

GRATUIT

thrillerul **Negru de corb** vol.2 de Ann Cleeves

FLACĂRA

Megaliți,
mega-mistere

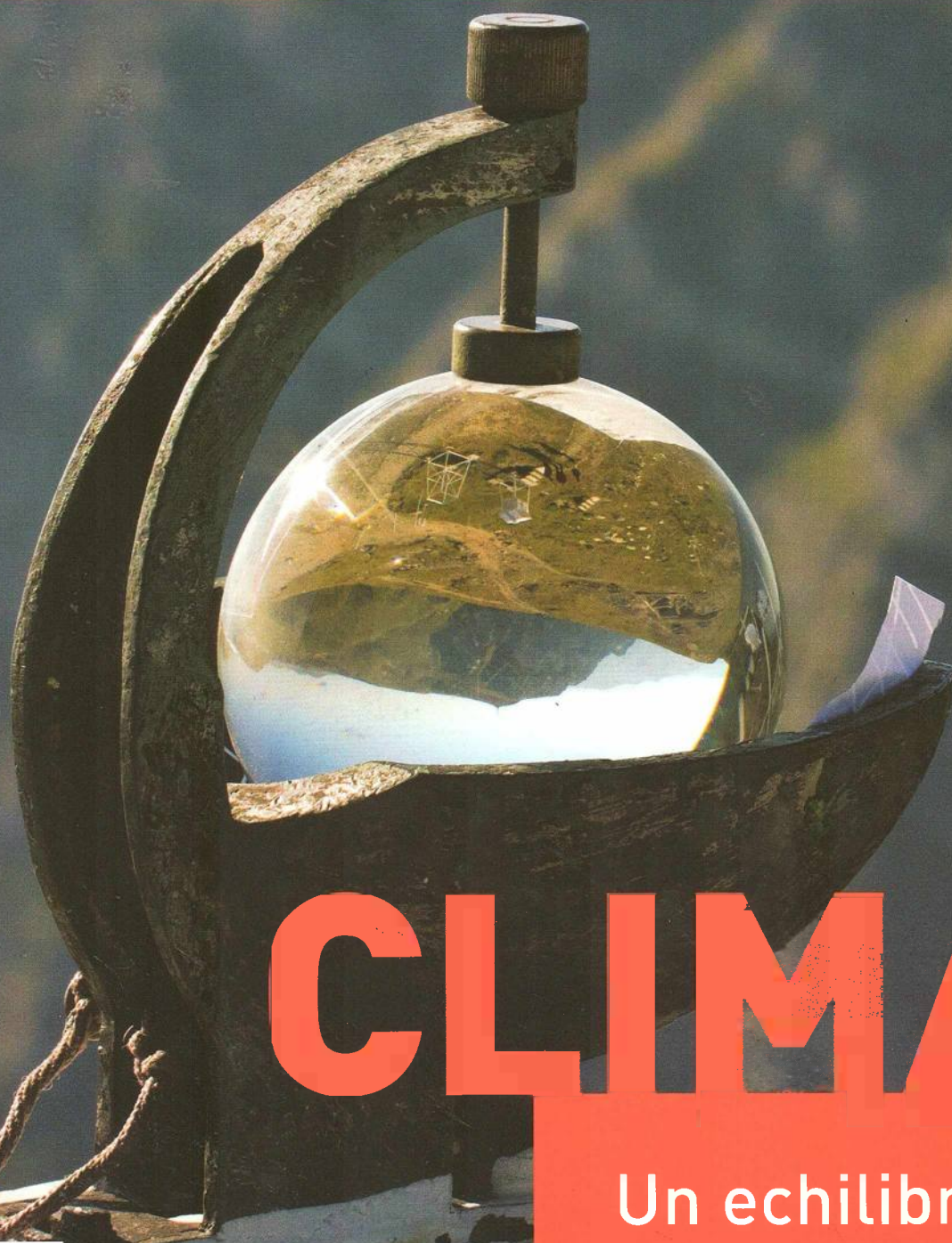
Vama Veche cu fluturi
în pantaloni

De ce se vinde bine
Andreea Bălan?

Crime
în insule

9,90 lei

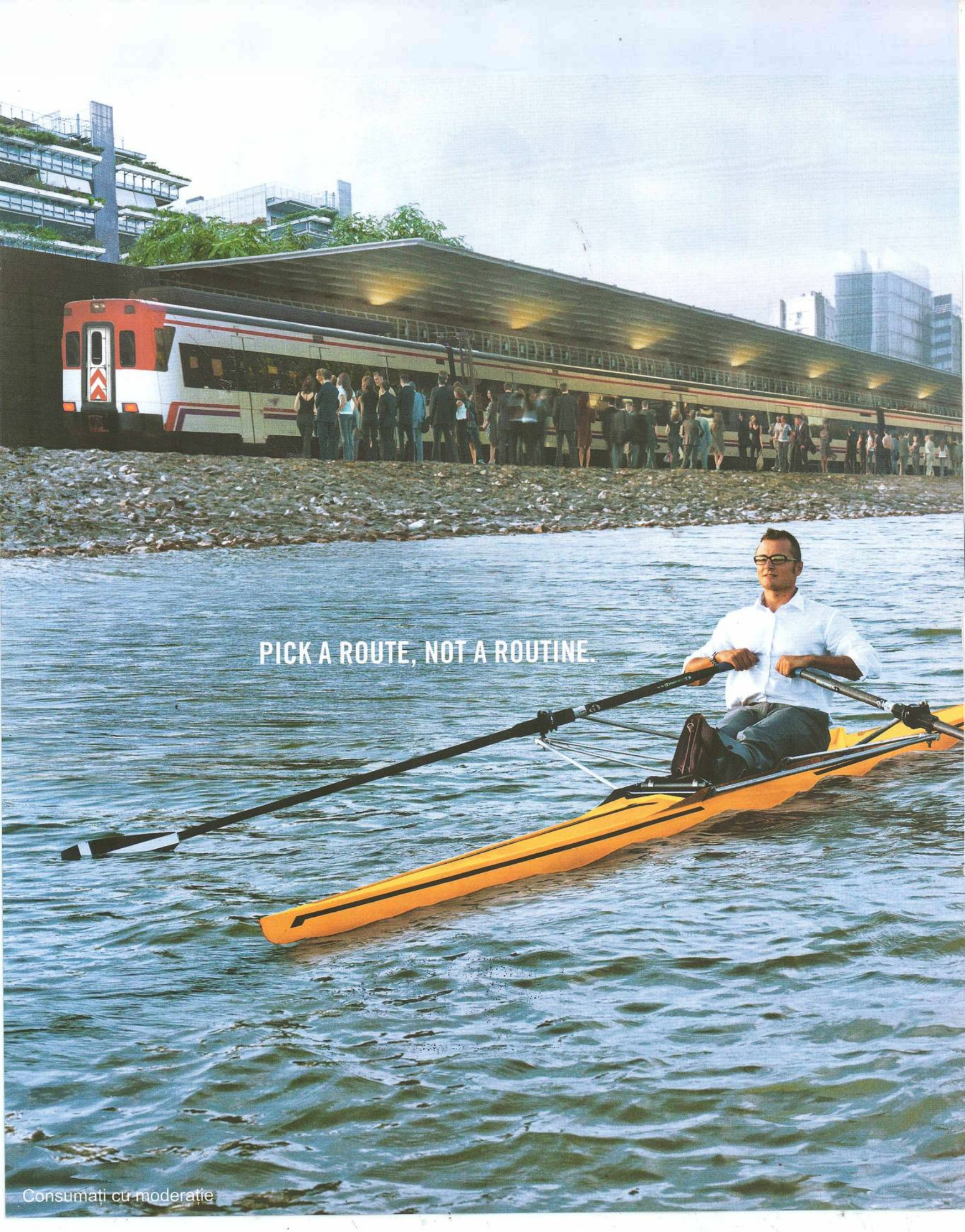
Revistă ilustrată fondată în 1911 | serie nouă | nr. 8-9 / august-septembrie 2012 | 84 pagini | 9,90 lei | 2,50 € | 3,50 USD

CLIMA

Un echilibru
dezechilibrat

PICK A ROUTE, NOT A ROUTINE.

PLAN *Ballantine's*®

WINE & SPIRITS
"OLD DENSIGAN"
WINE & SPIRITS
WINE & SPIRITS
P/472 239

LEAVE AN IMPRESSION

DOSAR

Ne arde clima!

Oriunde v-ați afla, dacă nu sunteți în raza unui aparat de aer condiționat, cu siguranță suferiți de arșiță, transpirați abundant și vă zborșiți în gând sau cu voce tare la ăia – denumire generică reprezentând guverne, companii multinaționale, armate, persoane fizice sau juridice, oameni politici sau cercetători – care au stricat vremea, de nu mai e ca pe timpuri, cu patru anotimpuri dulci, cu treceri line de la iarnă la primăvară, apoi la vară, toamnă și din nou iarnă. S-a pierdut atât confortul, cât și romantismul celor patru anotimpuri. Dacă societatea s-a înrăit, prețurile au sărit în aer, crizele de tot felul ne bântuie, dacă viteza de circulație a informației a crescut exploziv, dacă nimic nu mai e ca pe vremuri, nici clima nu a rămas mai prejos: acum ne luptăm cu extremele! Ierni grele cu furtuni de zăpadă, primăveri scurte și presărate cu inundații, veri luuungi și absolut secetoase, cât despre toamne, nici pomeneală. Iar spectrul încălzirii globale, de care unii totuși se îndoiesc, planează asupra noastră zi de zi, privind spre termometrele ce nu prea vor să coboare sub 30 de grade Celsius de ceva vreme. Încotro ne îndreptăm oare? Așadar, am încercat să aflăm cum e pe la noi, de jos din lunca nisipoasă a Dunării, până sus la vârful Omu, și ne-am mai oprit pe drum și la INMH... La ce concluzie am ajuns? Vă invităm să citiți.

Am căutat și eu ca tot omul pe Google cum e cu încălzirea globală, cu transformarea anotimpurilor. Și care credeți că au fost primele link-uri deschise? Nu cine știe ce referate științifice, câtuși de puțin; dimpotrivă, strigătele disperate ale unor bloggeri înghețați de frig prin ianuarie și februarie anul acesta, când zăpada era cât casa și ne plângeam toți de presiunea gazelor. Așadar:

Vremea de-a-ndoaselea

Voi fi sincer de la început. Am citit, am răsfoit, am comparat și am analizat.

Problema este complicată și, deși soluțiile par simple, sunt greu de aplicat. Nu sunt specialist așa încât trebuie să îi cred pe cei care știu. Dar să începem cu începutul.

text Bogdan Hrib
foto arhivă

Cine s-a gândit la modificări climatice

La sfârșitul secolului XIX încep primele măsurători ale CO₂ emis în atmosferă. Este descoperit efectul de seră. Omul de știință Svante Arrhenius, preluând rezultatele cercetărilor de până atunci, ajunge la concluzia că dublarea emisiei de dioxid de carbon datorată activităților umane ar duce la o încălzire atmosferică, la reducerea cantităților de zăpadă și la topirea parțială a calotei glaciare, conducând spre o planetă mai întunecată și mai caldă. Aceste efecte ar fi calculate pentru o încălzire a suprafeței terestre cu 5-6 grade Celsius. Dar pornind de la cantitatea redusă de emisie de CO₂ din 1896, Arrhenius consideră că vor trece mii de ani până la apariția acestui fenomen, de care nici nu era sigur că nu e benefic pentru umanitate.

Și cum stăm cu etimologia?

Probabil că termenul încălzire globală a fost folosit pentru prima dată în accepțiunea modernă la 8 august 1975, într-o lucrare științifică semnată de Wallz Broecker și publicată în revista *Science*. Până la acea dată oamenii de știință foloseau termenul modificarea accidentală a climei, neștiind în ce direcție se îndreaptă aceste transformări.

Termenul devine extrem de popular după 1988, atunci când climatologul de la NASA, James Hansen, folosește această expresie într-o audiere în Congresul SUA. El declară: *Încălzirea globală a atins un astfel de nivel, încât putem atribui, cu un grad ridicat de încredere, o relație cauză-efect între efectul de seră și încălzirea observată.* Mărturia sa a fost citată în lumea întreagă și astfel expresia intră în limbajul obișnuit al presei și în discursul public. (după Wikipedia)

Un pic de istorie a meteorologiei

– Anul probabil 364 î.Hr - Prima lucrare de „specialitate”: *Meteorologica* (sau *Meteorologicele*) lui Aristotel;

– 1643 – Fizicianul italian Evangelista Torricelli inventează barometrul. Toricelli observă că presiunea aerului se schimbă în concordanță cu modificările vremii.

– 1644 – Este inventat higrometrul;

– 1714 – Fizicianul german Daniel Fahrenheit dezvoltă termometrul cu mercur făcând posibilă măsurarea cu exactitate a temperaturii.

– 1765 – Se începe măsurarea zilnică a presiunii atmosferice, a umidității, a vitezei și direcției vântului. Omul de știință francez Laurent Lavoisier declară: *Cu toate aceste informații, este aproape posibil să prognozzăm vremea cu una sau două zile în avans, având o acuratețe rezonabilă.*

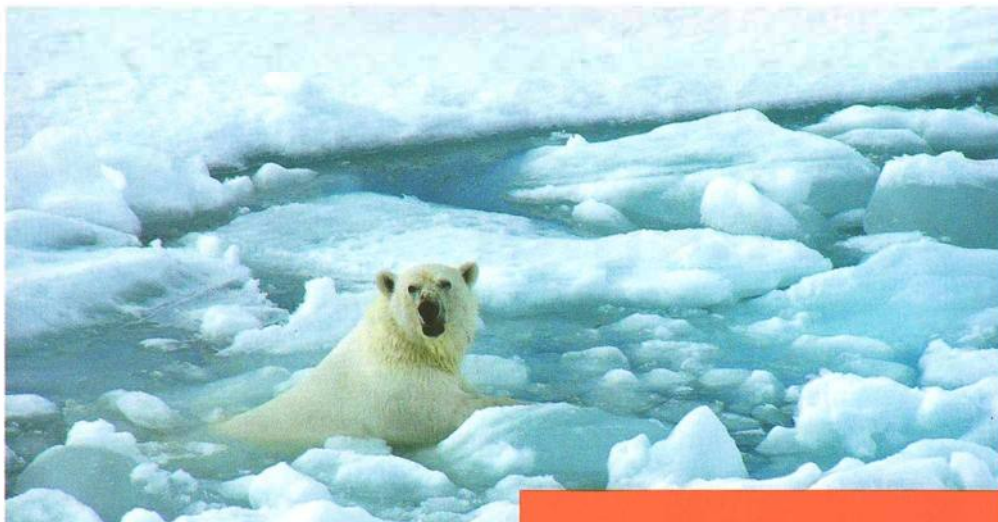
– 1854 – O navă franceză de război și 38 de vase comerciale se scufundă într-o furtună teribilă în portul Balaklava din Crimeea. Ancheta desfășurată dezvăluie, folosind înregistrările meteorologice, că furtuna se formase cu două zile în urmă și traversase Europa spre sud-est. Dacă un sistem de supraveghere ar fi fost funcțional printr-o rețea de stații și posturi meteo, navele ar fi putut fi avertizate din vreme și probabil salvate.

– 1856 – Urmare a acestei anchete, în Franța este înființat un serviciu național de avertizare împotriva furtunilor. Acest moment este considerat startul pentru meteorologia modernă.

– În a doua jumătate a secolului XIX apariția telegrafului inventat de Samuel Morse permite transmiterea rapidă a informațiilor meteo și, deci, face posibilă realizarea primelor hărți meteorologice.

– 1887 – Se înființează *Organizația Meteorologică Internațională* (O.M.I.), care în 1951 devine O.M.M. (după www.essortment.com)

– 1960 – Este trimis în spațiu primul satelit meteo, TIROS 1, echipat cu o cameră TV.

Speciile arctice sunt amenințate de topirea accelerată a calotei glaciare.

Definiții și explicații

Încălzirea globală este fenomenul de creștere continuă a temperaturilor atmosferice medii înregistrate în imediata apropiere a solului, precum și a apei oceanelor, constatată în ultimele două secole, dar mai ales în ultimele trei, patru decenii. Fenomene de încălzire globală au existat dintotdeauna în istoria Pământului, ele fiind asociate cu fenomenul cosmic de maximum solar, acestea alternând cu mici glaciațiuni terestre asociate cu fenomenul de minimum solar. Temperatura medie a aerului măsurată deasupra a crescut în ultimul secol cu $0,74 \pm 0,18^\circ\text{C}$.

Dacă fenomenul de încălzire este cvasi-unanim acceptat de oamenii de știință și de factorii decizionali, există diferite explicații posibile asupra cauzelor procesului. Opinia dominantă este că încălzirea se datorează activității umane, în special prin eliberarea de dioxid de carbon în atmosferă prin arderea combustibililor fosili.

Grupul interguvernamental de experți în evoluția climei (Intergovernmental Panel on Climate Change) consideră: „Cea mai mare parte a ridicării temperaturii medii în a doua jumătate a secolului al XX-lea se datorează probabil creșterii concentrației gazelor cu efect de seră, de proveniență antropică. Ei consideră că feno-

menele naturale ca activitatea solară precum și erupțiile vulcanice au avut un mic efect de încălzire până în anii 1950, dar după acest an efectul a fost de ușoară răcire.

Teoria încălzirii globale antropice este contestată de unii politicieni, precum și de oameni de știință, cum ar fi Claude Allègre, în volumul *L'Imposture climatique*, din 2010 sau Václav Klaus. Există teoreticieni ai conspirației care cred că totul este doar un pretext al elitelor mondiale financiare de a inventa noi taxe împotriva poluării.

Încălzirea globală are efecte profunde în cele mai diferite domenii. Ea determină sau va determina ridicarea nivelului mării, va genera fenomene climatice extreme, topirea ghețarilor, extincția a numeroase specii. Singurele zone unde nu se constată – nu sunt sau nu se măsoară – emisii gaze de seră sunt Groenlanda, Coasta de Fildeș, Guyana Franceză și... Somalia. No comment.

Împotriva efectelor încălzirii globale se duce o luptă concertată, având ca țel principal ratificarea de către toate guvernele lumii a Protocolului de la Kyoto privind reducerea emisiei factorilor poluanți care influențează viteza încălzirii. (după Wikipedia: Hegerl, Gabriele C.; et al. (2007). *Understanding and Attributing Climate Change* și Ammann, Caspar (2007). *Solar influence on climate during the past millennium: Results from transient simulations with the NCAR Climate Simulation Mode*)

Ne chinuim să fim eco. Și bio. Restricții la fumat în incinte închise și în curând și afară. Gunoarul sortat pe tipuri de materiale. Mașini hibrid și electrice. Avize și taxe. Amenzi. Legi noi. Un pic de educație. S-ar zice că încet-încet devenim un pic mai responsabili. Să sperăm...

DOSAR

Sahara Olteniei

Ori n-am prea dat eu pe la școală, la vremea mea, ori geografia României s-a schimbat, între timp. Pe bune, eu n-am învățat că avem deșert!

Acum, la o simplă căutare pe net, puzderie de surse, de la Wikipedia la Gică-blog, mă amenință cu Sahara Olteniei. Cică un deșert în toată regula și care nici măcar nu stă cu minte, la locul lui. Își întinde nisipurile, ca o molimă, peste satele și orașele din jur. Până la București, ar mai avea vreo 50 de ani. Măi, să fie, păi, hai să-l oprim! Sincer, aș prefera fără referendum.

„Nu mai e nici climatele ce era odată”

Drumurile prin Oltenia, la 38 de grade plus, n-au nimic poetic în ele. Și, totuși, gândindu-mă eu, așa, cum să vă descriu rânjetul sinistru al arșiței, prin județele Olt și Dolj, am realizat că Nicolae Labiș mi-a luat-o înainte. Fără să vreau, carevasăzică, vă demonstrez și că am fost pe la școală, doar că am lipsit la lecția cu deșertul: *Seceta a ucis orice boare de vânt/ Soarele s-a topit și a curs pe pământ/ A rămas cerul fierbinte și gol/ Ciuturile scot din fântână nămol/ Peste păduri tot mai des focuri, focuri/ Dansează sălbatic, satanice jocuri.*

Ar mai fi de adăugat doar nisipul fierbinte, înmulțit de modificările climatice din ultimii ani. De la Dăbuleni încolo, ți se afundă piciorul în el. Pe uliți, pe câmpuri, prin curțile oamenilor.

Unii spun că povestea asta cu deșertificarea începe fix în comuna Urzica, așa că intrăm la Primărie, să ne luminăm. De la primarul Ion Spiridon îmi îmbogățesc vocabularul cu două cuvinte deșertice, ca să zic așa: *spulberis*, respectiv nisipuri purtate de vânt, și *fragipan*, un fel de betonare naturală a solului nisipos, de trebuie să spargi pământul ca să mai poți planta ceva.

Cu spulberisul ăsta e mare belea, îți intră în casă, îngroapă culturi, se pune pe rufele întin-

se la uscat, *mănâncă* din terenurile roditoare. De aici și ideea că nisipurile nu stau pe loc, se întind, cuceresc noi teritorii: „Dacă nu facem nimic, specialiștii spun că deșertul ăsta ajunge la București, în vreo 50 de ani”, ne sperie primarul. Apoi, ca să vedem că există și soluții, ne invită la o plimbare prin inelele de salcâmi. Pe drum, ne povestește ce și cum: „Comuna are vreo trei tipuri de teren, cernoziom, apoi unul mai puțin roditor și altul neproductiv, nisip, de-a dreptul. Cel din urmă, vreo 300 de hectare, era numai dune și grinduri. Le-am nivelat, prin 2006, ca să plantăm perdele forestiere de protecție și să oprim migrarea nisipurilor. Am făcut proiecte și am primit finanțare de la Ministerul Agriculturii. Am plantat salcâmi și ploi, sub formă de inele concentrice, în jurul localității. Au mai rămas și goluri, că terenurile sunt ale oamenilor, n-au fost toți de acord. Dar, oricum, se simte ceva, altfel ne copleșea deșertul”.

Undeva, pe câmpuri, coborâm din mașină. În față, teren pârjolit, cât vezi cu ochii. În stânga și dreapta, salcâmi firavi, în copilărie. Se luptă și ei, cât pot, cu un sol neprietenos. Totuși, vreo 85% s-au prins, au scăpat spre pădure. Într-o companie ciudată, ce-i drept, sugerând deșertul: ciulini cât copacii, nisip cât cuprinde, plante schimonosite de arșiță, cu frunze ghimpate. E un fel de care pe care, aproape înduioșător. Noi pariem, evident, pe salcâmi, primarul, de asemenea. Mai mult, a vorbit cu niște investitori și vrea să construias-

că aici, în pădure, un azil de bătrâni. Se pare că, de nu m-o lua spulberisul, între timp, am un loc rezervat.

Chiar dacă nu se pricep la încălzirea globală și la modificările climatice, localnicii simt, pe pielea lor, că vremea s-a schimbat, în ultimii ani. Nu înțeleg de ce nu mai există patru anotimpuri și nici de ce seceta a tăbărit, așa, pe capul lor. Ioana Boboc susține că n-a pomenit veri mai lungi și mai pârjolite ca acum: „Am 84 de ani, muică, și nu văzui așa uscăciune de când mă știu! Nici strop de ploaie, din luna mai, zici că ne-a uitat Dumnezeu! Pe câmp e nisip catâros, toate s-au uscat, porumbul e secătură, l-am tăiat pentru vite. Nici în grădină nu-s sănătoase, deși udăm din fântână, roșiile și ardeii arată ca vai de lume, sunt seci, fără gust. O să ajungem muritori de foame, că noi, pe-aici, doar din agricultură trăim. Ceva s-a întâmplat cu vremea asta, că nu mai avem decât iarnă și vară, amândouă rele și lungi. Dacă nu ne ajută cineva, cumva, în doi-trei ani pierim, îngropați în nisipuri. Eu oricum sunt pe ducă, da-i păcat de ai tineri”.

Datele oficiale ale Agenției Regionale pentru Protecția Mediului Craiova spun că Sahara Olteniei se întinde pe aproximativ o sută de mii de hectare, în sudul județului Dolj. Sigur că n-o să bântuim chiar pe toate coclaurile, dar ne-am propus să ajungem în localitățile cele mai calamitate: Urzica, Daneți, Brabeți,

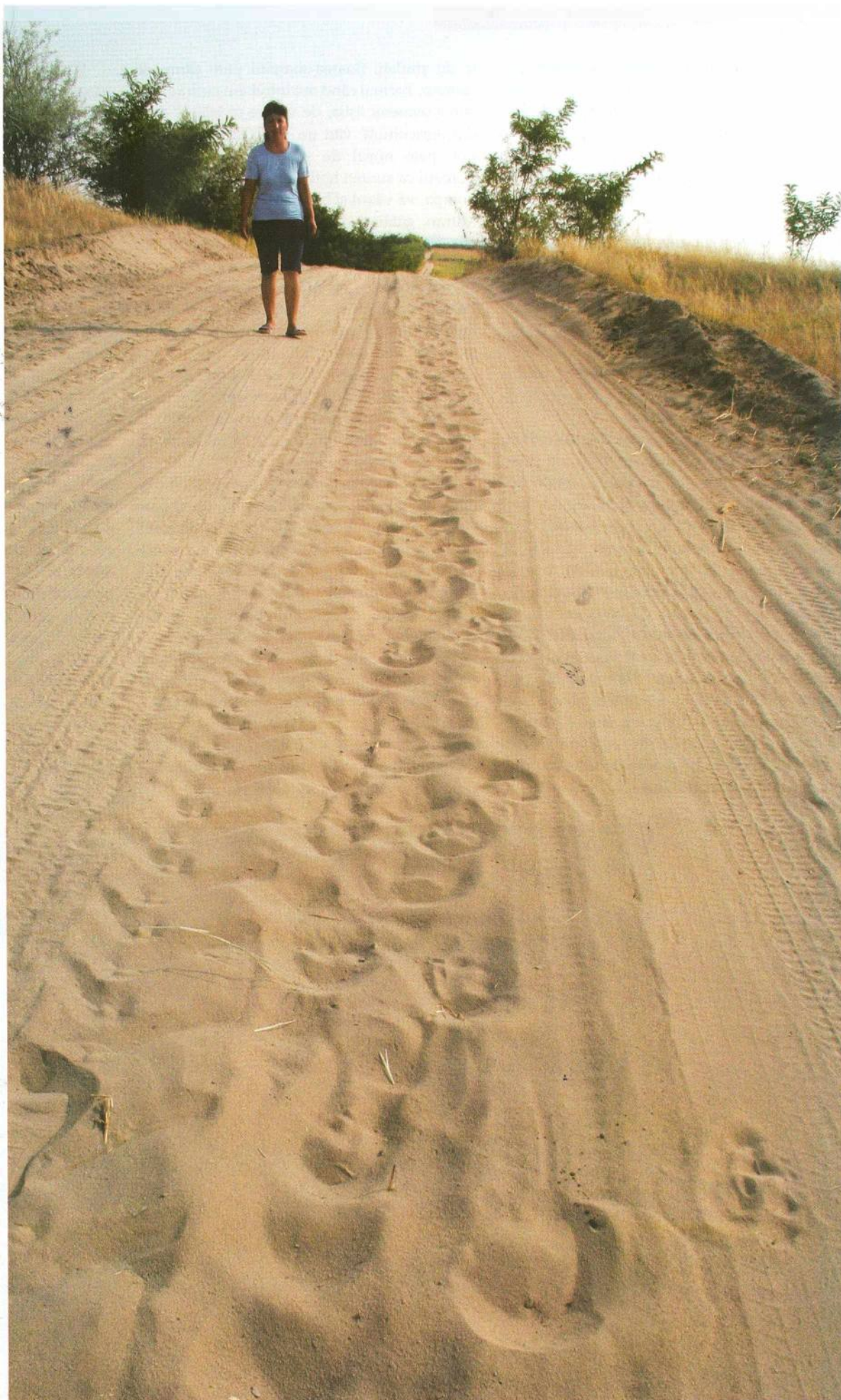

Printre ciulini cât salcâmi, primarul Ion Spiridon ne spune că Urzica e cunoscută și la Oxford. O doamnă de acolo și-a dat doctoratul pe tema deșertificării în zonă. A stat câteva zile în comună, a studiat solul, vegetația, mai exact, lipsa ei, a stat de vorbă cu oamenii.

**„Zona denumită
Sahara Olteniei are
o vulnerabilitate
naturală la ariditate,**

datorită tipului de sol, care nu reține apa. Apoi, așezarea față de arcul carpat, predispune la vânturi fierbinți, care inhibă formarea de precipitații. Dacă adăugăm defrișările, desecările și alte gesturi necugetate ale omului, plus încălzirea globală, da, problema deșertificării se accentuează în aceste locuri”.

(Roxana Bojariu,
Administrația Națională
de Meteorologie)

Mârşani, Dăbuleni. Constantin Spiridon, primarul din Daneţi, ne asigură că şi pe-aici *planul la deşert a fost îndeplinit*: „Din 8.500 de hectare de arabil, peste 40% e teren deşertificat. În 1970, când s-a făcut sistemul de irigaţii Sadova-Corabia, au defrişat toate pădurile din zonă. Aşa că am rămas în voia nisipurilor, terenurile s-au aridizat. Nu ne ajută nici vremea, uitaţi-vă ce temperaturi avem, nu mai sunt patru anotimpuri distincte. Altădată mai erau nişte ierburi, ceva vegetaţie, acum e pustiu, ca pe lună. Nivelul pânzei freatice a scăzut cu patru metri, în ultimii ani, totul se usucă. Ploaia ne ocoleşte, sistematic, am înţeles că e o problemă de distribuţie a norilor de ploaie. Azi noapte, de pildă, în zonă a fost potop, la noi n-a căzut nici o picătură”.

Păi, hai să vedem şi deşertul de-aici! Şi iar drumuri de nisip, dune şi grinduri, un safari de vreo 50 de kilometri, în pustiu. Apoi rămăşiţele sistemului de irigaţii, din care s-a furat până la ultimul şurub. Ca să fie peisajul complet, nişte viitori beduini îşi pasc turmele de capre. Acuma, să fim bine înţeleşi, o fi el deşert, dar nu-i ca-n Sahara. Am fost şi acolo, Doamne fereşte! Pe-aici, de bine, de rău, pe dunele de nisip mai cresc „două fire, două paie”, mai e un covor de fostă vegetaţie. Drept e că nu foloseşte la nimic, dar măcar mai ţine nisipul ascuns şi pe loc. Să nu-ţi rânjească, aşa, gol şi ameninţător şi, mai ales, să nu se spulbere peste terenurile cât de cât roditoare. Că nici ele nu se simt prea bine. Viţa-de-vie n-are rod, lucerna e uscată, porumbul a încremenit înain-

te de ştiuleţi, floarea-soarelui pare câmp de tăciune. Tocmai când mă întrebam cum se descurcă oamenii ăştia, de vreme ce trăiesc doar din agricultură, văd un ţăran alergând după noi, prin norul de praf lăsat de maşină: „Crezui că sunteţi hoţii, ieri mi-au furat moto-pompa, vă văzui şi hai să întreb”, zice Lionică Mitran, gâfâind de atâta alergătură. Ne pare rău, mai avem de învăţat până la hoţie, noi doar scriem. Dar cum se trăieşte pe-aici? „Greu, doamnă, nu mai e nici climatele ce era odată. Mie mi s-a uscat toate cele, n-am bani de irigat, numai o udare la porumb mă costă 10 milioane. De unde? Noi trăim din alocaţia copiilor şi din pensia ălor bătrâni. În vara asta e prăpăd, n-am decât nişte pepeni. Şi nici pe ăia nu ştiu cum să-i vând, n-am unde, la Craiova, în piaţă, mi-a cerut 9 milioane pe lună, pe o tarabă”.

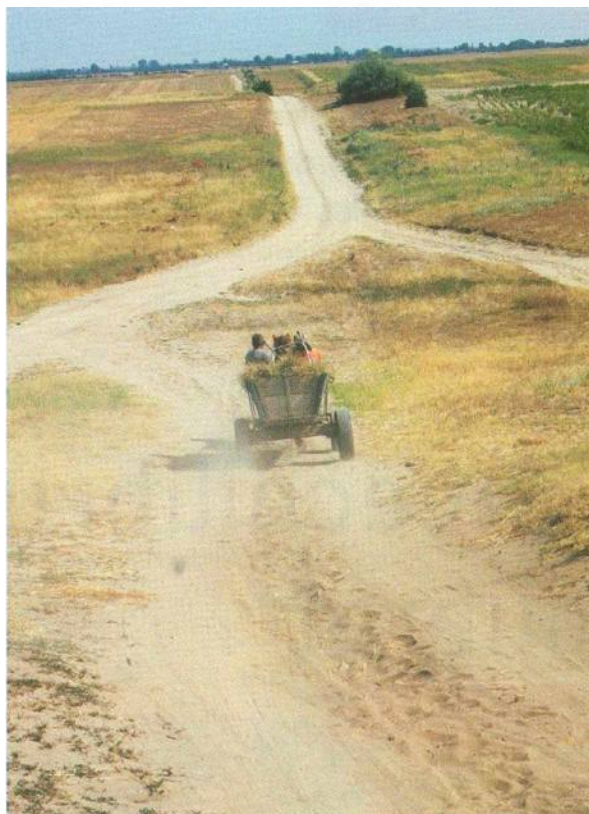
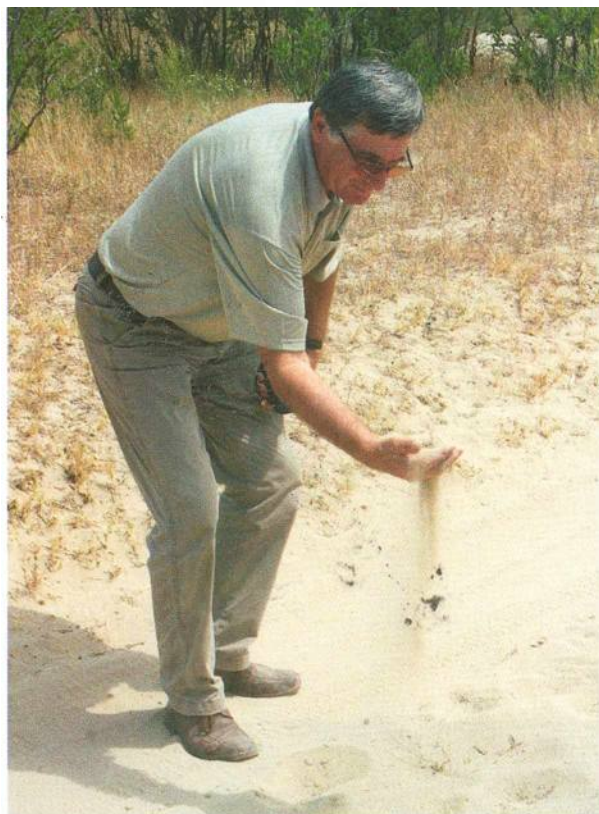
Rodica Şubalie pare ceva mai avută. A câştigat, din pepeni, cam 200 de milioane. În bani vechi, că oamenii de pe-aici nu le au cu ronii. Deşi par mulţi, la prima vedere, femeia ne asigură că nu-i ajung până-n vara cealaltă: „Gândiţi-vă că e tot venitul nostru pe un an, din el trăim, cumpărăm mâncare, plătim curent, telefoane, toate alea. Apoi, în primăvară, ne trebuie bani de arat şi sâmbânţă. Şi copiii cer, la şcoală, am doi băieţi. Aş vrea să înveţe carte, măcar ei să scape din deşertul ăsta. Dar nu cred că am cu ce să-i trimit la oraş, acolo e pe bani. Ne omoară seceta, verile astea fără sfârşit, nisipurile vânturate peste noi. Când se spulberă, nici nu vezi să mergi pe uliţă”.

Cam aşa stau lucrurile şi pe la Brabeţi, în zona numită *Perdeaua lată*, unde, pe vremuri, a fost pădurea Coroanei. Titu Lupu, consilier la Primărie, susţine că pustietatea asta de nisip altădată era roditoare: „Aveam un sistem de irigare englezesc, era blestem de porumb şi grâne, puteai să-ţi pui şi în cap. Toate astea s-au distrus, au mai tăiat şi pădurile din jur, a mai venit şi modificarea de climă. Aşa că iată-ne în deşert, tinerii fug care-încotro, cred că un sfert dintre localnici sunt prin străinătăţi”.

Târle de oi şi capre, adică stâne, pârlaoage cât vezi cu ochii, respectiv teren nisipos, necultivat. Nea Titu zice că putem lua cu hectarele, că ţăranii îl dau şi degeaba, numai să aibă cui. „Noi vrem pământ” s-a transformat în opusul lui, e o adevărată povară. Că, aşa sterp cum e, nici nu-ţi vine să-l laşi în pustie, dacă tot îl ai. Gheorghişa şi Valeriu Lupu ne oferă un exemplu tragic, în acest sens. Vin într-o căruţă, horducând prin nisipuri, de la vreo cinci kilometri de sat. Acolo au o „amăreală” de teren, vreo 70 de arii de „secătură”. „Am pus nişte secară, ce să facem, ziceam să ne cârpinim şi noi puţin. Praful s-a ales de ea, e uscată, am tăiat-o pentru cal”, povesteşte femeia. Bărbatul e paralizat, se poate mişca doar cu un cadru, uite-l, în căruţă. Dar asta nu înseamnă că nu munceşte: „Stau în fund, uite-aşa, şi tai cu secera, ce să fac? Trebuie să trăim şi noi, cumva. Am o pensie mică, de handicap, patru milioane. Am căzut de pe schelă, lucram la irigaţii, dar nu m-au trecut la accidente de muncă, au profitat că eram în comă”.

**În Daneţi,
oamenii
încearcă să se
adapteze la
deşertificare.
În loc de porumb
sau roşii,
cultivă tutun.**

Nisip cât vezi cu ochii, ciulini, scaieți, urme de fostă vegetație, de pe vremea când deșertul era mai departe.

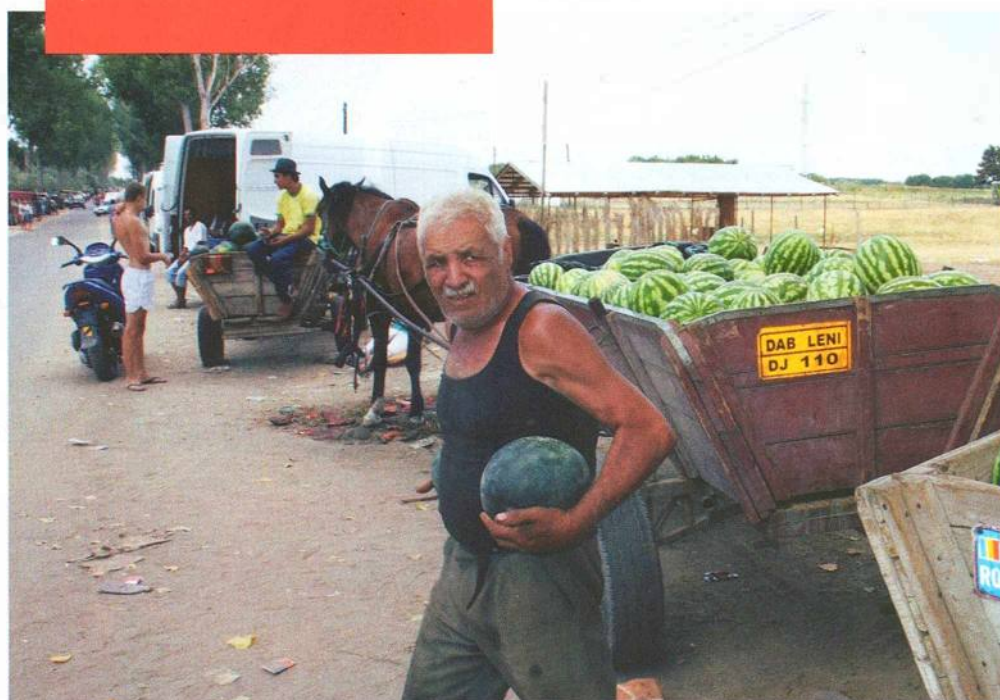
La Mârșani se spune că ar fi cele mai sinistre furtuni de nisip din zonă: „Când suflă vântul, cu spulberis, nici nu te poți ține pe picioare”, povestește Ana Drăgan, inspector agricol. „Și partea proastă e că nisipurile astea contaminează și terenurile bune, de nu se mai face nimic. Avem vreo trei mii de hectare de teren deșertificat, suntem zonă defavorizată. Unii vin și cumpără, ca să-și ia subvenții. Un singur investitor, însă, a și mișcat ceva. E un italian care și-a făcut sistem de irigații, cultivă cartofi, morcovi, usturoi. Dar nici așa nu e mare brânză, cartofii s-au împuțit în pământ. Adevărul este că terenurile astea nisipoase, în condițiile în care și clima s-a schimbat, nu mai merită cultivate cu nimic, e muncă în zadar. În zona Damian, înspre Dăbuleni, avem aproape 300 de hectare de nisip. Mergeți acolo, dacă vreți în deșert!”

Nu, mulțumim, nu mai vrem, am deșertificat destul. Mai bine la Dăbuleni, unde înțeleg că avem varianta „am văzut și deșert fericit”. Pânza freatică e la suprafață, se poate iriga ușor, de unde și munții de pepeni, cu brandul la purtător. Oprim la Centrul de cercetare pentru cultura plantelor pe nisipuri, ca să avem și varianta academică a Saharei autohtone. Vasile Toma, secretar științific, crede că ideea deșertificării e puțin cam dură: „Aș spune, mai degrabă, că avem o anumită aridizare. Da, temperaturile sunt mai mari decât în alți ani și, mai ales, s-au lungit perioadele de caniculă. N-a mai plouat din mai, dar asta e, așa se întâmplă la noi. Suntem în *Triunghiul nisipurilor*, cu vârful în Craiova și baza între Corabia și Bechet. Sunt dune și de șase-șapte metri, e și nisip, îl poartă și vântul, mai ales pe

Cei 16 mii de locuitori din Dăbuleni trăiesc din cultura de pepeni. 40 de bani kilogramul, en-gros, în piața improvizată pe marginea drumului.

terenuri neacoperite, dar asta nu înseamnă că e chiar deșert. Nu, n-aș merge atât de departe. Ar fi mai eficient să ne adaptăm agricultura la aceste soluri nisipoase și chiar la schimbările de climă. În condițiile de acum, se pot cultiva viță-de-vie, pomi fructiferi, sorg, secară, tutun și fasoliță”.

Iată o idee, doar că nu știu ce e fasolița asta. Că e un fel de fasole mai sfrijită, mă duce mintea și pe mine. Vasile Toma îmi spune că e cultura națională, hrana cea de toate zilele a Nigeriei. Parcă și ăștia au probleme cu deșertul, nu?

Vara asta temperaturile au luat-o razna. Sudul, sud-estul și estul României s-au pârlit în arșița soarelui. Pe cer, nici un nor. Doar un vânt urlând a pustiu și secetă ne-a hohotit sinistru: clima se schimbă! Și nu în bine.

text Alice-Claudia Gherman
foto Octavian Tibăr și arhiva ANM

Clima, un echilibru dezechilibrat

Temperatura medie anuală globală este astăzi de aproximativ 14°C , iar temperatura medie anuală pentru România este $8,8^{\circ}\text{C}$ (pentru intervalul de referință 1961-1990). Anul 2007 a ieșit din tipare, înregistrând o creștere cu $1,8^{\circ}\text{C}$ peste media de $8,8^{\circ}\text{C}$ luată ca sistem de referință.

T

La stația meteo din Băneasa, radarele și instrumentele de măsură performante transmit încontinuu meteorologilor și climatologilor datele privind starea și evoluția vremii. Veștile nu sunt îmbucurătoare. Nu scăpăm de caniculă și pace bună. Sunt afectate zone exterioare arcului carpatic: Oltenia, Muntenia, sudul Moldovei și Dobrogea. Pe scurt, avem un an secetos. Specialiștii nu știu să spună, încă, dacă nu cumva 2012 este mai secetos decât 2007 – considerat, până acum, drept cel mai secetos din ultimii 20 de ani. Vom afla abia la sfârșitul verii. Și să nu ne iluzionăm că 2012 ar fi poate o excepție de la regulile de bună purtare ale cliimei temperat-continentale specifică României. Nu este o excepție nici măcar de la regulile cliimei întregii planete. Doamnelor și domnilor, am o veste proastă: vom avea din ce în ce mai des ani cu extreme termice și precipitații abundente atunci când nu o dorim și absente când ni le-am dori! Iarna cu temperaturi cu multe grade sub 0, vara cu maxime frecvente peste +38/+40° C. Adăugați la acestea furtuni și vijelii de mare amploare, inundații catastrofale, alunecări de teren, zăpezi uriașe, secete prelungite și tabloul e complet. Nu o spun eu, ci climatologii care ne avertizează că încălzirea globală nu e o glumă. Procesul se desfășoară sub nasul nostru și efectul principal îl constituie schimbarea cliimei.

La toate aceste grozăvii nu a contribuit altcineva decât omul. Desigur, mulți vor zice: poluare, ecologie bla, bla, bla... aiurea! Alții vor crede că episoade de încălzire excesivă au mai existat de-a lungul erelor geologice ale Pământului, iar ceea ce se întâmplă acum poate că nu este altceva decât o fluctuație care va fi contracarată, la un moment dat, de o răcire și, deci, o revenire la normal. Greșit. Roxana Bojariu, șefa secției Climatologie din cadrul Administrației Naționale de Meteorologie, specialist în climă, ne-a explicat: „Există fluctuații naturale de temperatură, când sistemul climatic este scos din starea de cvasiechilibru, prin răcire accentuată sau prin perioade de încălzire anormale, dar, după un timp, se revine la starea de cvasiechilibru. Când vorbim despre schimbări climatice, discutăm despre o trecere de la starea de cvasiechilibru către o altă stare, fără a mai reveni la ceea ce a fost. Au existat și vor exista și în viitor fluctuații și schimbări climatice naturale. Schimbările climatice din trecut au avut, însă, drept cauze o serie de factori naturali care au modificat clima în decursul a miliarde și milioane de ani. Schimbările actuale sunt datorate omului și s-au produs în numai câteva sute de ani. Soarele a influențat clima Terrei, dar după miliarde de ani. Deplasarea continentelor a

marcat și ea clima de-a lungul a milioane de ani. Parametrii mișcării Pământului în jurul Soarelui și în jurul axei sale, plus înclinația acestei axe față de orbita sa în jurul Soarelui au determinat și determină modificări în climă. În sfârșit, compoziția atmosferei a fost și rămâne un factor care schimbă clima prin gazele radioactiv-actice și dioxidul de carbon, acesta din urmă creează efectul natural de seră, datorită lui este posibilă viața.

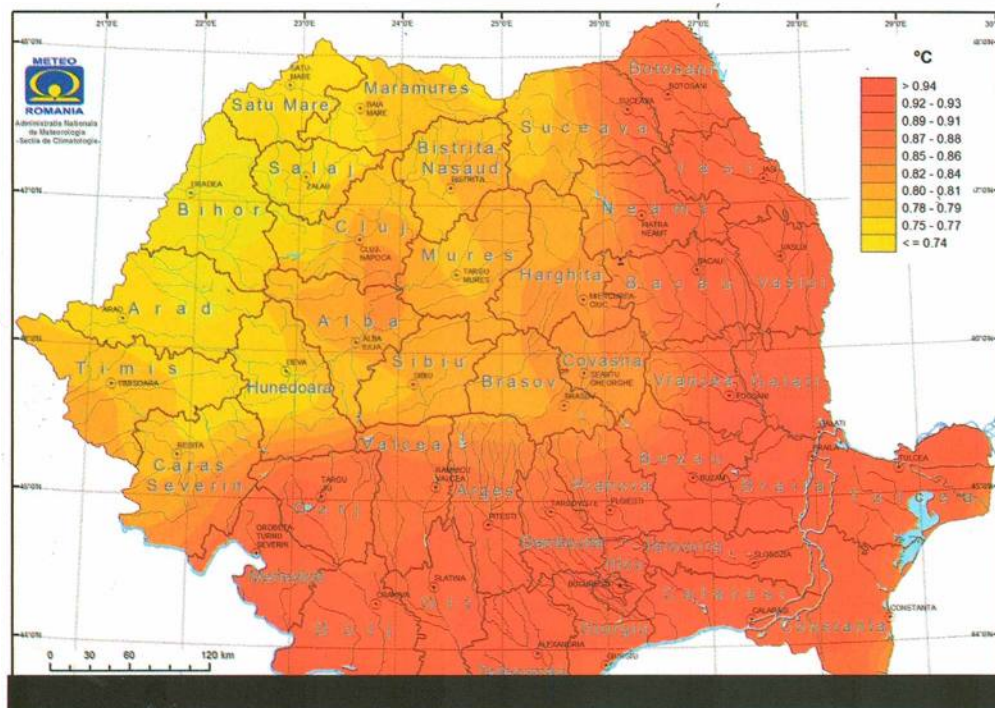
Ei bine, pe lângă toate aceste elemente pe care vi le-am enumerat, a mai intervenit un factor: omul. Numai că el nu și-a dovedit influența după milioane sau zeci de mii de ani, ci numai în 200 de ani, de când s-a declanșat revoluția industrială. Și, ceea ce este și mai rău, în ultimele decenii am mărit ritmul de influență. Chiar dacă la acest moment am reuși, prin absurd, să ajungem la un acord internațional de reducere totală a emisiilor de gaze nocive în atmosferă și am stopa printr-o minune procesul poluării ei, încălzirea globală odată declanșată nu mai poate fi oprită, ci va continua, mai lent, dar va continua. De ce? Să luăm, de exemplu, oceanul planetar. Până acum a absorbit excesul de căldură din atmosferă, însă, chiar dacă noi oprim poluarea, el va funcționa pe principiul sobei, eliberând căldura absorbită. Sunt mai multe mecanisme climatice care reacționează astfel. Totuși, dacă nu vom face nimic să oprim poluarea atmosferică, se va ajunge la o dinamică sporită a încălzirii globale cu efecte greu de previzionat.”

Modificările de climă generate de încălzirea globală sunt nuanțate de specificul fiecărei regiuni în parte. Ele se reflectă în temperaturile medii anuale care și-au intensificat deja ritmul de creștere în ultimele decenii atât la nivel mondial cât și în România.

Roxana Bojariu,
specialist în climatologie la ANM

Temperaturile vor continua să crească în următorii ani mai puternic în afara arcului carpatic. Astfel estul, sud-estul și sudul țării – marcate pe hartă cu portocaliu și roșu – vor înregistra până în 2030 temperaturi chiar și cu un grad mai mari decât în prezent.

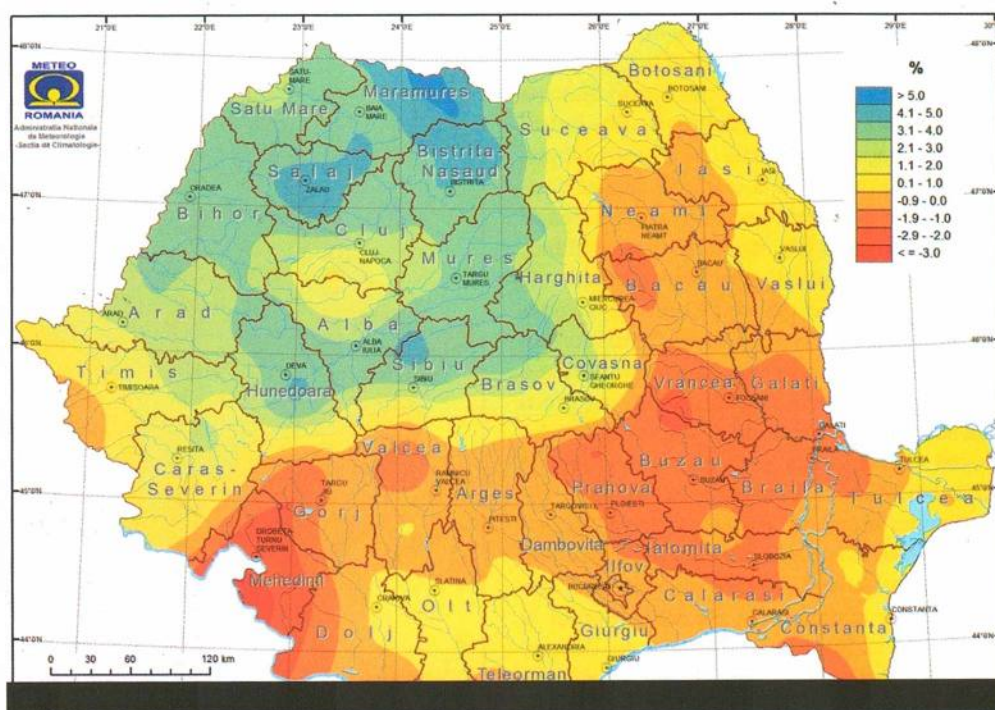

„Încălzirea la nivel global s-a accelerat începând din a doua jumătate a secolului XX și s-a accentuat în ultimii 20 de ani. Practic, dacă în perioada 1901-2007 am avut o creștere a temperaturii medii la nivelul țării cu $0,5^{\circ}\text{C}$, din 1961-2007 a ajuns, pe alocuri, chiar la 1°C . În ultimele decenii, rata de creștere a temperaturii medii în țara noastră a fost de $0,2^{\circ}\text{C}$ pe deceniu, ceea ce se înscrie în tendințele de creștere a temperaturii anuale medii la nivel planetar. Există, însă, diferențe de încălzire de la o regiune la alta a României. Astfel, temperatura medie anuală crește mai mult în afara arcului carpatic și mai puțin în interiorul său și este mai redusă pe Litoral fiind atenuată de masa mare de apă a mării. Până în 2030 ne așteptăm ca temperatura medie anuală să crească cu 1°C , iar cu cât ne vom apropia de sfârșitul secolului XXI, ea va avea o nouă creștere cu câteva grade Celsius. Mai mult, aceste medii anuale ascund creșteri mult mai pronunțate traduse în temperaturi minime și maxime extreme pe regiuni. Valurile de căldură vor fi din ce în ce mai intense, seceta pe anumite zone ale țării se va intensifica și va persista. Semnalul cel mai puternic de încălzire a climei este dat iarna de temperaturile ridicate pentru acea perioadă din an din nord-estul țării, iar vara de temperaturile înregistrate în sud, sud-estul țării”, ne-a declarat Roxana Bojariu.

Nici la capitolul precipitații lucrurile nu stau mai bine, acestea fiind adesea în strânsă legătură cu temperaturile ridicate înregistrate perioade îndelungate de timp pe parcursul verilor. Din 1961 și până astăzi precipitațiile s-au diminuat cu 12%, mai ales în lunile iulie-august, iar acest trend descendent

**La ANM climatologii fac
previziuni sumbre
privind evoluția vremii în
următorii ani pentru
România.**

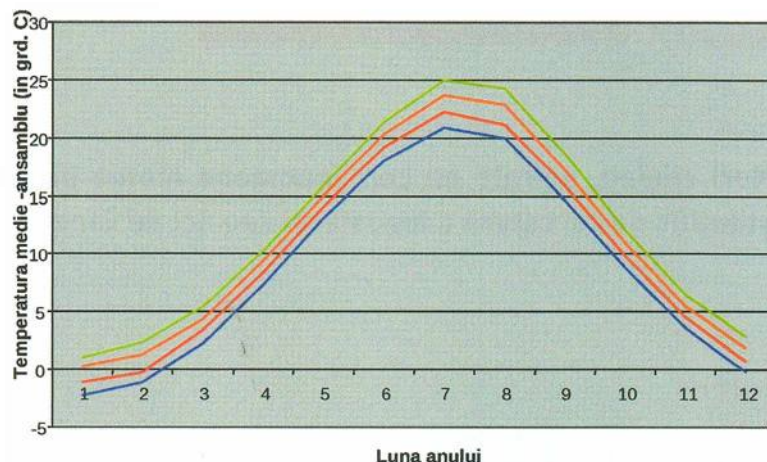
**Rata precipitațiilor la
nivelul țării până în 2030.**

continuă să se mențină. „În ultimul timp observăm o creștere a anilor secetoși. Dacă în secolul trecut aveam pentru fiecare deceniu câte un an, maximum trei ani secetoși, din 2001 în 2010 s-au înregistrat cinci ani secetoși, ceea ce confirmă creșterea frecvenței anilor secetoși în România și ideea de încălzire globală. Zonele din sudul, sud-estul și estul României sunt cele mai vulnerabile la secetă și tocmai aici lucrurile vor arăta din ce în ce mai rău. Ce ne așteaptă pe viitor? Conform scenariilor climatice, în perioada 2020-2050, dar și în perioada 2070-2100, modelele matematice ale specialiștilor proiectează o reducere a precipitațiilor cu cel puțin 10-20% pentru jumătatea sudică a Europei, unde ne încadrăm și noi”, avertizează Elena Mateescu, director executiv al ANM, specialist în agrometeorologie.

Rata scăderii precipitațiilor poate atinge valori și mai mari, dacă va crește cantitatea de dioxid de carbon emis în zona țării noastre. În alte regiuni ale continentului european, în părțile sale nordice, din contră, precipitațiile vor fi și mai abundente, tot ca efect al încălzirii globale. Așadar, un tablou sumbru se anunță la orizont pentru România, dar și pentru Europă: călduri extreme cu secete prelungite, ceea ce se traduce în probleme mari pentru agricultură în zona sudică și precipitații excesive în cea nordică a Europei. Situația nu este mai roză nici în alte țări de pe mapamond. Climatologii consideră că, în viitor, datorită încălzirii globale, vom asista la modificări demografice cu exodul populațiilor din partea sudică a continentelor către cea nordică din cauza căldurilor excesive din locurile de origine. De aici, conflicte interetnice și interstatale.

Ciclul sezonier al temperaturilor
corespunzătoare intervalului
1961-1990 – albastru),
2001-2030 (roșu), 2031-2060 – (portocaliu)
și 2061-2090 (verde)
în cazul mediei pentru teritoriul României.
Graficul indică tot mai puține
precipitații până la sfârșitul
acestui secol.

„Scenariile climatice
indică o reducere a
precipitațiilor cu până la
20% pentru sudul Europei,
inclusiv pentru România în
acest secol.” – Elena
Mateescu, director executiv
ANM

Se va modifica într-atât clima încât să dispară primăvara și toamna din țara noastră? Deja, pare că s-a redus durata primăverii, iar vara se extinde nepermis de mult în toamnă, în timp ce iarna sosește mai târziu. Climatologii ne asigură că nu vom avea modificări atât de pronunțate. Nu de alta, dar ne ajută poziționarea României pe Glob, adică la intersecția paralelei 45° latitudine nordică cu meridianul 25° longitudine estică, plus înclinarea axei Pământului pe planul orbitei sale față de Soare, ceea ce determină cele patru anotimpuri. „Caracteristicile celor patru anotimpuri din climatul de acum câteva decenii în urmă, deja, nu se mai regăsesc în deceniile recente. Din datele de la stațiile meteorologice se observă că în Europa primăvara se declanșează cam cu două săptămâni mai devreme și vegetația pornește mai repede, iar vara ciclul de vegetație se termină mai târziu cu trei-patru zile. Pentru România, lucrurile stau cam la fel, am observat modificări nu numai în vegetație, ci și în topirea rapidă zăpezilor la anumite altitudini, ceea ce este în concordanță cu tendința de a avea temperaturi din ce în ce mai mari. Clima noastră nu se va modifica într-atât încât să dispară primăvara sau toamna, acestea doar se scurtează”, ne asigură Roxana Bojariu.

Temperaturile și precipitațiile nu sunt singurele fenomene în directă relație cu încălzirea globală. De încălzire se leagă o serie întreagă de consecințe asupra ecosistemelor. Cele mai afectate zone par să fie, după părerea specialiștilor, cele alpine. De ce? Datorită schimbării condițiilor atmosferice, unele plante, insecte și animale vor migra către munte, iar plantele specifice etajului alpin, din cauza căldurii excesive de aici, treptat, treptat vor tinde să dispară, ele neavând unde să mai înainteze. Modificări vor exista și în Delta Dunării, dar și la malul mării, prin inundarea unor zone de uscat, totuși nu atât de semnificative precum cele din etajul alpin.

În aceste condiții de schimbări drastice ale climei se naște firească întrebarea ce se va întâmpla cu noi? Răspunsul este: ne adaptăm! „Dacă temperaturile cresc, iar valurile de căldură sunt

din ce în ce mai persistente înseamnă că trebuie să regândim felul în care construim locuințele, apoi să revizuiem întregul sistem sanitar pentru o mai bună preluare a bolnavilor cu afecțiuni generate sau agravate de caniculă. Înseamnă că trebuie să ne redimensionăm coșul energetic, dacă debitele râurilor scad și vor scădea drastic, iar hidrocentralele nu vor putea funcționa. Ne vom regândi strategiile de a face agricultură. Nu trebuie să vedem doar partea goală a paharului. Gândiți-vă că putem găsi în creșterea temperaturilor o oportunitate de dezvoltare a turismului pe Litoral, având în vedere faptul că se va extinde sezonul cald. În plus, crescând temperaturile în zonele litoralului mediteraneeen, unde frecvent se vor atinge 40° C, am putea să atragem turiștii străini pe țărmurile mării noastre. Totul este să căutăm oportunități, nu să ne plângem. Am putea, de asemenea, să încercăm să reîmpădurim acolo unde am defrișat și s-a produs eroziunea solului. Pădurile reechilibrează ciclul hidrologic local în diverse regiuni”, recomandă Roxana Bojariu.

Temperaturi atât de mari, un sezon cald extins mult spre toamnă, iată premisa de a vedea oportunități pentru dezvoltarea unei agriculturi pe bază de plante exotice. Deja unii pe la Ostrov au și început să cultive kiwi, alții smochine sau alte plante din țările mediteraneene. Elena Mateescu îmi temperează avântul imaginativ afirmând că: „Tehnologia vizează în special adaptarea nevoilor fermierilor la evoluția fenomenelor în contextul climatic viitor și mai puțin exotisme. Când spun adaptare mă refer la crearea de soiuri și hibrizi extra-timpurii și timpurii, cu perioade de vegetație mai scurtă, care au șansa să nu prindă seceta excesivă din lunile de vară. Semănatul mai devreme în primăvară e o altă soluție pentru a beneficia de rezerva de apă de peste iarnă. Trebuie să se elimine pe cât posibil arăturile adânci care nu conduc la menținerea apei în sol, să se opteze pentru un sistem minim de lucrări care conservă apa în sol, după cum, și respectarea densității plantelor în condiții de secetă și combaterea buruienilor contribuie la ajutarea plantei în perioada de secetă.”

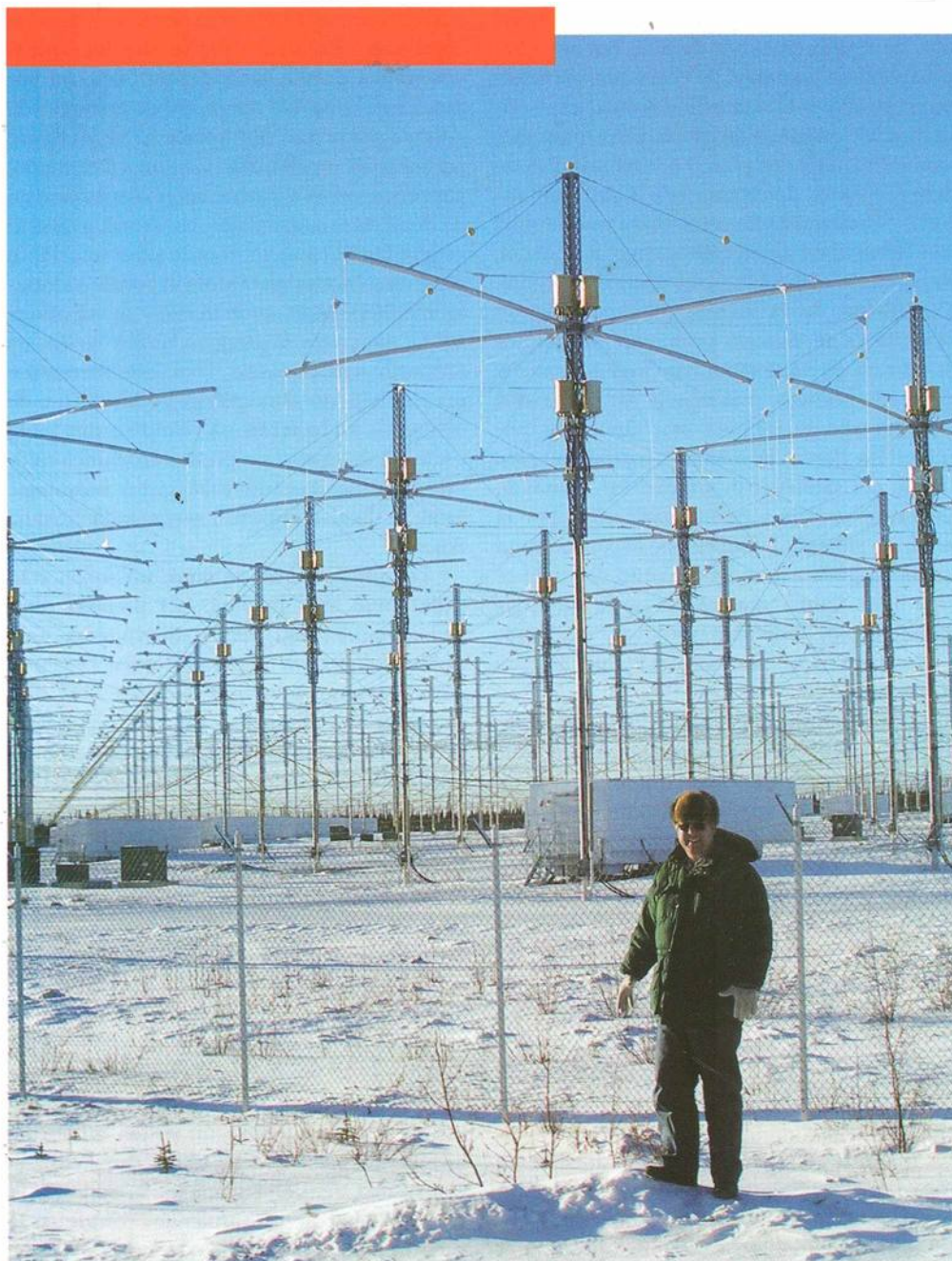

Nori ciudați, spirale pe cer, fenomene meteo bizare. Program științific de cercetare a ionosferei sau act de vandalism global?

text Monica Ramirez
foto arhivă

HAARP

– salvare sau distrugere

Realitate sau ficțiune?

12 mai 2008 – Cutremur cu magnitudinea de 7,9 grade pe scara Richter în China, provincia Sichuan. La o lună de la catastrofă, autoritățile estimează în jur de 28.000 morți. Disparuții încă nedescoperiți nu se mai pot afla în viață după atâta vreme. Martori oculari declară că au observat lumini ciudate pe cer înainte cu câteva minute de începerea seismului.

12 ianuarie 2010 – Cutremur cu magnitudinea de 7,0 grade pe scara Richter în Haiti, epicentrul în apropiere de capitala Port-au-Prince. Numărul total de victime apreciat la 230.000 morți, 300.000 răniți și 1.000.000 de oameni rămași fără adăpost. Președintele Venezuelei, Hugo Chavez, declară că nu este vorba decât despre un test scăpat de sub control al marinei americane. Politologul Claudia von Werlhof din cadrul Universității de Politologie din Innsbruck susține că seismul a fost provocat în mod artificial.

11 martie 2011 – Cutremur cu magnitudinea 9,0 grade pe scara Richter în Japonia, epicentrul în regiunea Tohoku, Oceanul Pacific. Seismul, considerat drept cel mai

puternic din istoria Japoniei, provoacă valuri tsunami înalte de zece metri. Centrala nucleară de la Fukushima devine o bombă cu ceas. O ipoteză șocantă circulă pe forumurile de specialitate: Japonia nu a fost victima unei catastrofe naturale, ci a fost atacată chiar în timpul unei proceduri ciclice de „revizie” a reactorului, când multe dintre protocoalele de securitate erau dezactivate. La prima vedere, totul pare un scenariu SF, dar adepții teoriei conspirației susțin că un astfel de atac nu ar fi o noutate. Suspecții principali: SUA, Rusia și China. Arma folosită? Mult controversatul dispozitiv HAARP.

High-Frequency Active Auroral Research Program (Program Activ Auroral de Cercetare cu Frecvențe Foarte Înalte), demarat în 1992 la Institutul de Geofizică al Universității Alaska din Fairbanks, este un proiect științific creat pentru determinarea comportamentului ozonului, azotului și ionilor la bombardamentul radiației solare și cosmice, precum și la emisia de radiații de înaltă sau joasă frecvență de pe Pământ. Bugetul anual recunoscut în mod oficial este de 30 de milioane de dolari, deși se pare că în realitate finanțarea este mult mai mare. Titularul de proiect este Departamentul Apărării al Statelor Unite, respectiv US Navy și US Air Force.

HAARP utilizează un echipament terestru constituit dintr-o rețea de antene. Acest sistem de antene speciale de mare putere este descris de către unii oameni de știință drept „o teribilă armă geofizică, strategică și cosmică de energie dirijată”, „o reeditare a proiectului *Star Wars* într-o formă mult mai economică și, în același timp, mult mai periculoasă, capabil să provoace schimbarea vremii, producând ploi torențiale, uragane, inundații și chiar cutremure”.

Într-o formulare simplificată, dispozitivul

Într-o zonă arctică aflată la 320 de kilometri est de orașul Anchorage din Alaska, Pentagonul a ridicat un puternic transmițător proiectat să trimită mai mult de 3.000 de megawați în straturile superioare ale atmosferei.

HAARP este un radiotelescop inversat, în sensul că antenele trimit semnale în loc să le primească. Această tehnologie folosește fascicule de unde radio extrem de puternice care încălzesc unele zone ale ionosferei pentru a le împinge în sus. Undele electromagnetice sunt apoi reflectate către Pământ, penetrând absolut orice, cu sau fără viață.

Proiectul similar european numit EISCAT, acronim al *European Incoherent Scatter Scientific Association*, este amplasat în Norvegia și Suedia. Țările participante sunt Marea Britanie, Germania, Norvegia, Suedia, Finlanda, China și Japonia. Rusia a dezvoltat propria bază de cercetare a ionosferei, denumită SURA, la Vasil'surk. Numeroși savanți și experți în armament, cât și deputați ai Parlamentului European, se arată deosebit de preocupați de dezvoltarea acestui proiect. Gratan Healy, expert în energie și consilier al OSCE, a dezvoltat că este foarte posibil să reprezinte „arma finală” ce poate duce la sfârșitul civilizației umane, mărturisind faptul că „războiul geoclimatic a devenit o realitate”.

Richard Williams, de la Laboratorul Davis Sarnoff, Princeton, este mult mai categoric: „HAARP constituie un act iresponsabil de vandalism global. Pe lângă experimente de modificări climaterice s-au realizat pene totale de curent și suspendarea comunicațiilor fără ca nimeni să fie tras la răspundere datorită secretizării totale a operațiunilor militare. Practic, prin programul HAARP se experimentează manipularea vremii, uriașe explozii în scoarța terestră declanșatoare de mișcări tectonice, plus utilizarea sistemelor de comunicații și de energie electrică drept arme strategice. Nu întâmplător administrația Bush a refuzat să semneze Acordul de la Kyoto

privind combaterea încălzirii generale a temperaturii pe Terra.” Dr. Daniel Winter, fizician din Waynesville, Carolina de Nord, afirmă că „este foarte probabil ca asocierea dintre emisiile de înaltă frecvență ale sistemului HAARP și frecvențele naturale extrem de joase ale Terrei să declanșeze efecte secundare imprevizibile cum ar fi dereglarea echilibrului ecologic sau folosirea sa ca terorism ecologic”, remarcând faptul că „de la descoperirea tehnicii radiofonice direcționale se constată dispariția coniferelor și a foioaselor”.

De-a lungul timpului, SUA a experimentat diverse proiecte privind proprietățile și utilizarea undelor electromagnetice – *Argus* în 1958, *Starfish* în 1962, *Solar Power Satellite* în 1968 și 1978, *Space Shuttle Experiments* în 1985, *Mighty Oaks* în 1986, *Desert Storm* în 1991, *Alliate Force* în 1999 – ce aveau drept scop distrugerea comunicațiilor inamicului folosind ionosfera și undele electromagnetice. Dacă armata americană, în colaborare cu Universitatea Fairbanks din Alaska, poate demonstra că noua tehnologie de tip HAARP este funcțională și sigură, ambele au de câștigat. Armata obține un scut protector relativ ieftin, iar universitatea se poate lăuda cu cea mai spectaculoasă manipulare geofizică de la exploziile în atmosferă ale bombelor nucleare.

Sistemul HAARP se bazează pe cercetările fizicianului Bernard J. Eastlund, care a dezvoltat studiile lui Nikolas Tesla, autorul unei teorii conform căreia Pământul este un conductor uriaș și sigur, dând posibilitatea organizării sistemului de telecomunicații. Brevetul american al lui Eastlund, *Metodă și aparatură*

Pe 10 decembrie 2009, o spirală albastră ciudată și-a făcut apariția pe cerul Norvegiei. Unii oameni de știință afirmă că n-a fost decât rezultatul unui experiment HAARP care a găurit ionosfera, producând pătrunderea și mărirea puterii de penetrare a razelor cosmice nocive.

pentru alterarea unei regiuni din atmosfera, ionosfera și magnetosfera Pământului, a fost etichetat ca secret timp de un an. Prin încălzitorul ionosferic Eastlund, radiația frecvenței radio este concentrată și focalizată într-un punct din ionosferă, trimițându-se astfel o cantitate de energie de 1 Watt/cm³, comparativ cu alte dispozitive capabile să producă doar o milionime de Watt. „Controlul vremii este posibil, spre exemplu, prin modificarea tiparului vânturilor din atmosfera superioară. Pot avea loc modificări moleculare ale atmosferei astfel încât să se obțină efecte pozitive asupra mediului. Pe lângă schimbarea propriu-zisă a compoziției moleculare a unei regiuni atmosferice, poate fi mărită concentrația unei anumite molecule sau a anumitor molecule. De exemplu, concentrațiile de ozon și azot din atmosferă pot fi mărite artificial. Încălzitorul ionosferic de mare putere ar putea controla vremea pe principiul aflat la baza uneia dintre invențiile lui Nikolas Tesla și anume rezonanța care influențează sistemele planetei. Dacă sistemul HAARP ar funcționa la capacitate deplină, s-ar putea induce schimbarea climei unei întregi emisfere.”

Zbigniew Brzezinski, fost consilier pe probleme de securitate națională al Președintelui Carter, a scris și el despre folosirea emițătorilor de fascicule puternice de energie în războiul geofizic și climatic, indicând modul în care pot fi cauzate aceste efecte. Prin adăugarea de energie în mediul nostru înconjurător se pot obține efecte puternice. Totuși, omenirea a adăugat deja mediului cantități substanțiale de energie electromagnetică, fără a ști care este masa critică. Oare aceste adăugări nu au avut nici un efect sau există o cantitate cumulativă de la care stricăciunile sunt ireversibile? Este HAARP încă un pas al unei călătorii fără întoarcere? Ne aflăm oare pe punctul de a ne imbarca într-un experiment energetic ce va elibera alți demoni din cutia Pandorei?

Pe 25 iunie 2011, un ciudat nor rotativ pe orizontală a fost vizibil pe o plajă din Florida, un fenomen care apare tot mai des pe tot globul.

HAARP este prezentat drept un program de cercetare având ca scop modificarea ionosferei în vederea îmbunătățirii comunicațiilor. Unele documente ale armatei americane afirmă că HAARP are scopul de a descoperi metode de „exploatare a ionosferei în folosul Departamentului de Apărare”.

În rapoartele Congresului american se vorbește despre utilizarea sistemului HAARP pentru penetrarea Pământului prin semnale reflectate de ionosferă. Aceste semnale vor fi folosite pentru a privi în interiorul planetei până la o adâncime de mulți kilometri, în scopul de a localiza depozite de muniții și tuneluri subterane ori zăcăminte naturale precum petrolul. Problema constă în faptul că frecvența necesară pentru radiațiile de penetrare a Pământului se află în gama care ar putea avea efecte profunde asupra migrației peștilor și animalelor sălbatice, migrație ce se bazează pe câmpuri energetice neperturbate pentru parcurgerea traseelor firești. Într-un interviu recent, dr. Elizabeth Rauscher, om de știință independent, cu o carieră vastă și impresionantă în domeniul fizicii marilor energii, afirmă despre programul HAARP: „Se vor pompa cantități imense de energie într-o configurație moleculară extrem de delicată ce alcătuiește structura multistratificată pe care o numim ionosferă”, explicând faptul că ionosfera este predispusă la reacții catalitice. Dacă se modifică o mică parte, se poate produce o schimbare majoră.

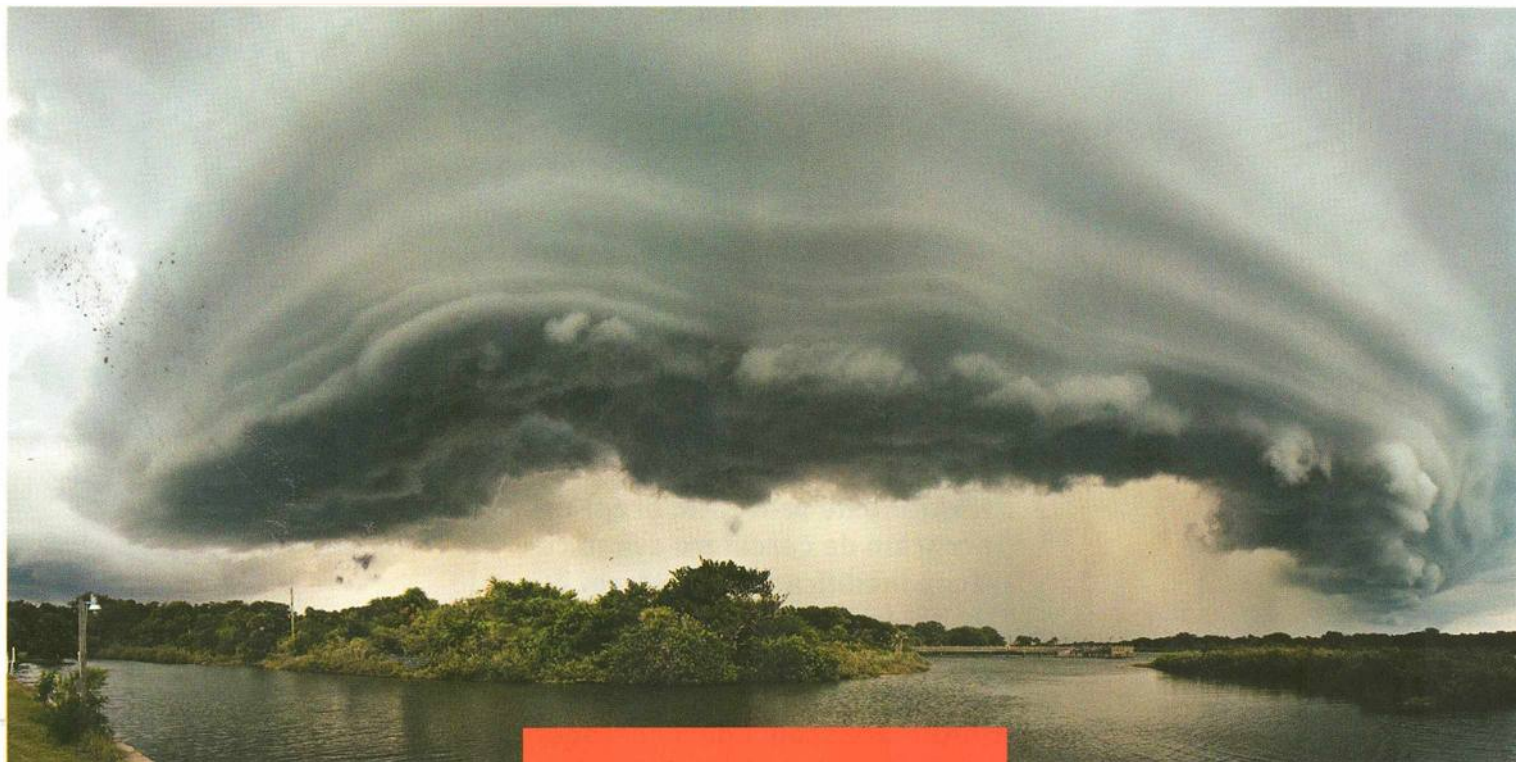
Dr. Daniel Winter, fizician din Waynesville, Carolina de Nord, susține că este foarte probabil ca asocierea dintre frecvențele înalte ale sistemului HAARP și frecvențele naturale extrem de joase să declanșeze efecte secundare nebanuite. Se vorbește despre

dezechilibre provocate deja de epoca industrială și atomică, în special de iradierea mediului înconjurător cu particule mici de mare viteză comparabile „cu niște titizeze minusculare”. Nivelul nenatural de mișcare a particulelor de energii înalte din atmosferă și din centurile de radiații care înconjoară Pământul, numite centurile Van Allen, este răspunzător de schimbarea vremii. Pe de altă parte, Pământul își descarcă excesul de căldură și își recapătă echilibrul prin cutremure și activitate vulcanică. „Starea energetică anormală a Terrei și a atmosferei sale poate fi comparată cu o baterie de mașină supraîncărcată, cu fluxul normal de energie blocat, rezultatul fiind puncte fierbinți, arcuri electrice, crăpături fizice și turbulență generală generată de energia blocată ce încearcă să iasă.”

Oamenii de știință lucrează de 20 de ani la metodele războiului geoclimatic, pe care îl numesc eufemistic „modificarea vremii”. Americanii recunosc că în timpul războiului din Vietnam au cheltuit sume importante pentru desfășurarea *Operațiunii Popeye*, prima aplicație a războiului climateric. În 1967, Pentagonul a încercat să prelungească artificial sezonul ploilor musonice și să blocheze prin inundații de mare amplitudine principalul drum de aprovizionare al forțelor comuniste din Vietnamul de Sud. Ministerul Apărării al SUA a oferit exemple de studii de manipulare a fulgerelor și a uraganelor prin proiectele *Skyfire* și

Stormfury. S-au avut în vedere tehnologii complicate care să producă efecte pe scară mare. Studiarea căilor de a provoca și detecta cutremure a reprezentat în urmă cu zeci de ani o parte din proiectul *Prime Argus*. Finanțarea acestui proiect a fost acordată de *Defense Advanced Research Projects Agency*, DARPA, acum cu acronimul ARPA. În 1994, aviația militară americană și-a făcut public planul *Spacecast 2020* care include controlul vremii, cu observația că „folosirea tehnicilor de modificare a mediului pentru a distruge sau produce pagube unui alt stat este interzisă”.

În 1958, consilierul șef al Casei Albe pe teme legate de modificarea vremii, căpitanul Howard T. Orville, a afirmat că Ministerul Apărării al SUA studiază „moduri de manipulare a sarcinilor electrice ale Pământului și cerului, așadar de influențare a vremii, prin folosirea unui fascicul electronic pentru ionizarea sau deionizarea atmosferei deasupra unei suprafețe date”. În 1966, profesorul Gordon J. F. MacDonald, director adjunct al Institutului de Geofizică și Fizică Planetară de la Universitatea din Los Angeles, consilier științific al Președintelui Johnson, a publicat lucrări cu privire la folosirea tehnologiilor de control al mediului în scopuri militare, făcând un comentariu revelator: „Cheia unui război geofizic constă în identificarea instabilităților mediului, astfel încât prin adăugarea unei cantități mici de energie să se elibereze can-

tități mult mai mari de energie.” MacDonald avea mai multe idei de folosire a mediului ca pe un sistem de armament și a contribuit la ceea ce era un vis, pentru acea vreme. În capitolul *Cum să distrugem mediul* din cartea *În cazul în care nu obținem pacea*, descrie cum se poate folosi manipularea vremii, modificarea climei, topirea sau dislocarea calotelor polare, tehnicile de diminuare a stratului de ozon, ingineria cutremurelor, controlul valurilor oceanice și manipularea undelor cerebrale prin folosirea câmpurilor energetice ale planetei, susținând că aceste tipuri de arme sunt practic nedetectabile de către victime. Este oare HAARP acea armă?

HAARP bombardează ionosfera acolo unde ea este relativ instabilă. Un aspect care nu trebuie uitat este acela că ionosfera este un scut electric activ care protejează planeta de bombardamentul constant cu particule de energie ridicată din spațiu. Această plasmă conductoare, împreună cu câmpul magnetic al Pământului, captează plasma electrică din spațiu și o împiedică să ajungă direct la suprafața terestră, afirmă Charles Yost de la Dynamic Systems, Leicester, Carolina de Nord: „Dacă ionosfera este profund afectată, atmosfera de dedesubt va reacționa.” Tot el declara într-un interviu că există o conexiune electrică foarte puternică între ionosferă și partea din atmosferă unde se formează vremea, denumită și atmosferă inferioară. Rezonanța armonică în rețeaua electrică, un efect electric creat de om, produce căderea particulelor încărcate electric din centurile de radiație Van Allen, iar ionii care cad creează cristale de gheață ce duc la formarea norilor de ploaie.

Energia uriașă generată prin amplificarea de milioane de ori a undelor radio poate distruge orice obiect staționar sau în mișcare în orice loc de pe Pământ. (© Jason Weingart - www.lightningfastmedia.com)

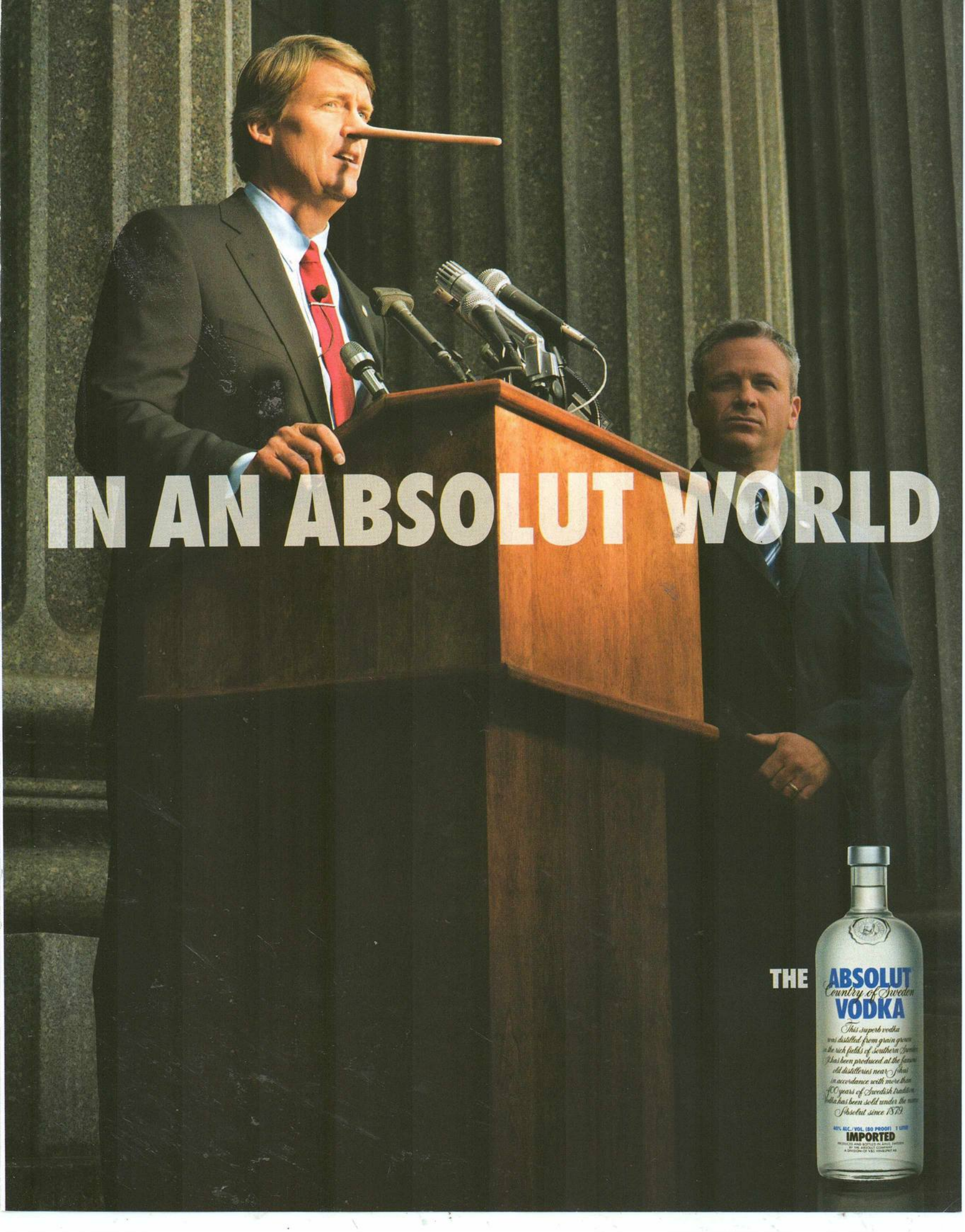
Ce face HAARP? Energia lansată de încălzitorul ionosferic nu e mare prin comparație cu totalul energiei din ionosferă, dar documentele HAARP recunosc că pot fi eliberate cantități de mii de ori mai mari de energie decât cele luate în calcul până acum. La fel ca în cazul „cheii războiului geofizic” a lui MacDonald, efectele „nonliniare” ale încălzitorului ionosferic înseamnă un impuls inițial mic cu un efect mare. „Schimbările în câmpul electric al Pământului rezultate în urma unei explozii solare ce modulează conductivitatea pot avea un efect greu de detectat asupra vremii; situația poate fi diferită atunci când schimbările în câmpul electric sunt cauzate de o ionizare artificială.”

În ultimii ani, asistăm la modificări drastice din punct de vedere climatic. Ploieri torențiale, vânturi puternice, căderi masive de zăpadă, secetă, uragane, cutremure, alunecări de teren. Singura explicație pe care o primim este încălzirea globală a planetei. Posibilitatea folosirii fenomenelor meteo ca armă și manipularea acestora în interes propriu pare a fi pură ficțiune. Însă după decenii de controverse, comunitatea științifică internațională

recunoaște astăzi aproape unanim primejdia catastrofală a schimbărilor climatice provocate de mâna omului. Manipularea fenomenelor meteorologice ar putea deveni cea mai devastatoare tactică în războaiele viitorului.

Deși rareori se recunoaște în reuniunile științifice, există în momentul de față o nouă generație de arme electromagnetice sofisticate. Conform unui document al US Air Force, intitulat *AF 2025 Final Report*, războiul climateric oferă o vastă aplicație în domeniul manipulării climei, punând inamicul să se confrunte cu inundații devastatoare, uragane de mare intensitate, secete prelungite și cutremure cu grad mare pe scara Richter. „Modificările artificiale ale climei au devenit acum parte componentă a securității interne și internaționale, având inclusiv aplicații defensive și putând fi utilizate în scop de descurajare. Capacitatea de a provoca artificial precipitații intense, ceață densă și furtuni de mare intensitate, ori de a produce o climă artificială în anumite zone precise sau un cutremur de mare intensitate fac parte acum din setul de tehnologii disponibile”.

Până la urmă, tehnologiile revoluționare pot fi utilizate pentru vindecarea și ajutorarea umanității. Oamenii și-au dorit dintotdeauna să poată controla vremea pentru a nu mai depinde de capriciile unor zei neîndurători. De la săgețile trimise în văzduh și până la rachetele moderne pentru spargerea norilor, mulți au încercat să influențeze clima. Dar ce se întâmplă dacă ne jucăm cu lucruri pe care nu le putem controla? Răspunsul acestei întrebări este probabil vital pentru supraviețuirea rasei umane.

A man with a long, thin nose, resembling Pinocchio, is speaking at a wooden podium. He is wearing a dark suit, a light blue shirt, and a red tie. Several microphones are positioned in front of him. Behind him, another man in a dark suit and blue tie stands with his hands behind his back, looking on. The background consists of dark, vertical architectural elements.

IN AN ABSOLUT WORLD

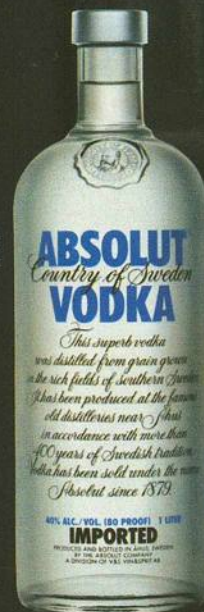
THE **ABSOLUT**
Country of Sweden
VODKA

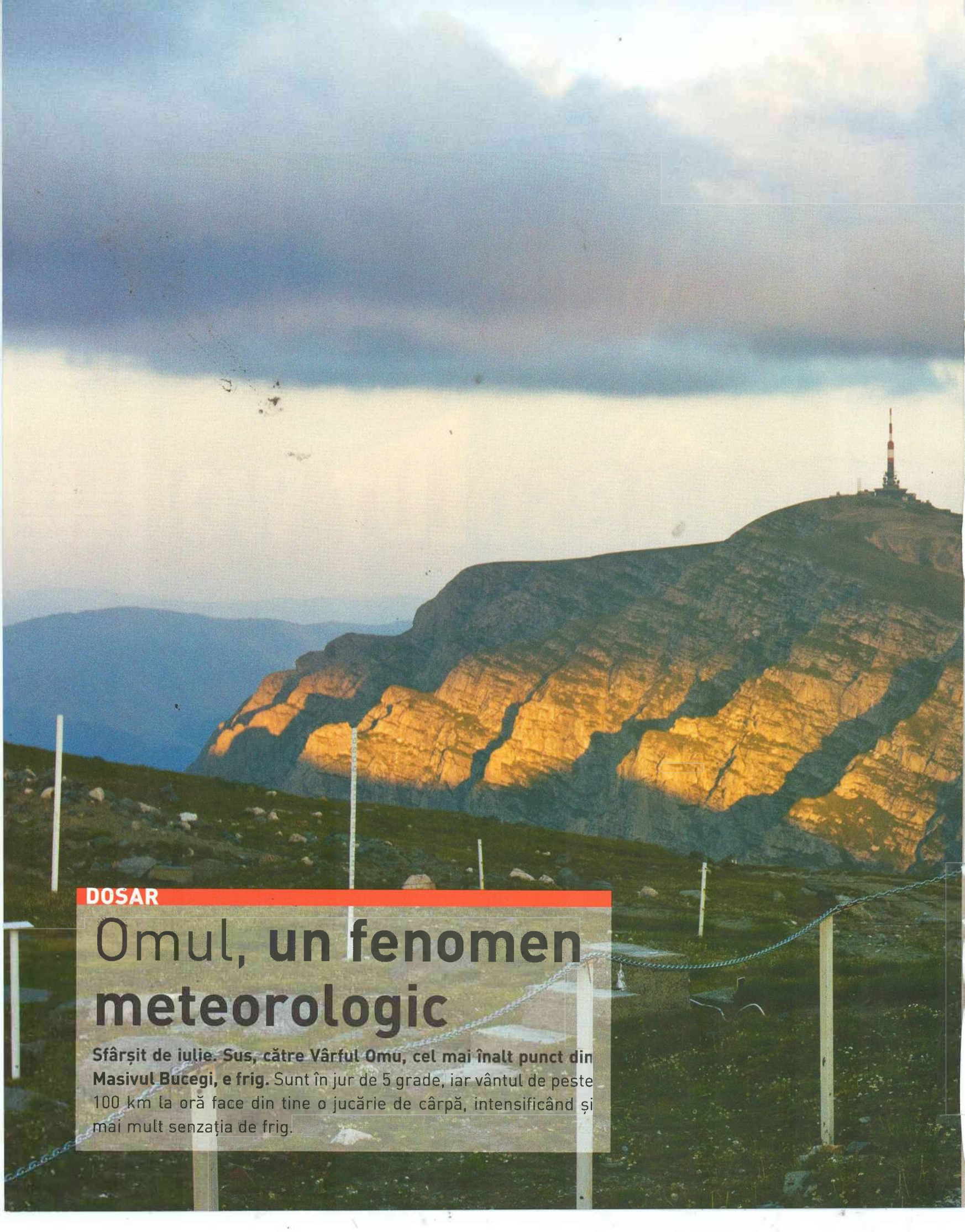
*This superb vodka
was distilled from grain grown
in the rich fields of southern Sweden.
It has been produced at the famous
old distilleries near Åhus
in accordance with more than
100 years of Swedish tradition.
Vodka has been sold under the name
Absolut since 1879.*

40% ALC./VOL. (80 PROOF) 1 LITER

IMPORTED

IMPORTED AND BOTTLED IN ÅRHUS, DENMARK
BY THE ABSOLUT COMPANY
A DIVISION OF V&S VIN&SPIRIT AB

DOSAR

Omul, un fenomen meteorologic

Sfârșit de iulie. Sus, către Vârful Omu, cel mai înalt punct din Masivul Bucegi, e frig. Sunt în jur de 5 grade, iar vântul de peste 100 km la oră face din tine o jucărie de cârpă, intensificând și mai mult senzația de frig.

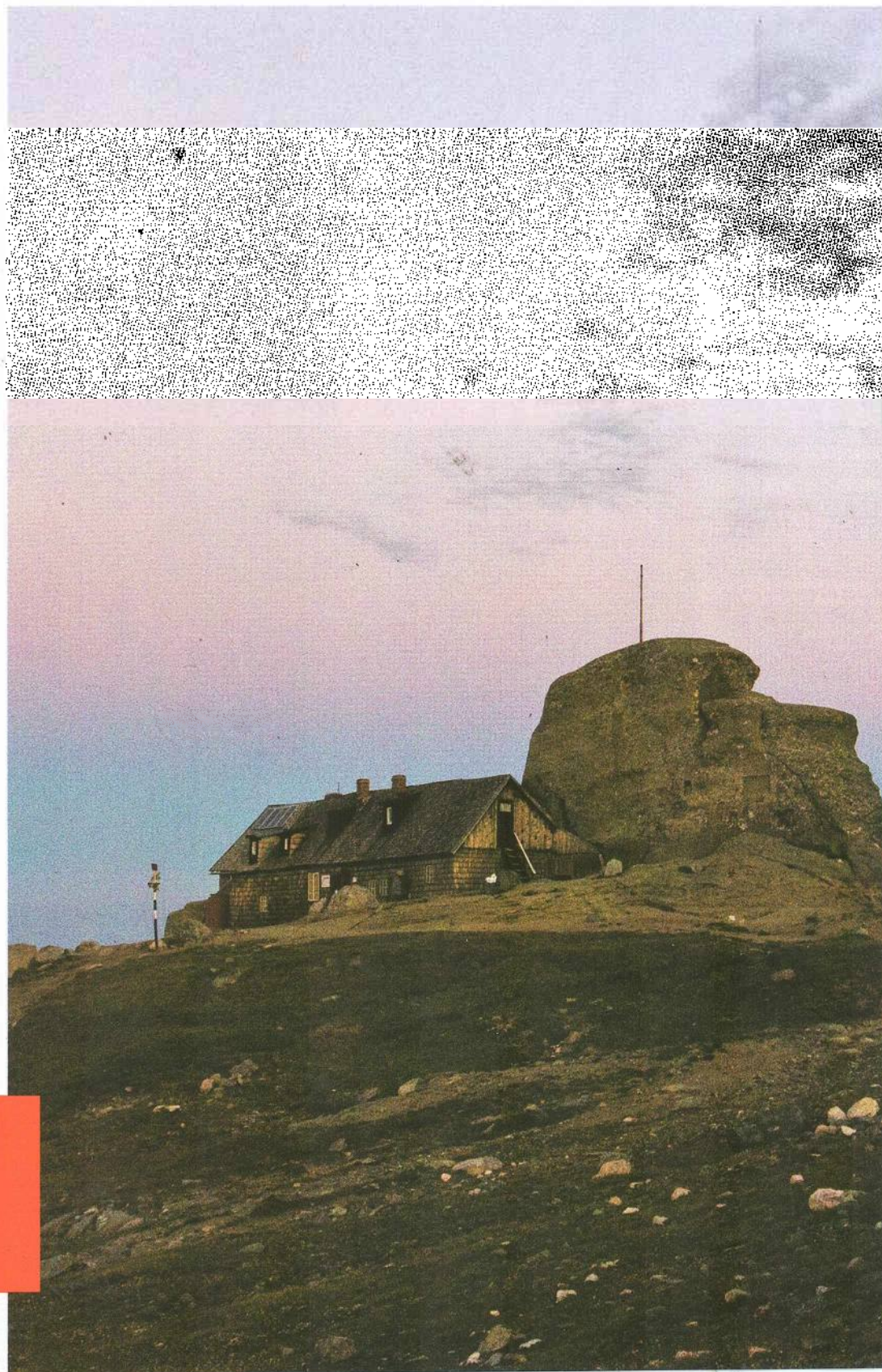
Privește Cerul! Sau, mai bine, privește Omul!

Dar nu poți bate pasul pe loc, trebuie să înaintezi. Și o faci, cu praf în ochi, nisip în bocanci, iar zeci de ace îți înțepă tot mai mult picioarele din cauza efortului. Binecuvântată fie cabana de la Vârful Omu, care oferă un adăpost și un blid de mâncare pentru orice turist ajuns în acest punct, oricine ar fi el. Aici numele nu contează, pentru că sudoarea urcușului spală etichetele oamenilor, punându-i pe toți în fața aceleiași provocări: muntele.

Jorge, un vip de București, a urcat și el pe Omu. A transpirat, își lasă cămașa la uscat, undeva în afara cabanei. Speră că aici e ferit de lume – și bine face, nu îi stricăm ziua, evitându-l pe cât posibil (el era să ne dea o ușă în cap, dar, politicos, și-a cerut scuze), deși sus toată lumea vorbește cu toată lumea – cu atât mai mult cu cât a trecut printr-un divorț, fiind un subiect fierbinte pentru presa de cancan. Ia uite-l, un turist oarecare care își consumă cu smerenie porția de ciorbă de legume de 8 lei – și ceva șnițele dintr-o casoletă, roșii – împreună cu partenera sa de traseu. N-o să aflați nimic despre parteneră, înălțime, culoarea părului. Vipul nostru n-a scăpat însă de admiratoare – două adolescente, probabil fiicele cabanierului – cărora le dă câte un autograf într-un caiet.

Punctul terminus al expediției noastre este stația meteorologică de la Vârful Omu. La stație i-am găsit pe Radu și Ciprian, acum e în tură Ciprian. Cei doi sunt de serviciu timp de două săptămâni, schimbându-se între ei o dată la 24 de ore. Sunt aici ca acasă. În papuci – fără nici un fel de ironie. Iarna,

„La Vârful Omu condițiile meteorologice sunt la fel de imprevizibile și fascinante ca întotdeauna.” – Ciprian Neagu

atunci când cabana e închisă, meteorologii rămân să fie „cei mai înalți” oameni din România, stația Vârful Omu fiind cel mai înalt punct din țară populat permanent. Îmi aduc aminte de acea metaforă-îndemn mângălită pe toți pereții din București: *Privește Cerul!* Ei da, iată acum cerul deasupra, în stânga, în dreapta și la picioarele tale, invadându-te din toate direcțiile, intrând prin toți porii. Iar în mijlocul lui, Omul. Simbolul Bucegilor, dar și omul, persoana...

Nu oferim cazare – scrie pe un afiș lipit pe ușa de la intrarea în stație, descurajându-i pe eventualii cutezători. Normal, e stație meteo, nu demi-pensiune. Nu scrie însă nicăieri că meteorologii oferă ceai, disponibilitate, ajutor. Și, sunt sigur, în caz de necesitate, chiar și cazare. Sunt regulile nescrise ale muntelui pe care Radu și Ciprian nu le trâmbează, pentru că acolo unde tragi greu să ajungi sus, iar aerul e tare, mai importantă e fapta, decât trăncăneala noastră *metafizică*.

Prima impresie la intrarea în stație – a pre-dispoziției mele păcătoase, probabil – îmi evocă aerul unei mănăstiri. Niște călugări în straie civile, doar că singurul lor Dumnezeu e imensitatea cerului și fenomenele lui. O atmosferă de austeritate, oricum. „Mănăstire?” – se miră, sincer, Ciprian. Dar când face o pâine de casă la cuptor, iar aerul se umflă de mirosul drojdiei, impresia revine.

În bucătăria-salon unde suntem primiți, observ la întâmplare: o vatră uriașă din

Ciprian Neagu și Radu Manta,
meteorologii de serviciu
de la stația Vârful Omu

cărămidă roșie care e încălzită tot timpul, un aragaz, o chiuvetă metalică la care țârâie cu economie apa, un set de oale și capace așezate frumos în rafturi, un cazan de 50 de litri – unde aflu că e topită zăpada – și chiar în fața mea, sub mâinile mele, o față de masă de mușama cu imprimeuri de fructe – mere, pere... (legumele și fructele proaspete, datorită rarității lor, sunt printre alimentele cele mai râvnite în stație). Un calendar de perete cu Valentina Pelinel (dacă doamna Boureanu ar ști, ar trebui să le ceară ea băieților un autograf că a ajuns atât de sus), rămas cu câteva luni în urmă, pentru că aici timpul subiectiv nu este un indice de luat în

calcul, decât, cel mult, o dată la două săptămâni, la schimbarea turei. Oglinda din perete, patinată de vreme (în care Radu își aranjează ciocul mai târziu), fotografia sepie din 1952, înrămată și pusă la loc de cinst pe perete, cu meșterii constructori care au ridicat stația, radioul la care se aude muzică în surdina, iar lângă, prelungitorul cu cele două încărcătoare de telefon, permanent conectate, la care apelează și ciobanii în trecere pe la Omu.

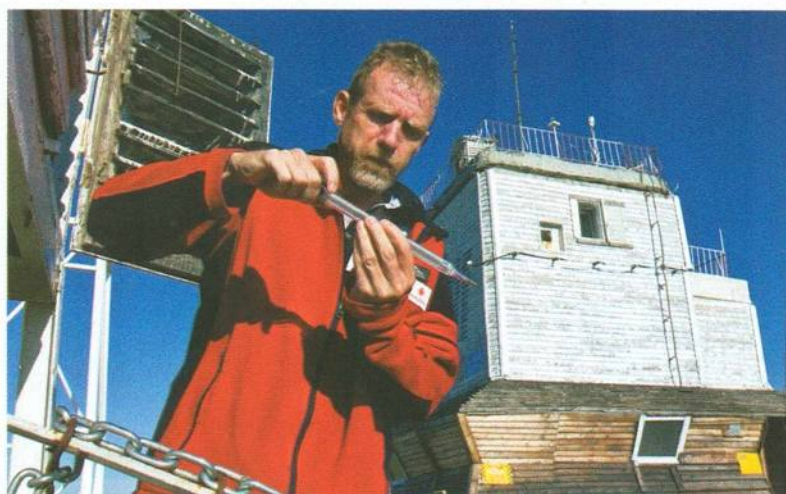
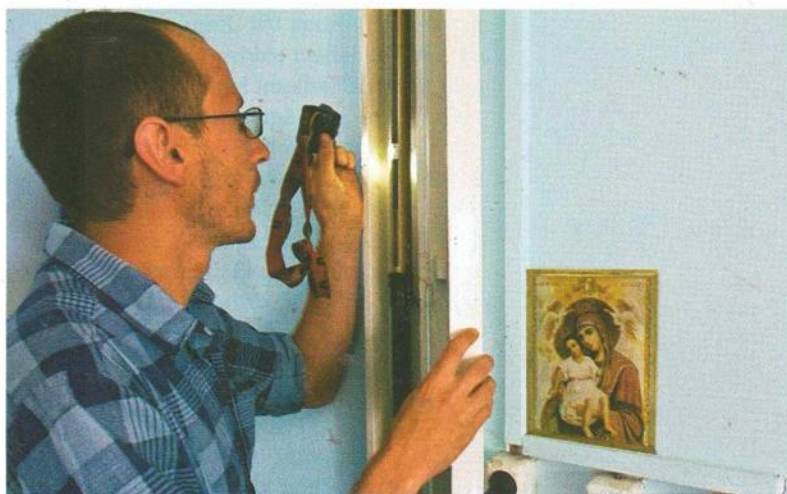
La un moment dat se aude un ciocănit în ușă. Răspunde Radu, iar în bucătărie își face apariția un cioban cu un băț în mână și cu o căciulă de oaie îngălbenită pe cap. Dă binețe,

moșmăie două cuvinte și pleacă. Nu stă mai mult de un minut. Și-a pus telefonul la încărcat și l-a rugat pe Radu să-i dea un bidon de 5 litri de plastic. Frăție a muntelui între un om și altul, schimb minim de cuvinte și de nevoi. Încep să cred că nu s-a schimbat mare lucru în această activitate ancestrală, transhumanța, poate doar că baltagul nu mai lovește atât de crunt țeasta confratelui cioban, de frica unui ultim sms trimis de victimă la 112.

O dată pe an, la stație sosește un transport cu alimente de bază: apă, făină, zahăr, ulei, conserve, cartofi. Sarcinile sunt încărcate în remorca unui tractoraș cu șenile, de fapt un autovehicol agricol pentru vie dar care aici e folosit pe traseele accidentate de pe platou. Aproape la fel de vechi ca babele și sfincșii din zonă, tractorașul își face treaba, trosnind și ridicându-se pe fiecare pietricică precum un personaj capricios dintr-un desen animat, dar poartă în remorcă lucruri grele, tot ceea ce le este necesar băieților la stație și nu poate fi adus în rucsac.

Nu știu care e poziția ANM-ului, dar risc o intruziune cu următorul anunț pentru colecționari: tractorașul e o piesă care merită

Vară sau iarnă, în fiecare oră, Radu meteorologici esențiali: viteza și direcția atmosferică, temperatura și

achiziționată. Desigur, în schimbul a cel puțin două ATV-uri performante de ultimă generație! Ar fi foarte utile băieților de la Omu. Plus că i-ar prinde bine o haină nouă și lui nea Vălică, mecanicul stației și conducătorul tractorușului, că uite-l, vrea să urce din vale dar n-are cum, bate vântul și telecabina nu funcționează...

„Delicatesele” – ce-și dorește omul să mănânce în plus –, meteorologii și le aduc personal în rucsac. De regulă, hrana cea de toate zilele este rezultatul mixării alimentelor de bază, incitându-i pe cei doi meteorologi să afle și din știința gătitului. Deocamdată luăm un prânz frugal pe care, cu generozitate, ni-l oferă gazdele noastre. O cumpărare a gesturilor, de la așezat masa la îmbucat. Unu... doi... fiecare duminică e digerat de parcă-i vezi tra-seul și tot aerul se satură. Aici nu bagi în tine, muntele e interzis bulimicilor. Mâncăm brânză de burduf, să te lingi pe degete – Ciprian a lăsat-o să se putrezească nițel, în stil franțuzesc –, și slănă, care unge nu doar stomacul, ci întreg sufletul.

În stația de la Omu, cea mai mare sursă de apă provine dintr-un bazin colector în care se adună zăpada pe timpul iernii – folosită în special pentru nevoile menajere dar și pentru consum, după fierbere. Două găleți din tablă verde cu apă palidă stau lângă aragaz, la nevoie.

La Omu sunt gaze de pe timpul comunismului. Conectarea la conductă a fost o mare realizare, în condițiile în care transportul lemnului era o adevărată aventură, dura mai multe luni până erau aduse sus, mai dispăreau și din lemne, căruțașii profitând de umezeala care intra în bușteni, făcându-i să atârne mai greu la cântar. Gazul e indispen-

sabil, orice probleme la conductă putând fi un motiv de îngrijorare. Urmând firul poveștii, conducta de gaze ajunge să fie diseminată în chestiuni mici, cotidiene, evenimentul zilei fiind semnalarea unui *Duster* în zonă: „Oare pe unde a trecut mașina aia?”, se întreabă băieții, drumul de la Babele fiind blocat într-un punct de conductă.

Energia electrică, produsă de câteva panouri solare, e cel mai revoluționar sistem de la Omu, instalația de mii de euro fiind montată grație unui program de finanțare austriac. Sigur, consumul este ponderat, însemnând câteva becuri și prize, dar independența energetică facilitează mult viața acum, față de perioada când lumina era produsă de un grup electrogen pe motorină.

Seara, pe la 11.00, ochii se cârlesc de culcare la munte. Instalată într-un dormitor cu mai multe paturi, privesc afară, prin geam. E întuneric beznă, se aude doar vâjâitul vântului. Am impresia că dincolo de zidul de un metru grosime se întinde un pustiu selenar și mă simt ca într-o capsulă ruptă de timp în această cameră luminată electric și cu încălzire centrală.

Cablul tv, telefonია mobilă și internetul – pe calea ultimelor două sunt transmise informațiile la ANM – sunt cuceriri tehnologice importante în stație, și ai putea spune că nu există mari diferențe între acest loc izolat de la cota 2.500 și vale, din acest punct de vedere.

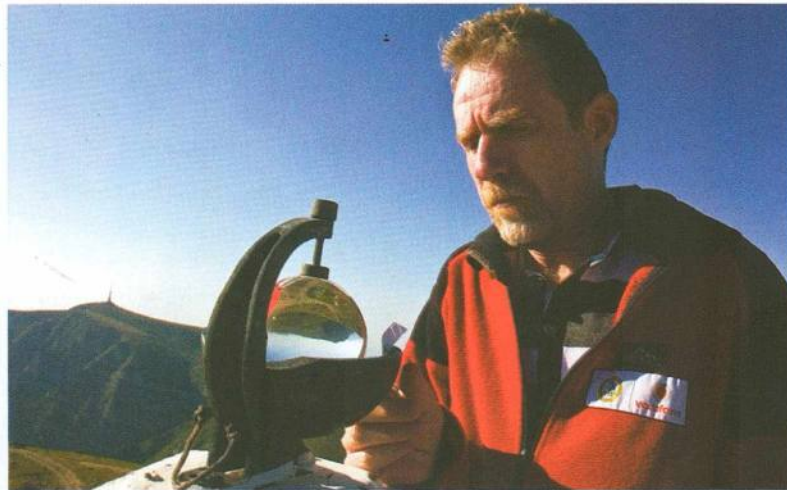
Chiar și accesul e mai facil acum. Datorită telecabinei, în câteva ore ești în Bușteni, sau invers, sus, pe creastă. Înainte, într-o stație meteo lucrau și bărbați, și femei, unii erau căsătoriți, probabil o viziune de strategie a centrului în privința coeziunii echipei.

Veneau aici cu întreaga familie și stăteau câte un sezon, puteai să zici că ești acasă, sau, de ce nu, în concediu – n-avea cum să nu meargă treaba, cel mult, neînțelegerile de la stația Omu erau de natură domestică. Acum tehnologia a avansat, s-au schimbat și mentalitățile și practicile în stațiile meteorologice, și nici femeile, mai sensibile, dar poate și mai independente azi în privința carierei decât înainte, nu mai fac parte dintre angajați.

În epoca noastră se poate face și politică în platoul Bucegi. Turism electoral, dar în expresia sa adevărată, nu a aranjamentelor politice. În zilele de votare, organizatorii pot trimite o urnă sus, la Babele, dacă meteorologii își manifestă dorința să-și exercite dreptul de vot. Un cost de două ore, dus-întors de la Omu la Babele, și invers, de această dată pentru un referendum al tuturor și al nimănui. Merită prețul? De ce să bruiem atmosfera cu purici? Mai bine nu întrebăm.

La stația de la Omu meteorologul de serviciu culege informații despre starea vremii din oră în oră. Mă uit *ca curca-n lemne* la termometre și chiciurometre, la săgețile de tablă care dăngăne în bătaia vântului aspru, spre sud, est sau vest, și mai ales la globul de sticlă situat sus pe stație și care întoarce lumea cu susu-n jos. Deși e obosit și își așteaptă somnul bine meritat, a doua zi, Ciprian îl întâmpină pe Radu cu o cafea aburindă. Știe că e tabietul de dimineață al colegului său și îi face o mică bucurie la intrarea în serviciu, iar zațul are timp să se decanteze în liniște, făcând această cafea frățască bună și limpede. Cât de departe sunt oamenii ăștia de lupta pentru funcții și scaune, în care oricât de mult ai reuși să urci, tot într-o clădire zgâlțâită de cutremure ajungi. Și până la ce înălțime?

și Ciprian măsoară parametrii
vântului, precipitațiile, presiunea
umiditatea aerului.

A face pâine
– o nostalgie
după pâinea
bunicii din
Blăjani, unde a
copilărit Ciprian.

„Pentru mine, această opțiune de a veni la Omu nu a însemnat o plafonare. Da, în fișa postului suntem simpli observatori, nu ne ocupăm de interpretarea datelor, dar toate aceste lucruri punctuale le putem lega de niște legități, iar asta înseamnă să te preocupe ceea ce faci” – spune Ciprian, care, la fel și Radu, e destul de scump la vorbă. Noi suntem guralivii, și mai ales Tibi, cu poveștile lui. E de bine, nu mai suntem în colțul stâng jurnaliștii, iar în cel drept meteorologii – scut prevăzător la începutul oricărei întâlniri –, ci ne dezmoțim la aceeași masă, și ușor, ușor ajungem să fim prieteni. Și cred că, undeva în sufletul lor, li se face dor de oameni uneori, în cele două săptămâni petrecute sus pe munte. Urmărindu-i, ai încrederea că îți poți lăsa destinul pe mâna unor astfel de profesioniști. Păcat că nu sunt politicieni. Dar, măcar să ieși

fluierând afară pentru că știi cum va fi starea vremii, și tot e ceva...

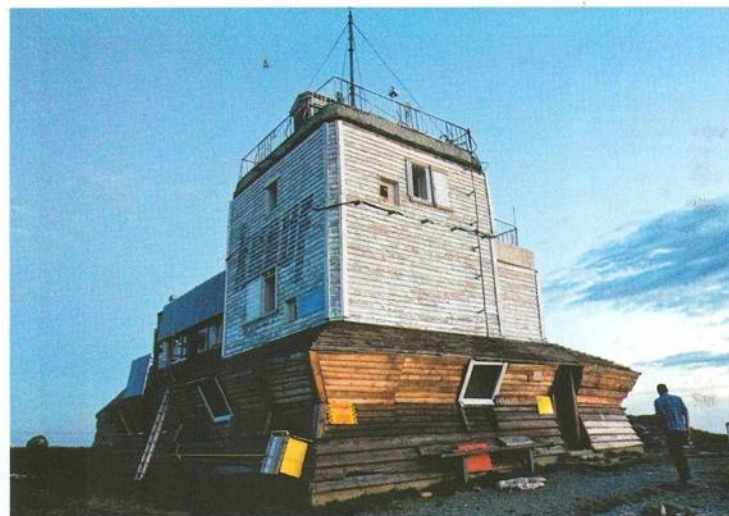
Ciprian a locuit nouă ani în București. A terminat Facultatea de Geografia Mediului și a muncit câțiva la ANM, în structurile centrale. Pentru el, aventura numită București n-a fost ușoară. Agitația, puhoiul de lume, noxele, salariul de bugetar, erau griji care îl scoteau din ritmul obișnuit. „De câte ori veneam acasă, la Bușteni, și vedeam un brad în bătaia vântului, mă încărcam de energie instantaneu.” Apoi a făcut o mișcare care i-a surprins pe mulți prieteni, a lăsat Bucureștiul și ifosele lui pentru un post de simplu meteorolog la stația Omu.

Pentru un asemenea job trebuie să fii clădit într-un anume fel, chiar dacă viața la 2.500 m altitudine pare romantică. Poate, pentru o săptămână, două. Tentați de aventu-

ra muntelui, au încercat mulți să se facă meteorologi, dar, după cinci, șase luni, au dat bir cu fugiții de parcă i-ar fi mirosit ursul de la atâta zaharisit.

Decanul de vârstă al stației Omu este colegul lor, George, de 56 de ani, „corupt” până în măduva oaselor de munte, aflat acum pe un traseu montan în afară. După pronosticurile colegilor, va fi probabil primul angajat care va ieși la pensie de la stația meteorologică de la Vârful Omu. Șeful de stație, Radu Manta, este și el legat puternic de acest loc – cel mai potrivit din câte joburi a avut până acum, după cum mărturisește. E angajat aici de 15 ani, și „fidel” așa cum nu este locurilor din vale, familia și prietenii fiind împrăștiați în tot Ardealul și pe care el încearcă să-i mulțumească, mergând când la unii, când la alții. „Sigur că, după două săptămâni, te cam șochează agitația din oraș. Durează o zi sau două să-ți revii, dar la capătul celor două săptămâni te bucuri să revii în oaza de liniște de sus”, povestește Radu. Legați de serviciul de la stație, Radu și Ciprian păstrează legătura și în vale, mergând uneori în concediu împreună, cum s-a întâmplat nu cu mult timp în urmă, când cei doi au fost în Deltă. În acest an, vor fi de tură și în perioada sărbătorilor de iarnă, de Crăciun și de Revelion. Cum vor petrece? Aproape că nu-i o întrebare pe care să o pui. Cum să petreacă? În vârful muntelui, în miezul iernii, nu pornește niciodată subit vreun chiolhan. Cel mult, pot veni în vizită unul, doi prieteni. De regulă e liniște – și recomandarea permanentă de a nu o perturba –, ca și în restul anului. O formă de respect esențială, față de munte și de om.

Timpul trece oricum. Sau nu trece deloc acolo, sus, la stația meteorologică de la Vârful Omu.

MAGAZINUL VERDE

SĂNĂTATE DIN NATURĂ

Magazinul Verde, această nouă revistă, își propune să vă reamintească sfaturile mamei natură, într-un „rețetar” lunar de formule de viață și remedii. Vom vorbi despre terapii mai vechi sau mai recente, mai de la noi sau mai de la alții, despre leacurile cunoscute sau doar uitate, daruri ale naturii, care nu ne cer decât efortul de a gândi altfel. De a ne schimba obiceiuri devenite pe alocuri aproape năravuri și de a ne reechilibra stilul de viață, de a reînvăța să ne hrănim trupul și mintea, să prevenim sau să tratăm bolile, să ne îngrijim de frumusețea corpului și sufletului nostru, cât mai sănătos. Cât mai... verde.

La toate
chioscurile
de presă

RTV omânia

Noi dăm știrea exactă!

Schimbările climatice cu temperaturi nefirești din ultimul timp afectează nu doar agricultura și economia românească, ci și sănătatea publică. Organismul nostru trebuie să se adapteze, altfel avem de suferit. Medicii ne oferă soluții.

text și foto Alice-Claudia Gherman

Temperaturile extreme dăunează grav sănătății

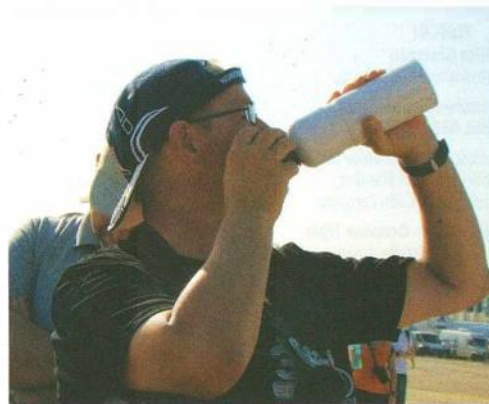
O bună soluție, când temperaturile ajung fie la un maxim inacceptabil vara, fie la un minim mult sub zero iarna, este să ne limităm activitățile în aer liber și să stăm în casă pentru a nu expune organismul la stres termic. Dacă suntem, totuși, nevoiți să o facem, atunci trebuie să avem la noi haine din materiale naturale, potrivite temperaturilor de afară.

Afară căldura își face de cap. Sunt 35°C la umbră, iar la soare vreo 40° C. O altă zi cu valori termice ridicate în București. În cabinetul dnei doctor Anca Păunescu sunt 27° C. Temperatura optimă pe care ar trebui să o avem în casele noastre sau la serviciu atunci când în exterior este foarte cald. Discutăm despre caniculă, dar și despre schimbările climatice care au avut loc în ultimii ani în România, modificări ale climei cu efecte directe asupra sănătății umane. Pentru a înțelege când temperatura de afară devine nocivă pentru organism trebuie să știm care este temperatura optimă ce asigură confortul termic pentru noi. „Temperatura exterioară cea mai potrivită pentru organismul uman se situează între 20° și 25°, atunci corpul nostru funcționează fără nici un efort suplimentar. Apoi până la +28°/+29° C eforturile sunt ușoare, după cum și până la 0° eforturile sunt minime. Să zicem, chiar și până la 30° efortul nu este prea mare, organismul dispune de mecanisme de adaptare. Ce trece, însă, de limita 0-30 de grade presupune încordare fizică de adaptare. Nu mai vorbesc despre efortul deosebit de a trece de la foarte cald la foarte rece într-un timp extrem de scurt. De aceea, primăvara și toamna sunt anotimpurile tampon între perioadele extrem de calde și extrem de reci ale anului. Sau erau, până de curând”, explică Anca Păunescu, medic specialist medicină generală, manager Centrul de Diagnostic Avansat Medcover. Și continuă: „Acum nu trebuie să o luăm nici în tragic. Nu au dispărut chiar cu totul primăvara și toamna, doar s-au mai scurtat. În plus, spuneam mai devreme că dispunem de un excelent mecanism de adaptare pe care trebuie să învățăm să îl și ajutăm. Știm că organismul nostru are temperatura interioară de 36-37 de grade. Ca atare, el va încerca, în funcție de condițiile exterioare, să-și regleze tot timpul temperatura.”

Cum ne ferim de dezechilibrele de temperatură? Medicul Anca Păunescu răspunde simplu: evitându-le! Sigur că nu pe toate, dar măcar pe cele care depind de noi. Dna Păunescu atrage atenția asupra faptului că, din păcate, cel mai mare dezechilibru cald-rece, rece-cald se produce deocamdată nu în natură – chiar dacă s-au scurtat toamna și primăvara, iar vara și iarna au devenit extreme – ci în casele și birourile românilor. „Încercăm să ne realizăm microclimate cu ajutorul aparatelor de aer condiționat. Nimic rău. Dar, este important să avem în vedere că temperatura pe care ne-o creăm în interior să nu fie mult diferită de cea din exterior. Vara ar trebui să existe o diferență

„Vara apare vasodilatația la nivelul pielii, apare transpirația, prin care organismul încearcă să elimine surplusul de căldură. Iarna apare vasoconstricția, prin care organismul tinde să-și păstreze căldura în interior.” – medic specialist Anca Păunescu

de doar cinci-șase grade față de exterior. Adesea în birouri sunt 18°C și afară sunt 39° C. Realizați că organismul mergând afară va depune un efort suplimentar de reglare pentru a se adapta de la 18° la 39° într-un timp extrem de scurt, câteva minute. Trecerea bruscă de la rece la cald și, invers, de la cald la rece, slăbește mecanismul de adaptare al organismului. Eu recomand 27°C în interior, cu ajutorul aerului condiționat, atunci când afară e foarte cald și 21-22° C în casă, dacă afară e foarte frig. Mai mult, este bine ca trecerea de la aer condiționat la exterior să se facă printr-un hol cu temperatură intermediară, o așa-numită zonă de tranziție.

Când temperaturile sunt foarte ridicate, apar, chiar și la omul sănătos, o serie de tulburări determinate de expunerea la temperaturi crescute, cum sunt: crampele musculare, epuizarea de căldură cu slăbiciune, somnolență, insolația care dă dureri de cap, greață, stare generală de rău, șocul termic când organismul nu-și mai poate scădea temperatura și se înfierbântă sau șocul hipopolemic când organismul are extremitățile reci, pierde cantitate mare de lichide prin transpirație. Totuși, cei mai afectați de temperaturile extreme, atât vara cât și iarna, vor fi întotdeauna cei cu tare medicale. „Efortul de acomodare la temperaturile ridicate va fi mai greu resimțit de acele organisme care suferă de boli cardiovasculare gen hipertensiune, boala cardiacă ischemică sau insuficiență cardiacă, aceștia fiind extrem de sensibili la temperaturi foarte ridicate sau scăzute. Cei cu boli respiratorii, precum bronșita cronică, iarna suferă din cauza umidității și a temperaturii scăzute, vara din cauza microparticulelor de praf și a poluării din aer. Rinitele sunt agravate iarna, dar și vara, din cauza diferențelor de microclimat generate de aparatele de aer condiționat. Suferinzii de boli digestive, mai ales cei cu ulcer și intestin iritabil, vor avea probleme vara în mod special din cauza stresului termic și a faptului că apar enterocolitele generate de alterarea alimentelor.

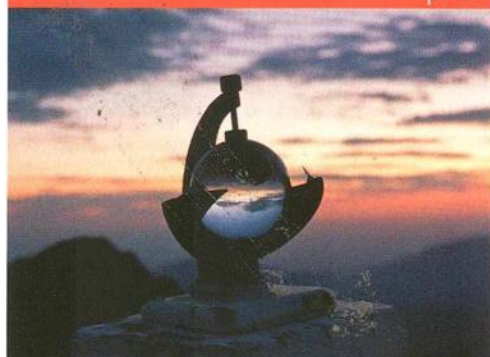
Bolnavii psihici, suferinzi de anxietate și depresie, sunt influențați de temperaturi atât iarna cât și vara. Luminozitatea crescută a zilei pe perioade mai lungi de timp poate fi un element favorabil accentuării depresiei, schimbarea bruscă de temperatură influențează negativ o stare de depresie sau anxietate. Nivelul de serotonină din creier e mai scăzut iarna când zilele sunt mohorâte, iar asta duce la depresie. În general efortul de adaptare la o stare sau alta îi dezechilibrează.

Pacienților cu boli cronice le recomand să țină legătura cu medicul de familie sau medicul de specialitate pentru a se face adaptarea medicației în funcție de variațiile de temperatură. De pildă, în hipotiroidie-hipertiroidie se recomandă reglarea dozei în funcție de temperatură, vara se scade doza, iarna se mai crește.”

DOSAR

Ne arde clima!

p. 04

- **Vremea de-a-ndoaselea** 06
- **Sahara Olteniei** 08
- **Clima, un echilibru dezechilibrat** 14
- **HAARP – salvare sau distrugere** 18
- **Omul, un fenomen meteorologic** 24
- **Temperaturile extreme dăunează grav sănătății** .. 32

ZOOM

p. 38

Megaliți, mega-mistere

PEOPLE

p. 50

De ce se vinde bine Andreea Bălan?

CULTURĂ

p. 58

Crime în insule

FLACĂRA Nr. 8-9
august-septembrie 2012

DOSAR

- Ne arde clima! 04
- Vremea de-a-ndoaselea 06
- Sahara Olteniei 08
- Clima, un echilibru dezechilibrat 14
- HAARP – salvare sau distrugere 18
- Omul, un fenomen meteorologic 24
- Temperaturile extreme dăunează grav sănătății 32

ZOOM

- Megaliți, mega-mistere 38
- Vama Veche cu fluturi în pantaloni 44
- Marea Dezbinare Națională 48

PEOPLE

- De ce se vinde bine Andreea Bălan? 50
- Fotograful Regelui 54

CULTURĂ

- Crime în insule 58
- Film 62
- Teatru 64
- Cărți proaste, de ieri și de azi 66
- Cristina Bazavan, de la print la on-line 68
- Jack Spintecătorul de București 70

LIFESTYLE

- Auto 72
- Turism 74
- Gadgets 76
- The Harbour, un port culinar rafinat 78
- Food & drink 79

DIVERTISMENT

- 82

foto coperta 1: Octavian Tibăr

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Banu
www.revistaflacara.ro

Biroul Român de Audit al Tirajelor a eliberat Certificatul de Audit pentru revista Flacăra în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit. Publicație ce beneficiază de rezultate de audiență, conform Studiului Național de Audiență FOCUS, măsurate în perioada ian. 2010 – ian. 2011

PUBLISHER – Alexandru Arion
alexandru.arion@publicatiileflacara.ro

CONSILIER EDITORIAL – Bogdan Hrib
bogdan.hrib@publicatiileflacara.ro

REDACTOR ȘEF – Liliana Petruș
liliana.petrus@revistaflacara.ro

SENIOR EDITOR
Radu Pocovnicu
radu.pocovnicu@revistaflacara.ro

EDITORI
Alice Gherman
alice.gherman@revistaflacara.ro,
Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu
COLEGIUL REDACȚIONAL:

Andrei Ioan Dimulescu, Claudia Golea Sumiya,
Andrei Ichim, Mugurel Mărgărit,
Steluța Năstase, Tudor Călin Zorojanu

SENIOR EDITOR FOTO – Octavian Tibăr
octavian.tibar@revistaflacara.ro

TEHNOREDACTOR – Laura Tibăr
laura.tibar@revistaflacara.ro

CONCEPT GRAFIC:
Alexandra Bardan

PUBLICATIILE FLACĂRA

Societate comercială înmatriculată la **Oficiul Registrului Comerțului București** sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991 **Cod Unic de Înregistrare** RO1582276 **S.C. PUBLICATIILE FLACĂRA S.A.** este membru al **Biroului Român de Audit al Tirajelor – BRAT**

PREȘEDINTE DIRECTOR GENERAL: George Arion
george.arion@publicatiileflacara.ro

VICEPREȘEDINTE: Alexandru Păsărin
alexandru.pasarin@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR COMERCIAL: Gabriel Bumb
gabriel.bumb@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR RESURSE UMANE: Manuela Ruxandra Arion
manuela.arion@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR VÂNZĂRI PUBLICITATE: Emil Dumitru
emil.dumitru@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR MARKETING-COMUNICARE: Corina Anghel
corina.angel@publicatiileflacara.ro

PUBLIC RELATIONS SPECIALIST: Monica Ramirez
ȘEF DEPARTAMENT PRODUCȚIE – Petruț Stoian
petrut.stoian@revistaflacara.ro

SECRETARIAT: Anca Velu
Tel: 021.317.91.42; 021.317.91.44
Fax: 021.317.91.43

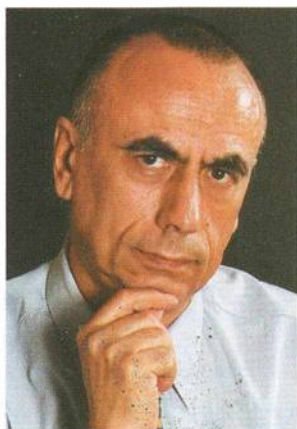
E-mail: office@publicatiileflacara.ro

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod 013701, O.P. 33, C.P. 12

Cont IBAN RON: RO64BRMA0720072654400000,
Banca Românească Băneasa

Cont IBAN USD: RO14BRMA0720072654430000,
Banca Românească Băneasa

Cont IBAN EUR: RO02BRMA0720072654495400,
Banca Românească Băneasa

ALTCEVA

În zilele în care s-a desfășurat Olimpiada de la Londra, s-a repetat cu obstinație o vorbă: **important e să participi, chiar dacă nu câștigi.**

Câștigătorul ia totul

Oare? Nu cumva această zicere a lui Pierre de Coubertin nu e adevărată? Nu cumva ea e consolarea celor învinși, incapabili de rezultate deosebite? Fiindcă în cartea de aur a olimpismului nu sunt înregistrate numele participanților, ci numai ale câștigătorilor.

În acest an sportivii noștri nu s-au mai clasat pe un loc fruntaș, așa cum ne-au obișnuit la alte ediții ale acestei grandioase competiții. Desigur, ne pare rău. Evident, se pot da multe explicații. Și totuși, a fi înaintea unor țări despre care toată lumea știe unde se află pe hartă, nu e puțin lucru.

În loc să-i muștrăm pe reprezentanții noștri pentru că n-au reușit mai mult, ar fi mai bine să ne gândim în câte alte domenii ne aflăm la înălțimea performanțelor pe care le-au obținut ei. Ne situăm cumva pe podium în privința atenției acordate sănătății populației, învățământului, agriculturii, industriei? Ne aflăm în vârful clasamentului la combaterea corupției sau la grija pentru siguranța cetățeanului? Nici măcar față de sport nu manifestăm interes, având în schimb mari așteptări.

De-abia după ce ne-am pune astfel de întrebări am înțelege că da, participăm și noi la viața planetei, dar nu din postura de învingători. De aceea, chiar dacă au realizat mai puțin decât în alte ocazii, sportivii noștri merită să fie tratați cu mai mult respect și prețuire.

George Arion

Fundația
„Premiile Flacăra România”
Președinte: George Arion

Director al publicațiilor de divertisment:
ALEXANDRU PĂSĂRIN

REBUS®

Publicație auditată BRAT
Redactor-șef: MIHAI ZGUBEA

REBUS®

Redactor-șef: DANIEL POPA

Redactor artistic: Aurel Ștefan Alexandrescu

Tehnoredactare computerizată:
Alexandru Coman

Culegere computerizată: Elena Florescu
Corectură: Ramona Elena
Constantinescu

PUBLICITATE ȘI MARKETING:

office@publicatiileflacara.ro

Telefon, fax: 021.317.91.38, 021.317.91.42

ȘEF DEPARTAMENT DISTRIBUȚIE:

Nicoleta Predescu

Distribuție: (021.317.91.37):

Laurențiu Marian Celcan, Victor Celcan,
Constantin Epure, Ion Mihail, Mihai Daniel
Năstase, Camelia Neagu

ADMINISTRATIV:

Constantin Balica, Cristian Viorel Radu
Cititorii din țară și din străinătate se pot
abona prin SC „Publicațiile Flacăra” S.A.,

Abonamente: Camelia Neagu,
abonamente@publicatiileflacara.ro;
telefon: 021.224.60.53

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis,
Flacăra Focus, Rebus, Almanah Rebus,
Rebusache, Rebus Bis sunt mărci
înregistrate ale SC Publicațiile Flacăra SA

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea
juridică pentru conținutul articolului
apartine autorului. De asemenea, în
cazul unor agenții de presă și
personalități citate, responsabilitatea
juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: Megapress SA,
tel./fax: 021/461.08.08/09

Revista
FLACĂRA

Ballantine's®
Ballantine's®
Ballantine's®

A se slăbi

Bănuiați de mult, aveți în sfârșit confirmarea. Agențiile de rating, cele care decid că o bancă sau o țară e bună sau rea, nu sunt instrumente ale lui Dumnezeu, ci instituții în care lucrează oameni ca toți oamenii. Drept care verdictele lor trebuie luate sub beneficiu de inventar, ca orice verdict uman. Concret: Senatul francez (foto) a publicat un raport în care sunt făcute praf cele trei mari agenții – *Standard and Poor's*, *Moody's* și *Fitch* – care, demonstrează documentul, au contribuit la declanșarea crizei financiare prin numeroase erori de evaluare, dintre care unele răsunătoare: *Lehman Brothers*, *Enron*, *Parmalat*, Grecia etc. Pentru realizarea raportului, misiunea Senatului s-a deplasat la New York, Londra și Bruxelles, a realizat zeci de audieri și a analizat 30.000 de pagini de informații.

JO la Londra 2012

A XXX-a ediție a Jocurilor Olimpice desfășurată la Londra, Marea Britanie, în perioada 27 iulie – 12 august, a reunit sportivi din 205 țări ale lumii. 103 sportivi români au intrat în competiția pentru medaliile olimpice. La ora închiderii ediției noastre, România avea nouă medalii cucerite, după cum urmează: aur – Alin Moldoveanu (tir) și Sandra Izbașa (gimnastică: sărituri); argint – Alina Dumitru, Corina Căprioriu (ambele la judo), Roxana Cocoș (haltere), echipa masculină de sabie (Rareș Dumitrescu, Florin Zalomir, Tiberiu Dolniceanu, Alexandru Siriteanu), Cătălina Ponor (gimnastică: sol); bronz – echipa feminină de gimnastică (Sandra Izbașa, Cătălina Ponor, Larisa Iordache, Diana Bulimar, Diana Chelaru) și Răzvan Martin (haltere). Sportivii români au depășit astfel numărul de medalii (8) obținute la ediția de la Beijing 2008.

O veste excelentă

Încă o dată, realitatea confirmă revista *Flacăra*. Acum, este vorba despre faptul că noi am vorbit cu optimism despre șansele României de a-și obține, nu peste mult timp, independența energetică, lucru care ar conta enorm pentru balanța financiar-economică. Or, zilele trecute s-a decis: Conducța Nabucco Vest a fost selectată ca rută pentru livrarea gazelor către Europa. Din cei 1.300 km ai viitoarei magistrale, nu mai puțin de 470, deci 36%, se vor afla pe teritoriul țării noastre, cu toate beneficiile – financiare, economice, strategice și de imagine – care decurg de aici. Avem totuși un viitor!

Olimpicii de dinaintea JO

În timp ce peste jumătate dintre absolvenții de liceu nu sunt în stare să treacă bac-ul și sunt convinși că „Luceafărul s-a dus la demagog” ca să-i ceară „să-l facă muribund”, olimpicii științelor își continuă netulburați traseul triumfal, generație după generație. La recenta Olimpiadă Internațională de Matematică tinerii români au obținut primul loc din Europa și al zecelea în lume, din 100 de țări participante. Omer Cerrahoglu (Colegiul Național *Gheorghe Șincai* din Baia Mare) și Radu Bumbăcea (Colegiul Național *Tudor Vianu* din București) s-au întors cu medalii de aur. Interesant de observat că în primele 10 s-au situat nu numai SUA, Rusia și China, ci și Coreea de Sud (prima!), Thailanda, Singapore, Iran, Vietnam!

Făceți-vă valizele!

Celebrele portaluri prin care s-ar putea călători pe „scurtături” în spațiu și în timp nu mai sunt speculații SF. Jack Scudder, un cercetător de la Universitatea din Iowa care lucrează pentru NASA, a dezvoltat o modalitate pentru ca o navetă spațială să poată „văna” portaluri magnetice ascunse în apropierea Pământului. Acest lucru nu numai că le confirmă în mod științific existența, dar face primul pas către identificarea și utilizarea lor. Portalurile vecine nouă sunt locuri în care câmpul magnetic al Pământului interferează cu cel al Soarelui, „creând o cale neîntreruptă care duce de la planeta noastră până la atmosfera solară, la o distanță de aproape 150 de milioane de kilometri depărtare”, a explicat fizicianul. Acum, chiar în atmosfera solară n-ar fi indicat...

Formula succesului

Pe vremea când Formula 1 avea în România mai multă priză decât pare să aibă azi, îi auzeam pe comentatorii români pomenind despre o posibilă speranță națională, Mihai Marinescu, pilot în Formula 2. Iată că speranța a devenit certitudine și Mihai Marinescu a câștigat cursa de Brands Hatch, în Marea Britanie. Cu această ocazie, cei care erau mai puțin atenți la fenomen au aflat că nu e prima lui victorie, căci în acest sezon s-a mai impus și pe celebra pistă de la Nürburgring. După gimnastică, atletism, handbal și tenis (nu doar în istorie, ci și printr-un recent succes la dublu al lui Horia Tecău), România bate acum și la porțile automobilismului de nivel înalt și cu foarte mulți cai putere. La mai multe!

ABONEAZĂ-TE DIRECT la noua revistă FLACĂRA

Ofertă specială

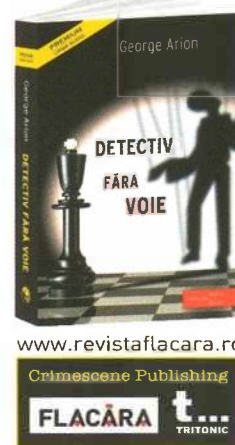
Număr apariții	Cost abonament
10	80 lei
5	40 lei

- Prețul abonamentului rămâne neschimbat indiferent de posibilele creșteri ulterioare ale prețului revistei.
- În prețul abonamentului intră atât revista cât și cartea din colecția Crime Scene, corespunzătoare ediției.
- La abonamentul pe un an se oferă ca **bonus** un pachet special: **două cărți din colecția Crime Scene** (la alegere dintre cele oferite cu edițiile precedente ale revistei Flacăra)

Toate taxele de expediție sunt suportate de editură

PRIMII ZECE ABONAȚI
primesc romanul
"DETECTIV FĂRĂ
VOIE",
de **GEORGE ARION**,
cel mai bun autor român
al genului.
Cu autograf de la autor.

www.revistaflacara.ro

Crimescene Publishing
FLACĂRA t...
TRITONIC

FLACĂRA

TALON de ABONARE

FL. 8-9/12

Număr apariții: începând cu luna..... Am achitat cu: ☐ mandat poștal ☐ cec bancar ☐ ordin de plată; nr..... din data.....
Nume..... Prenume..... Localitatea..... Str.....
Nr..... Bl..... Sc..... Ap..... Județ/ Sector..... Cod..... Oficiul Poștal..... Telefon.....

Trimiteți talonul și copia după documentul de plată la S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, secteur 1, București, O.P. 33-C.P. 12. Menționați pe plic: **ABONAMENT**. Cont bancar deschis la Banca Românească - Filiala Băneasa: RO64BRMA0720072654400000 - RON (lei)
Pentru România: expediere poștală simplă, imprimat. Vă rugăm să vă asigurați cutia poștală și să o dimensionați corespunzător publicației.
Pentru orice detalii legate de abonamentul Dvs. vă rugăm să ne contactați la tel: +40/21/224.60.53, persoană de contact: Camelia Neagu
e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro

un imprint al grupurilor **FLACĂRA** și **t...**
TRITONIC

crime scene

- CS 1 - Zâmbet ugaș - Lisa Sattaline - 5 lei
- CS 2 - Dansul morții - Linda Fairstein - 5 lei
- CS 3 - Filiera grecească - B. Hrib - 5 lei
- CS 4 - Crima zen - Oliver Bottini - 5 lei
- CS 5 - În gura presei - Robert B. Parker - 5 lei
- CS 6 - Sunetele morții - Alex Mihalcea - 5 lei
- CS 7 - Atac în bibliotecă - George Arion - 5 lei
- CS 8 - Masca Morții Roșii - Edgar A. Poe - 9 lei
- CS 9 - Căinele din Baskerville - Sir Arthur Conan Doyle - 5 lei
- CS 10 - Spada - Bogdan Teodorescu - 5 lei
- CS 11 - Atingerea Sultanului - Hakan Yel - 5 lei
- CS 12 - 3 cu ghinion - Emil Simionescu - 5 lei
- CS 13 - Dreptate fără lege - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 14 - Crima Lordului Savile... - Oscar Wilde - 5 lei
- CS 15 - Indicii anatomice - Oana Stoica Muija - 15 lei
- CS 16 - Ziua Lupului - Carlo Lucarelli - 5 lei
- CS 17 - Casa secretă - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 18 - Plăceri nevinovate - VT Morogan - 15 lei
- CS 19 - Fabrica de păcate - Richard Aleas - 15 lei
- CS 20 - Consiliul justiției - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 21 - Cameleonul - George Arion - 5 lei
- CS 22 - Pactul roșu - Olivier Descosse - 20 lei
- CS 23 - Final Exit - Richard Aleas - 5 lei
- CS 24 - Parfumul văduvei negre - Oana Stoica Muija - 5 lei
- CS 25 - Strada șobolanilor - François Forestier - 5 lei
- CS 26 - Hoții de timp - Ivona Boitan - 5 lei
- CS 27 - Almost Blue - Carlo Lucarelli - 5 lei
- CS 28 - Justițiarul din Cordoba - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 29 - Asasin la feminin - Monica Ramirez - 25 lei
- CS 30 - Greuceanu, roman (cu un) polițist - Stelian Turlea - 5 lei
- CS 31 - Crima de la jubileu - Lucia Verona - 5 lei
- CS 32 - Legea celor patru justițari - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 33 - Necuratul din Colga - George Arion - 15 lei
- CS 34 - Pasiuni primejdioase - VT Morogan - 20 lei
- CS 35 - Criminali în paralel - Denis Georgescu - 20 lei
- CS 36 - Ultimul Papă - Luis Miguel Rocha (vol.1) - 5 lei
- CS 37 - Ultimul Papă - Luis Miguel Rocha (vol.2) - 5 lei
- CS 38 - Identități secrete (I) - Monica Ramirez - 5 lei
- CS 39 - Igluuri în deșert - Dan Scroggins - 5 lei
- CS 40 - A 4-a țintă - Emil Simionescu - 5 lei

- CS 41 - Identități secrete II - Monica Ramirez - 15 lei
- CS 42 - Cei trei justițari (I) - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 43 - Ieși din rând! - Stelian Turlea - 15 lei
- CS 44 - Cei trei justițari (II) - Edgar Wallace - 5 lei
- CS 45 - Enigma nisipurilor (I) - Erskine Childers - 5 lei
- CS 46 - Enigma nisipurilor (II) - Erskine Childers - 5 lei
- CS 47 - Agentul secret - Joseph Conrad - 5 lei
- CS 48 - Îmi ies din minți - Stelian Turlea - 15 lei
- CS 49 - Patiseria - Constantin Stoiciu - 10 lei
- CS 50 - 39 de trepte - John Buchan - 15 lei
- CS 51 - Memento - VT Morogan - 20 lei
- CS 52 - În brațe străine - Andra Pavel - 20 lei
- CS 53 - Profesionistul - George Arion - 5 lei
- CS 54 - Kimonoul înstelat - Victor Eftimiu - 5 lei
- CS 55 - Vremea hienelor - Bogdan Ficeac - 5 lei
- CS 56 - Greșelile trecutului - Oana Muija - 5 lei
- CS 57 - Medalionul - Teodor Parapiru - 9,9 lei
- CS 58 - Sufocare - George Arion - 9,9 lei
- CS 59 - Balanța puterii - Monica Ramirez - 20 lei
- CS 60 - Negru de corb - Ann Cleveas - 9,9 lei

talon de comandă

Menționați pe plic: **CRIME SCENE. FL. 8-9/12**

cod carte	nume	prenume				
	strada	nr.	bl.	sc.	ap.	sector / județ
	cod poștal	localitate		număr de telefon		

Trimiteți talonul la: S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, sector 1, București, O.P. 33, C.P. 12. Pentru orice detalii legate de comanda dumneavoastră vă rugăm să ne contactați la 004/021/317.91.37, persoană de contact: Camelia Neagu, e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro. Taxele poștale sunt achitate de cititor la ridicarea coletului. Datele dv. personale vor fi folosite de Publicațiile Flacăra SA numai în scopul declarat al acestui talon de comandă. Publicațiile Flacăra SA se obligă să nu facă publice și să nu vândă baza de date referitoare la datele dv.

Orice carte, acum mai simplu, mai rapid și mai ieftin, pe **www.librariaflacara.ro**

Sunt mari și grei. Zeci sau sute de tone o singură piesă. Unele dintre ele nu pot fi ridicate cu macaralele zilelor noastre, dar au fost prelucrate, transportate și așezate, inclusiv unele peste altele, în urmă cu sute sau mii de ani.

text Dana Isabelle Zarojanu
Tudor Călin Zarojanu
foto Dreamstime și arhivă

Megaliți, mega-mistere

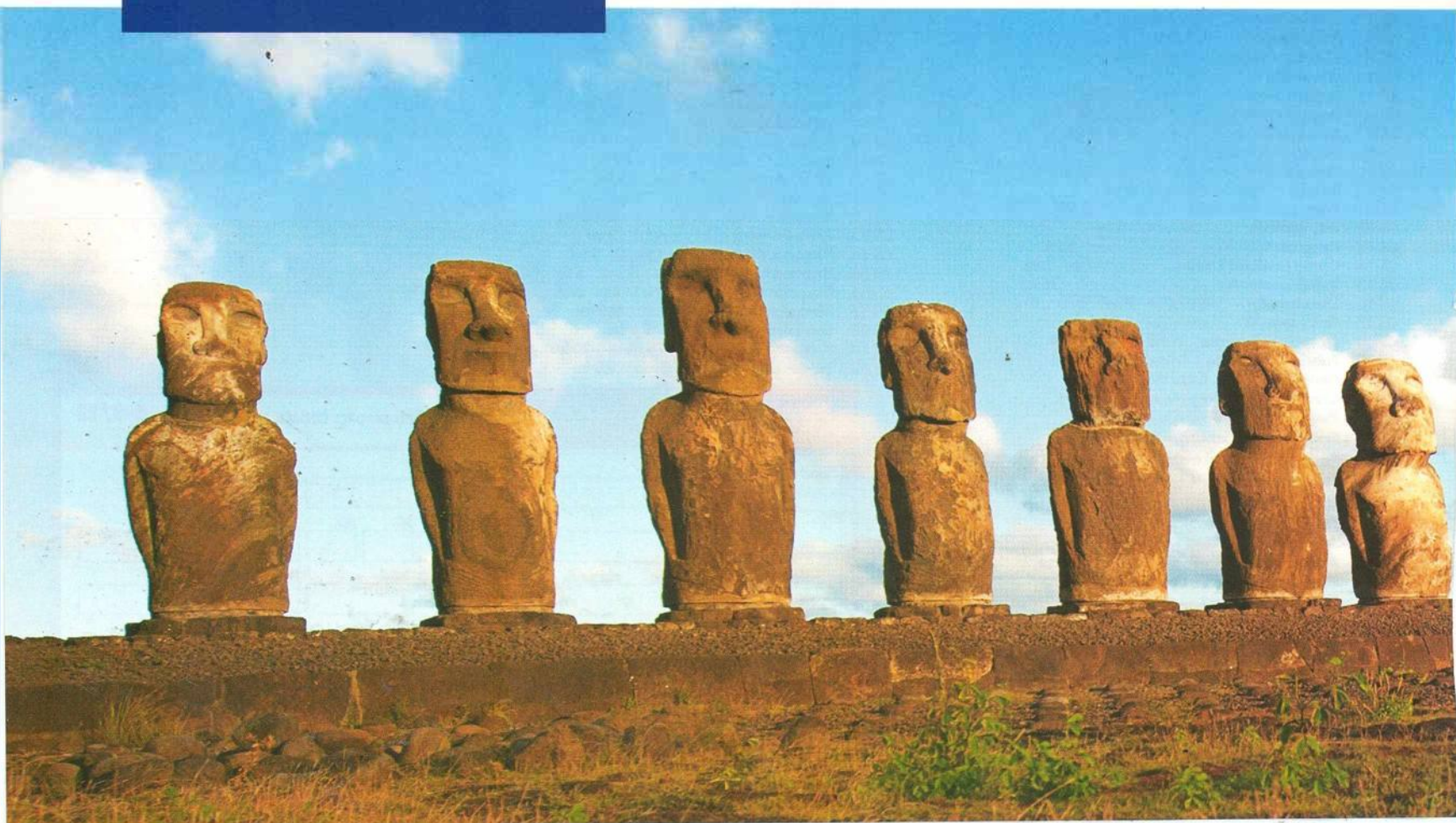
D Pentru megaliți nu s-a găsit nici o utilitate practică, nici măcar funerară. Unele se pare că ar fi un fel de observatoare astronomice primitive. Sau, mai știi?, or fi avut exclusiv un rol estetic. Dar atâta efort ca să fie frumoase sau să împartă constelațiile?

Stonehenge e un șlagăr. La fel Insula Paștelui. Ori Sarmizegetusa, în România. Dar sunt ceva mai multe: numai în insulele britanice s-au numărat peste 200, iar în apusul și nordul Europei vreo 50.000.

Uriășe blocuri de piatră cioplită sau nu. Înfipse în sol sau doar așezate pe el. Izolate sau în grupuri. Cercuri, arce, bolți, alei de piatră atât de lungi încât juri că delimitează piste de aterizare. De altfel, multă lume e convinsă că au fost create de extraterestri sau cu ajutorul

acestora. Oricum, o explicație terestră nu prea există. Sunt MEGALIȚII (sau monumentele megalitice), prezenți peste tot pe glob și care așteaptă cumiți, de câteva milenii, să înțelegem ce-i cu ei.

În linii mari, sunt de trei feluri: **menhirul** (o piatră mare, verticală), **cromleahul** (ansamblu de menhire dispuse circular) și **dolmenul** (o piatră plată orizontală așezată peste două sau mai multe menhire).

În majoritatea cazurilor, piatra din care sunt făcuți nu se găsește decât la mare distanță. Unele menhire au fost fasonate, Dumnezeu știe cum. „Piatra Zânelor”, de pildă, care, înainte de a se sfărâma în patru, măsura 21 de metri și cântărea 300 de tone...

Unii consideră că menhirele sunt simboluri falice, cu trimitere la fertilitate. Sunt cel mai frecvent plasate la altitudine, dar există și pe pante și chiar în fundul văilor. Materialul preferat e granitul.

Cel mai cunoscut monument megalitic – ansamblul de la **Stonehenge**. Izolat în mijlocul unei câmpii, în centrul unui val circular de pământ care are o singură intrare spre monument. Un drum de 2,7 km, lat de 23 m, duce la cromleh. 110 menhire în patru cercuri concentrice. Cercul exterior are 33 m în diametru și era construit din 30 de menhire, dintre care astăzi doar 17 mai sunt în picioare. Să tot visezi la motivele pentru care s-a alcătuit așa ceva!

Locaș de cult consacrat Soarelui? Monument funerar? Observator astronomic? Există dovezi pentru fiecare dintre aceste ipoteze, dar mai degrabă speculative. Oricum, la fiecare solstițiu de vară, când soarele răsare de-a lungul drumului de acces, are loc aici o sărbătoare populară tradițională.

Construcția ansamblului a început prin anul 3.000 î.Hr. Nu se știe de către cine, nici de ce. Se presupunea că de către druizi, dar s-a dovedit că a fost ridicat cu cel puțin 1.000 de ani înaintea druizilor.

Legende susțin că Merlin a pus un uriaș

să construiască Stonehenge sau că el a transportat ansamblul cu totul de pe Muntele Killaraus din Irlanda – firește, prin magie. Alții zic că autorul e însuși Diavolul. S-au mai înscris pe listă un templu roman, danezii, saxonii, oamenii din epoca bronzului și alții. Dacă vreți, zicem că l-am făcut noi.

În regiunea golfului Morbihan din sudul Breitaniei, în special la **Carnac** și **Locmariaquer**, există numeroase vestigii megalitice. Cele mai șocante sunt alinierea de pietre: 2.500 de blocuri, unele de peste 4 m înălțime, aliniate pe 4 km, în 4 secțiuni... Se estimează că inițial erau 7.000 de pietre. Cu câte un foc pe fiecare ar fi fost un excelent marcaj de aterizare – dar, heil, asta e doar o speculație...

Apropo de speculații. Există vreo teorie care să unifice ansamblurile megalitice? Sigur, există mai multe. De pildă, una privindu-le exclusiv pe cele antropomorfe: Pământul ar fi acoperit cu linii geoenergetice constituite într-o rețea, care se modifică sub influența proceselor geofizice și cosmice. Aceste „linii de putere” radiază energie în spațiu, sub forma unor „curenți de inteligență”. Or, locurile în care „biocurenții inteligenți” ai Terrei se întâlnesc cu emisiile energetice cosmice de aceeași valoare sunt punctele în care se produc fenomene inexplicabile, botezate „puncte de dragoste”, și aici – bingo! – se află megaliți antropomorfi, stânci ciudate, cărora de regulă nu li se cunoaște originea. Printre care „Triunghiul misterios al Carpaților”: Omul, Babele și

Sfinxul. Nici o indicație sau explicație credibilă despre asemănarea acestuia din urmă cu tizul său egiptean. Probabilitatea să fie un capriciu al naturii este aproape zero.

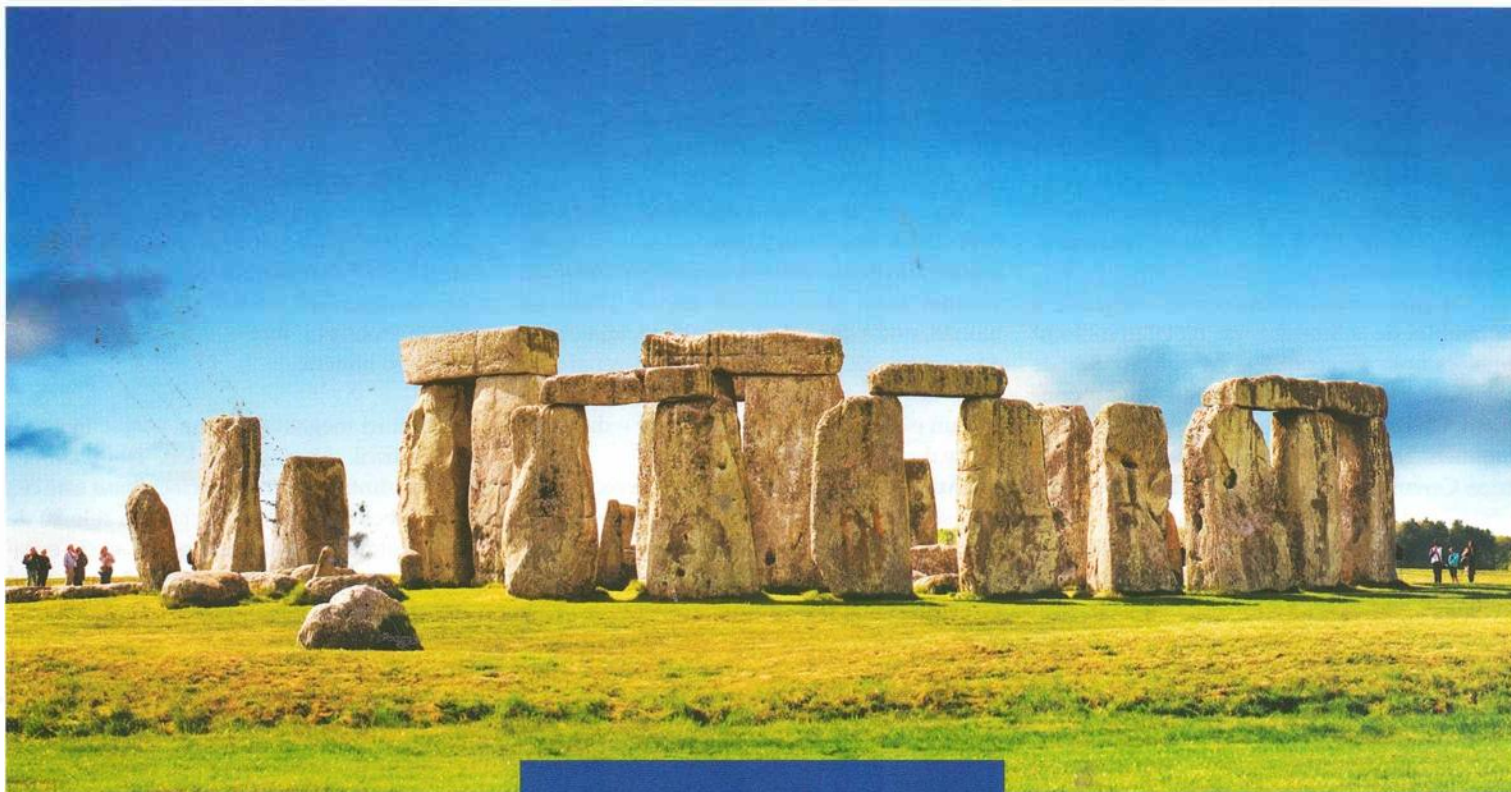
De altfel, România nu duce lipsă de mistere săpate în piatră. Cum ar fi Polovragi, „peștera fără capăt”, denumită astfel pentru că nu s-a ajuns la capătul galeriilor sale. Se spune că aici s-ar afla Zamolxis... Și că peștera face parte dintr-un triunghi energetic al cărui alt vârf este altarul de la Sarmizegetusa, înconjurat din trei părți de prăpăstii adânci și păzit de 4 (iar patru?) inscripții într-o limbă pe care n-a descifrat-o nimeni.

Structuri megalitice se mai găsesc în nord-vestul Africii, Abisinia, Ceylon, Tibet, Coreea etc. Una dintre cele mai spectaculoase este cea de la **Göbekli Tepe**, în Turcia. Din cele 20 de temple rotunde de aici au apucat să fie excavate și cercetate doar 4 (!), pentru că ansamblul a fost descoperit relativ recent. De fapt, doar 5% din întregul sit a fost scos deocamdată la lumină și nimeni nu știe ce surprize ne mai așteaptă.

Sanctuar neolitic ridicat pe o creastă de munte din sud-estul Anatoliei, **Göbekli Tepe** este cea mai veche structură religioasă cunoscută realizată vreodată de om, în urmă cu... 12.000 de ani! Diametrul unora dintre construcții atinge 30 de metri și toate au în structură piloni de calcar înalți de până la trei metri, dintre care cei doi centrali susțineau fără îndoială acoperișul.

Aproape 900 de indivizi cu o fizionomie neobișnuită, așezați (majoritatea) ca într-un amfiteatru, cu fața spre mare, de parcă ar aștepta ceva care urma să vină ori să revină de acolo. Pe apă sau prin aer...

Toată lumea cunoaște Stonehenge și toți au păreri foarte ferme despre originea și scopul respectivului ansamblu. Atâta doar că părerile nu concordă și aproape nimic nu e clar. Încă.

Descoperirea de la **Göbekli Tepe** a schimbat radical perspectiva asupra dezvoltării societății umane, de vreme ce, cu atât timp în urmă, oamenii știau și puteau să ridice structuri arhitectonice atât de frumoase și construcții ingineresti atât de complexe. Cu sau fără ajutor din Afară...

Minunea din Turcia ridică o mulțime de întrebări. Cum putea fi mobilizată, motivată și hrănită armata de oameni care au putut ridica așa ceva? Care e semnificația pictogramelor existente aici, în componența cărora abundă animalele? Ce fel de cult slujea ansamblul? Este aceasta prima religie din istorie? Ce înseamnă mâna cu trei degete îndreptate în jos, reprezentată pe piloni? A locuit cineva aici, sau era doar un loc de venerație și ritualuri? În fine, vom afla răspunsul la aceste întrebări după terminarea excavațiilor?

Sacsayhuamán (cunoscută și sub variantele **Saksaq Waman**, **Sacsahuaman**, **Saxahuaman**) este un complex împrejmuit cu ziduri în nordul orașului peruan **Cuzco**, fosta capitală a Imperiului Incaș. Ca și celelalte construcții incase, e făcut din pietre mari, lustruite, tăiate și așezate unele peste altele în așa fel încât nu au avut nevoie de nici un fel de mortar. Tăiate cum, lustruite cum, așezate cum – asta o să aflăm noi altădată. Un detaliu: situl se află la 3.701 metri altitudine. Un fleac să ridici cetăți pe-acolo.

Al detaliu: văzute din avion, construcțiile (cele rămase, căci au fost mai multe) par să schițeze un cap de puma. Or fi avut incașii

avioane. Sau foloseau calculatorul la proiectare.

În zona pieței centrale, pietrele zidurilor – cele mai mari folosite în America – sunt atât de bine îmbinate încât nu poți strecura între ele o foaie de hârtie... Înălțimea zidurilor este de 6 metri, iar cel mai lung are 400 m. Volumul total al pietrei utilizate este estimat la 6.000 de metri cubi, iar greutatea celui mai mare bloc – vreo 150 de tone. Cu o macara puternică, nu-i o problemă.

Ruinele, orașului **Machu Picchu**, descoperite în 1911 de către arheologul Hiram Bingham, frumoase și enigmatice, se află la „numai” 2.430 m înălțime. Orașul de 13 kmp, ridicat în vârf de munte, este invizibil din vale, înconjurat de terase agricole suficiente pentru a hrăni populația și irigat de izvoare naturale. Astăzi, au mai rămas ruinele palatelor, băilor, templelor, hambarelor și ale 150 de case, toate săpate în granitul locului. Blocurile de piatră cântăresc 50 de tone sau chiar mai mult și – bănuiești deja – îmbinările perfecte nu au avut nevoie de vreun liant. Machu Picchu (adică „vârf”) este denumirea pusă de descoperitori, atunci când au dat de minunea arhitectonică, după nu mai puțin de 400 de ani de la decăderea cetății căreia nu i se știe adevăratul nume, după cum nu se știe nici în ce condiții a fost abandonată (în secolul al XVI-lea, se pare), nici – la urma-urmei – de ce a dispărut civilizația incașă. Nici un picior de conquistador nu a pășit aici, în creierii munților! De altfel, nici de unde veniseră incașii (“Fiii Soarelui”) nu se știe prea bine. Fapt e că au apărut prin anul 1200,

nu cunoșteau nici o scriere (foloseau mesaje printr-un sistem de noduri și lungimi ale sforilor!), dar aveau o foarte disciplinată organizare social-legislativă. Plus obsesia drumurilor și a construcțiilor solide. Culmea e că **Machu Picchu** ar putea să revendice legenda Labirintului lui Dedal, căci – ca și **Sacsayhuamán** – este un spectaculos labirint de piatră.

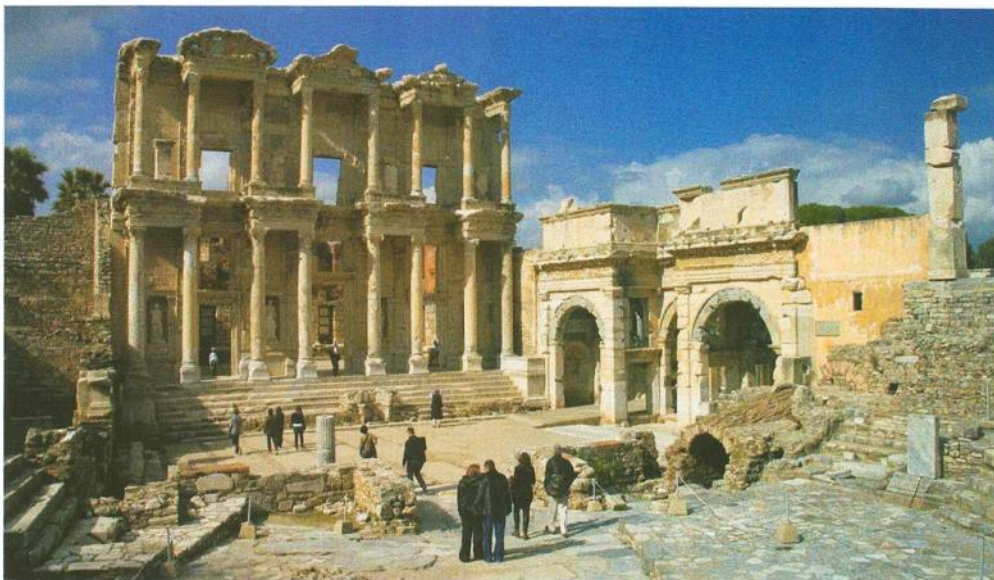
Ultima și cea mai șocantă enigmă a incașilor: au construit o remarcabilă rețea de drumuri, inclusiv borne indicatoare din 7 în 7 km și locuri de odihnă din 20 în 20 de km, dar... nu descoperiseră roata! E greu să nu te gândești că aveau altfel de mijloace de deplasare... Mai ales că nici un drum amenajat nu ducea spre Machu Picchu!

Unele dintre menhire sunt sculptate. Gravuri, basoreliefuli, reprezentări umane primitive. Numai în Franța sunt peste 200 de asemenea stânci împodobite. De regulă, nu depășesc doi metri înălțime și au un fleac de patru mii de ani. Culmea e că aceste 200 de piese de patrimoniu se limitează la o mică zonă din teritoriul francez, ceea ce face totul și mai ciudat. Statuile menhir reprezintă bărbați sau femei. În unele cazuri se poate observa ștergerea caracteristicilor masculine înainte de a le adăuga pe cele feminine – o adevărată schimbare de sex!! Motivul rămâne un mister. Ca și un obiect enigmatic, de formă ascuțită, cu vârful îndreptat în jos și găurit la capăt, care apare repetitiv.

Mult mai renumită e **Insula Paștelui (Rapa Nui)**, aflată în cel mai sud-estic punct al arhipelagului polinezian. Aici se află 887 de statui monumentale, în limba locală **moai**. Numele european i l-a dat insulei exploratorul olandez Jacob Roggeveen, care a descoperit-o în duminica Paștelui din 1722, în vreme ce... căuta o altă insulă!

Rapa Nui înseamnă „Marea Vâslă”, ceea ce spune ceva despre ocupațiile primilor ei locuitori, cei care ne-au lăsat enigmaticele capete cu urechi lungi. O altă variantă, însă, îi atribuie denumirea de „Buricul Pământului” (mai e unul la Delphi, în Grecia, deh!, probleme de orgoliu).

Insula Paștelui este unul dintre cele mai izolate locuri din lume, „surata” cea mai apropiată, Insula Pitcairn, fiind la 2.075 kilometri. Un triunghi cu înălțimea de 24,6 kilometri și baza de 12,3 kilometri (să se calculeze suprafața la sesiunea a doua a bacului!), cu altitudinea maximă de 507 metri, cu trei lacuri vulcanice cu apă dulce, dar nici un râu, adăpostește cele mai stranii sculpturi din lume, executate între 1100 și 1680. Cel puțin, aici nu e nici un mister sursa materialului (rocă vulcanică, prezentă *in situ*), nici uneltele (dălți de bazalt, care s-au și găsit). Cât despre transport, mă rog, asta... Cică 250 de oameni și o sanie în formă de Y ar fi suficiente pentru un **moai** de 80

Efes. O clădire grațioasă, cu o istorie din care nu lipsește un tunel secret între bibliotecă și bordel. Documentele aveau nevoie de un studiu aprofundat...

de tone și 10 metri înălțime – numai că nimeni n-a reușit să probeze asta.

Există și un „Buric al Lumii” propriu-zis, având în centru un bolovan rotund, cu o istorie sofisticată și controversată. Și una dintre cele mai bogate colecții de petroglife (imagini sculptate în piatră) din toată Polinezia, mai exact, peste 1.000 de situri, cu un total de peste 4.000 de petroglife. Și o scriere locală, *rongorongo*, despre care încă nu se poate spune dacă a fost creată fără nici o influență exterioară sau în urma contactelor cu europenii. Sau cu alții...

Cele de mai sus sunt o mică parte din ceea ce unii cercetători nu s-au sfiit să identifice drept o **civilizație megalitică mondială**. Despre care mai avem multe de aflat. Într-un timp, de fiecare dată când vă pregătiți să aruncați cu piatra, gândiți-vă nu numai dacă sunteți fără de prihană, ci și ce au făcut alții cu pietrele.

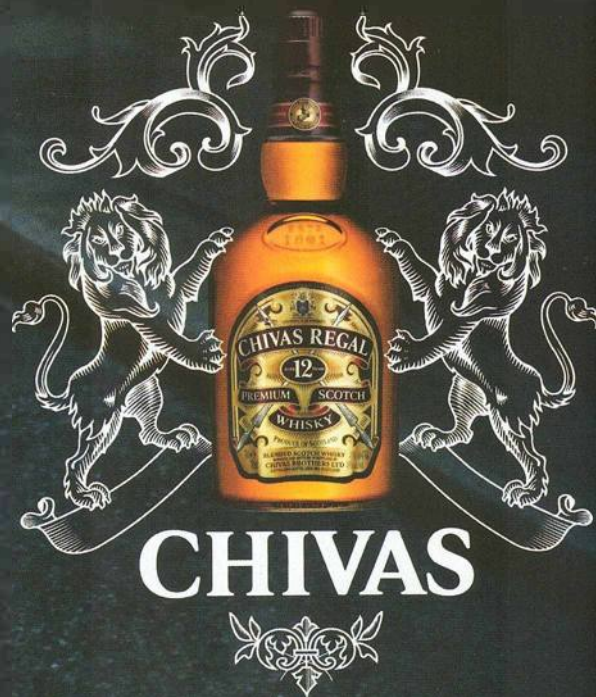
Machu Picchu, creația unui popor care a lăsat o rețea de drumuri cu borne kilometrice, dar nu descoperise roata!

TO GALLANTRY

PLEASE DRINK RESPONSIBLY

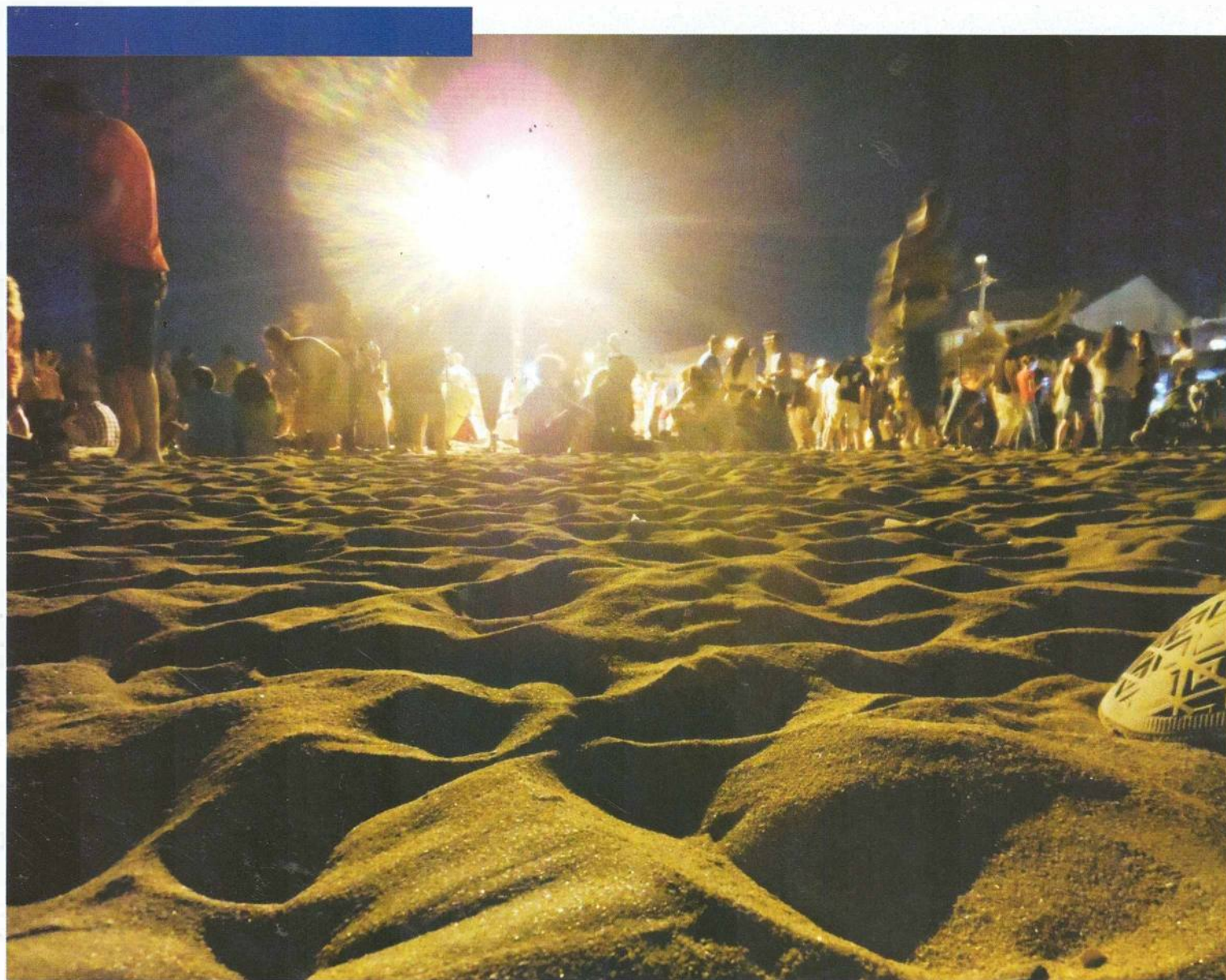
CHIVAS

LIVE WITH CHIVALRY

Ultima dată văzusem delfini în Vamă. Ce spectacol! La răsărit, vreo 10 exemplare, dantelând apa în jurul epavei, de parcă ar fi invitat-o la vals. A fost pentru ultima oară...

text Radu Pocovnicu
foto arhivă personală

Vama Veche cu fluturi în pantaloni

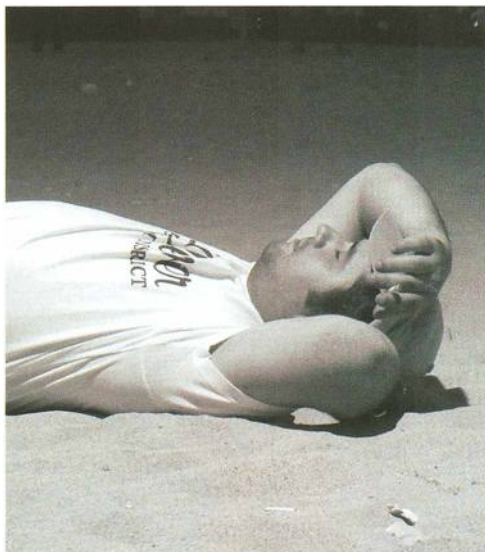

N

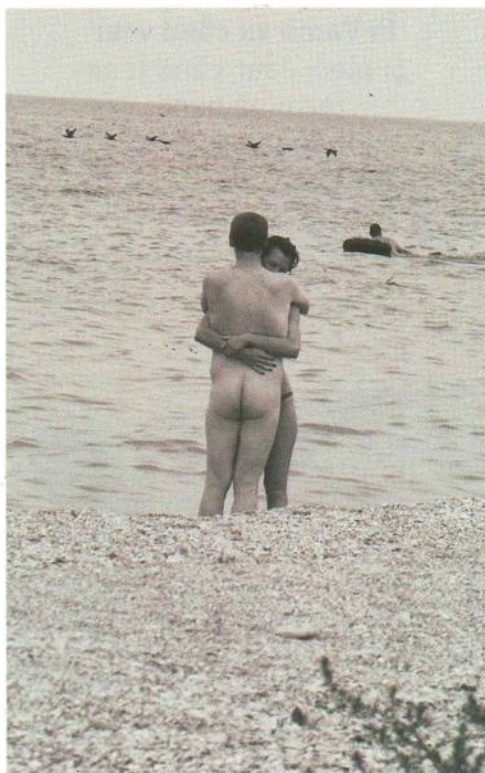
N-am mai fost de șapte ani în Vama Veche, așa că n-am fost contaminat de valurile de schimbare trâmbitate, văd proaspăt locul. Poate și datorită dorului, Vama îmi intră direct în stomac, ca o senzație caldă (vorba unei prietene, care îmi spune că am început să am fluturi în pantaloni – era noapte și stăteam fix sub un stâlp luminat în jurul căruia roteau zeci de găze – din această cauză fluturi în pantaloni). Da, au apărut hoteluri, construcții noi. Zona turistică s-a extins, comersanții mirosind potențialul locului, spectacolul arhitectural și uman e divers. Maneliști? Nu-mi dau prea bine seama, poate după atitudine – văd ceva burți revărsate și lanțuri cât să remorchezi o epavă. Apropo de faimoasa epavă a Vămii, s-a scufundat, doar un metru de catarg care iese din valurile mării mai amintind de vaporul emblemă al stațiunii, de parcă ne-ar arăta – semn al revoltei împotriva tuturor celor care au ajuns aici cu prejudecățile la ei – degetul din mijloc. Prefer așa, decât să mă gândesc la ciotul de catarg ca gestul unui muribund. Nu, Vama n-a murit.

Vama Veche (denumirea veche: Ilanlâc) este un sat în partea de sud a județului Constanța, în Podișul Negru Vodă. Aparține administrativ de comuna Limanu. Este amplasat pe malul Mării Negre, aproape de granița cu Bulgaria. La recensământul din 2002 avea o populație de 178 locuitori.

De regulă, pleci din București ca să ajungi la mare la răsărit. Oricând ai ajunge, dacă nu vezi răsăritul, înseamnă că n-ai trăit pachetul complet. Soarele țâșnește de după linia orizontului scaldând în baia sa fierbinte toate reziduurile orgiatică ale nopții, iar epifania răsăritului te lovește pur și simplu în moalele capului. E ca o purificare. Nu-ți trebuie vreun talent să observi acest ritual al abluțiunii în mare. Vamaioții se dislocă din cluburi ca niște ghețari gata să se topească. Unii sunt înecați deja, în alcool, beți clește. Spectacolul va fi cu atât mai extatic, sau nu va mai fi deloc. O tipă de vreo 20 de ani a capitulat de la cât le-a gălgăit, căzând la datorie pe plajă. Soarele răsare măturându-i frumosul chip, imobil. A rămas într-o poziție ușor nefirească, fix între trotuar și plajă (încurcând grupurile lăbărțate de petrecăreți), cu un deget la gură, ca și cum ar cere să nu fie deranjată. Dar somnul e adânc. Nici un zgomot nu-i atrage atenția, iar ea doarme, doarme... Oamenii trec pe lângă ea, cei mai mulți nebagând-o în

Stațiunea e chill în timpul zilei, cuminte, recăpătându-și energiile în timpul nopții.

seamă. Unul o vede și se îngrijorează o secundă, altul râde și îi trage o palmă la fund. „Tu, pisi!”. Pisi nu are reacție.

După toate câte se întâmplă în timpul nopții, răsăritul te face să privești orizontul cu o naivitate proaspătă, de copil. Decojind cerul de umbrele nopții, soarele scoate din miezul său de portocală primele semne ale zilei. Iată barca pescarilor de la cherhana îndreptându-se în larg, pregătită să tragă peștele din năvoadele țarcului. Și încă una, două, trei, în depărtarea mării – ca niște puncte puse de un pictor zgârcit pe o pânză. Un tablou care se repetă zilnic pe linia orizontului rozaliu.

Vama Veche e ca un clocot în care ai impresia că totul dă pe dinafară. Turisții sunt ca niște afluenți ce bolborosesc haotic în toate direcțiile, înghițind fiecare centimetru de stațiune până la eliberarea în valurile mării. E o energie care-ți țiuie în urechi în orice clipă, pentru că Vama e străbătută doar de câteva artere și are o plajă care se întinde pe o distanță de aproximativ un kilometru, prea mică la cât popor dă buzna la distracție. Timpul se oprește în loc doar pentru localnici. Nea Ion – care n-are încă 50 de ani, dar așa-i place să i se spună, asigurându-și respectul cuvenit prin apelativul „nea” –, primește în gazdă zeci de turiști pe timpul verii. Oamenii care vin și pleacă, lăsându-l în final precum catargul epavei, înfipt în pământul unde a văzut lumina zilei, pe care probabil nu-l va părăsi niciodată. Nostalgia vamaioțului autentic are alt fir lăuntric, dar nu e diferită de cea a memoriei oricărei comunități. Filonul e dictat de scop, de activitățile practice ale întreprinzătorului. Și n-o duce deloc rău, dacă e să-i iau la număr camerele. După două pahare, agro-turistul de azi își aduce aminte cum era pe timpul comunismului, când angajat pe noul șantier naval de la Mangalia câștiga... „Cât crezi?”... iar eu bâjbâi, spre satisfacția lui: „2.000?” „Ntz!” „4.000... 6.000...” „Ntz!” „10.000?!” „20.000, domnule!”. Așa că nu mă mir prea tare să-l văd într-o seară cu nevasta la plimbare, evadând din decorul Vamei sus pe faleză, deasupra cherhanalei, deasupra talmeș-balmeșului din interior. Aproape că se rușinează că-l surprind gătit, asta însemnând un tricou cu „mușchi”, fără mâneci, și fără faimoasa lui pălărie de cowboy, cu părul pieptănat acum, à la Banderas, pe spate. Adevărat, viața e în altă parte pentru fiecare dintre noi.

Din Vama mai pleci doar când ți se termină banii, e regula nescrisă. Asta dacă vii cu buget de acasă. Altfel trebuie să ai „stil” ca să supraviețuiești zilelor la scaldat, când după atâta apă încep să-ți chiorăie broaștele în burtă. O fac niște tipi, băieți și fete – rockeri, potrivit aparențelor vestimentare – țoale de

piele, piercinguri, tatuaje. Stilul e că vânează privirile trecătorilor, iar odată lațul pus, îl strâng în jurul tău: „Dă-mi și mie un leu”. Și nu numai. Într-o zi, una dintre tipe intră în curte la nea Ion și verifică cu dezinvoltură portbagajul unei mașini. Nu-i mașina ei, evident. Mă vede, îmi zâmbește. Îi zâmbesc și eu, cu părere de rău. Asta e, poate va avea mai mult noroc în alte curți, cu alte mașini. Totuși, cred, e greșit să te gândești la ei ca la niște cerșetori sadea, în Vamă statutele își pierd accentele obișnuite. Amestecate în malaxorul libertăților inhibitate la oraș, aici, rolurile se pot inversa, gata să facă oricând din copiii frustrați ai stațiunii niște Gavroche ținând steagul sus, folosindu-l ca armă, dacă e cazul. Doar originile revoltei sunt diferite: nu despre inegalitățile sociale e vorba, ci despre inegalitățile dorinței. Când a dori înseamnă a fi – acesta e spiritul de la Vama Veche. De altfel, alături de nudiști, rockerii sunt printre primii care au ocupat la începuturi Vama, așa că nu-i exclus să funcționeze aici și un spirit vindicativ. Unul dintre tipi e ispitit de bucata din farfuria unui ardelean îmbujorat de cât mănâncă cu poftă. Acesta îl respinge ferm, dar molcom. „Du-te... mă... de aici. La mun-că!” Și, ca într-un meci de *total combat*, rockerul îi susține privirea mai multe secunde, îl privește ironic. Ardeleanul lasă privirea în jos, dar nu cedează îmbucătura.

**În Vamă vii când vrei
și pleci doar când ți se
termină banii.
E o lege nescrisă.**

Apoi rockerul îi râde scurt în nas și continuă: „Nu mi-o dai, nu? Nu??”

Vama Veche era cunoscută până la sfârșitul anilor 1990 ca fiind un mic sat de pescari, cu o plajă puțin frecventată de către turiști, fiind preferată îndeosebi de către nudiști. În ultimii 10 ani, însă, datorită muzicii promovate de formația Vama Veche, localitatea a cunoscut un aflax puternic de turiști, schimbându-și complet vechea înfățișare prin apariția de construcții și spații comerciale noi.

Chiar și polițiștii și jandarmii de rond pe plajă își pierd din consistența oficială. Încorsetați în uniformele lor pe care strălucesc tinichelele, vântul și apa sărată a mării le-a pătruns în suflet și lor, contaminându-i. Uite-l pe unul cu o privire care se vrea de gheață, restabilind ordinea și liniștea publică în direcția unei ispite înfierbântate pe plajă. Ce contează că s-a împiedicat și i-au sărit ochelarii replică *RayBan* de pe ochi, e tot timpul un subaltern de vină pentru toate. Părul gelat, adunat din lateral spre creștet în vârful capului – imagine pardonabilă pentru civilii *fashion victim* –, îi trădează apucăturile de golan al Vămii, dându-i de gol falsele și oficialele intenții. Sau razia jandarmilor care scanează plaja de nudiști de pe un dâmb, din jurul unei dube. Scrupulos cu fișa postului, un jandarm veghează cu binoclul la buzunarele oamenilor cinstiți. Rotește binoclul prin aer vreo 10 minute, până când îi înțepenește mâna pe un punct fix. Vreun hoț, ceva? Nu. Și nu-i nici reumatismul, ci doar posteriorul unei nudiste. Însă nu știi niciodată unde se ascunde infractorul, nu-i așa? – îmi aduc eu aminte seria filmelor cu jandarmi a lui Louis de Funès.

Printre cei care văd în descoperirea corpului actul întâi al naturii umane, e loc și de plăcere interzisă. Doi inși tranzitează plaja de nudiști, cu privirile flămânde, piezișe. O blondă cu un corp de nimfă s-a întins la soare să se binecuvânteze, dar nu primește numai lumină, ci și umbrele otheadelor celor doi. S-au oprit amândoi, goi și penibili, înghițind în sec și lubrifiindu-și gâtleurile cu o sticlă de *Cola*, pe care și-o pasează unul altuia, când tipa se întoarce de pe o parte pe alta. Nici o problemă, nu-i bagă în seamă, echilibrul acestei *forma mentis* nu e tulburat de acidul libidoului, cel mult, atâta *Cola* să-i fi stricat la burtă pe cei doi.

Nudismul e o normalitate atât de puternică în Vamă, încât face aberantă normalitatea noastră cotidiană. E firesc să vezi doi părinți jucându-se în apă cu copilul lor, fluturându-și nuditatea asumat, cu naturalețe. Și, retrospectiv, că e *funny* să vezi copii în fundul

gol, lăsați așa pe plajă de către părinții lor. *Funny* pentru părinți. Are cineva, ceva de ascuns? Intrăm în zona tabuurilor, a educației despre propriul corp care se face încă cu mâna după-o ureche la români.

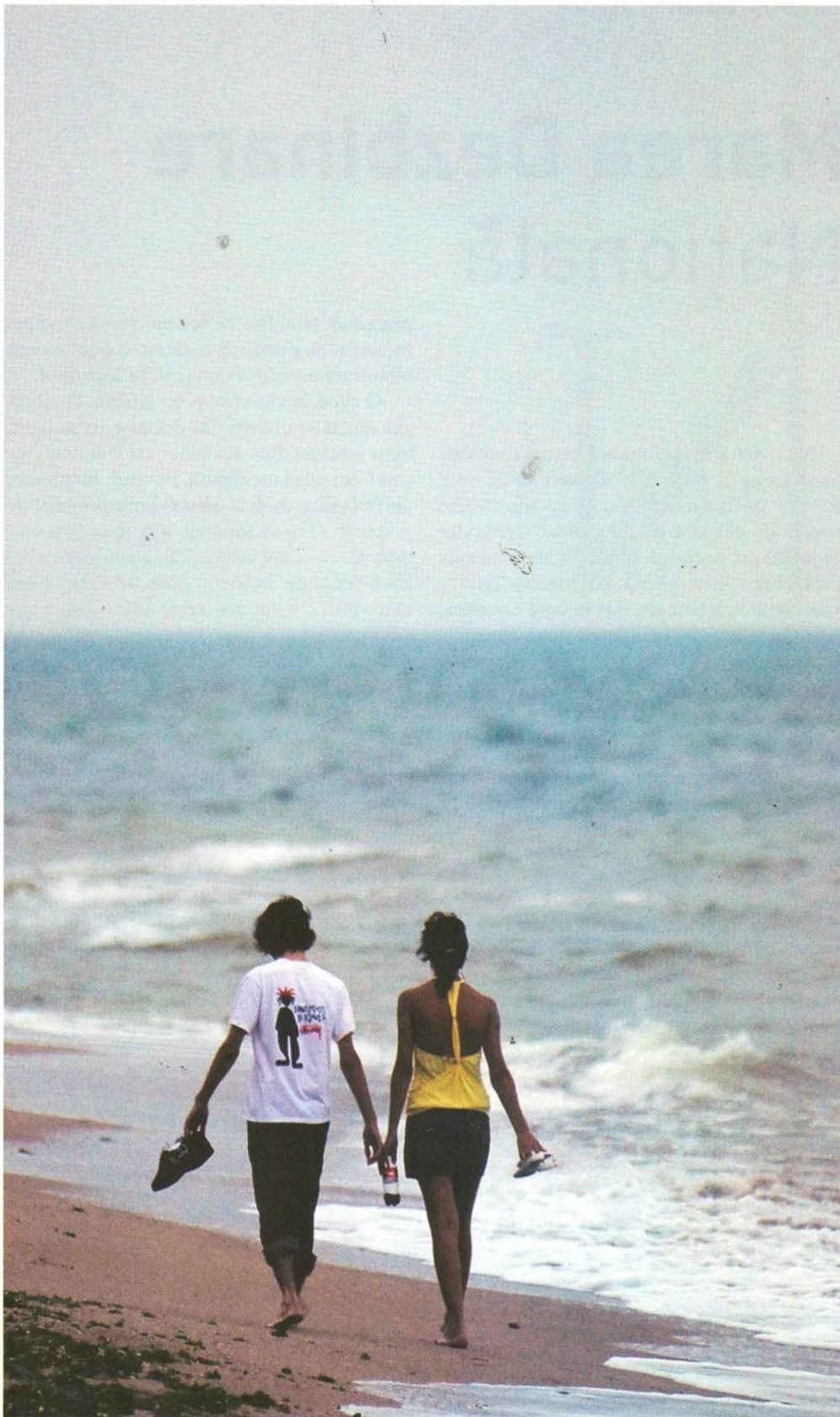
Zona nudiștilor e împânzită de corturi. Își fac veacul – cât ține vara uneori – oameni cu această filosofie simplă de viață. Bunul sălbatic – așa cum l-a făcut maică-sa –, golindu-se de practicile civilizației, pentru un trai cât mai simplu. Perechi sau familii, cu câțel și purcel (un tip a venit în Vamă cu patru buldogi, care au propriul țarc, și le dă o atenție de parcă patrupelele l-ar fi adus pe el la mare), cu un cort deasupra capului noaptea și o umbrelă împotriva arșiței din timpul zilei. Mănâncă, beau, dorm, stau la plajă, înoată, fac dragoste. S-au bronzat frumos și s-a strâns atâta căldură în ei, că a iradiat și zona sufletească. Sub o foaie de cort, o familie compusă din soț, soție, fetiță și bunică tocmai au terminat masa. El se duce și clătește castronul de salată în mare, apoi revine sub foaia de cort. Își fac digestia moțâind unii în alții, el rezemat de soție, fetița, cu capul în poala tatălui. Bunica e din decorul clasic, un pic mai departe. Nimic nu se pierde, ci doar se îmbogățește.

Noaptea, acrobațiile cu focul, lampioanele lansate în aer, dansul, beția și sexul produc o incandescență echivalentă energiei solare din timpul zilei pe feliile de plajă însuflețite ale Vămii, fie că locurile de pierzanie se numesc *Stuf*, *Expirat*, *Molotov*. Iar Luna, principiu feminin al dragostei, le guvernează pe toate. „Salut! Ce mai faci?” – o întreb pe o tipă care-și face zilele la *Molotov* și pe care am cunoscut-o în urmă cu vreo două zile. E mai tot timpul zen, cu berea-n mână și cu o pereche de ochelari în spatele cărora își ascunde probabil cearcănele de nesomn. „Eu? Ce să fac? Și azi sunt tot îndrăgostită.”

Luna luminează o fâșie de mare, înaintând spre plajă, mușcând din ea, dintr-un chip de la capătul culoarului. O prietenă a ajuns azi în Vamă, pentru două zile. Vrea să uite complet de București, să-și deschidă toate supapele, să se distreze. Altceva nu contează. Acum privește în direcția lunii, pare că o invocă. „O, lună! Blândă-i raza ta de soare. A fetei față mi-o înfățișează” – spune Fundulea, jucând gros rolul lui Pyram, în faimoasa scenă a meșterilor din *Visul unei nopți de vară*, de Shakespeare. În Vamă, visele nu trebuie să fie niciodată prea complicate. Arderile sunt simple, trebuie deblocați doar polipii, să lași fantezia să circule. Iar lucrurile se întâmplă. Fâșia de lumină devine o scară, te duce la cer. Pe tine și sufletul pereche.

Chit că e vorba de-un weekend.

Vama Veche e un purgatoriu interzis pudibonzilor. Nu mai miră pe nimeni partidele de sex de pe plajă din toiul nopții.

Între USL – Crin Antonescu (plus Victor Ponta) și Traian Băsescu, după toată această „ascuțire” la vârf a luptei politice (și de „clasă”) nu putea să iasă decât un singur învins. Și acela a fost... poporul român.

text Mihail Gălățanu
foto Intact Images

Marea Dezbinare Națională

Nu avem mari certitudini în urma votului, decât aceea că peste 87% dintre votanți nu îl mai vor pe Traian Băsescu. Și că am pierdut vreo 22 de milioane de euro, costul referendumului. Și cu ce ne-am ales? Ce am aflat mai mult? Care este tehnologia inacceptabilă a boicotului? Am trăit cea mai jengoasă campanie politică/electorală din ultimele două decenii!

Toată lumea a trecut de o parte sau de alta, cu arme și bagaje. Care cum a putut. Nimic nu a rămas pe dinafară. Nimeni nu a rămas la poziția de echilibru. Disputa a polarizat fără

precedent țara. Dar să vedem cum au început lucrurile. Și, pentru asta, facem o mică recapitulare/retrospectivă (integrală) a lucrurilor.

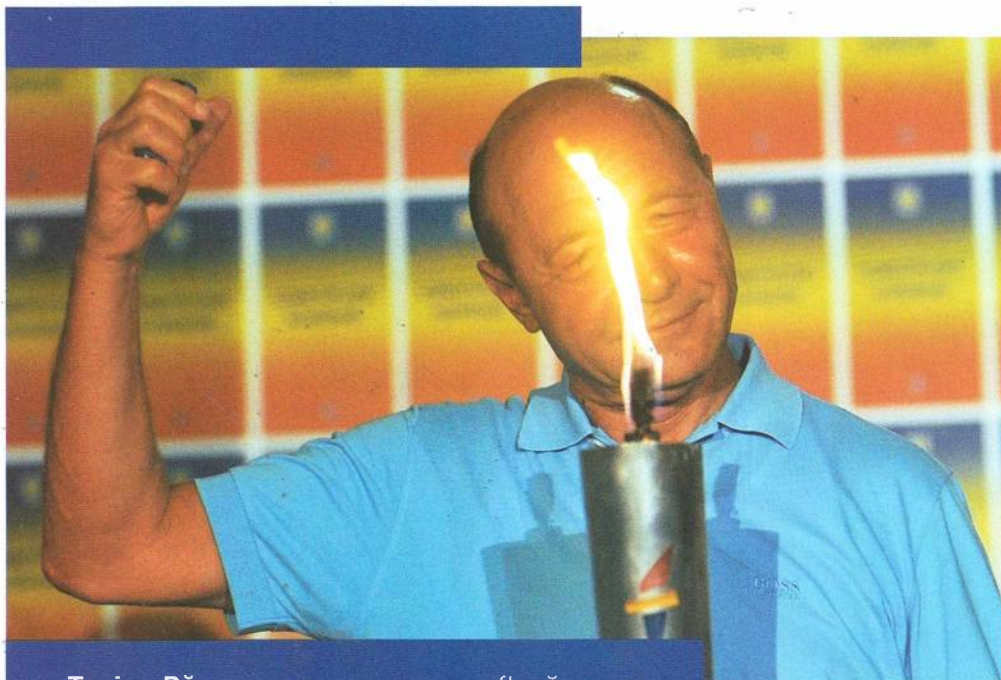
O clipă, am încercat și eu uluiala. Pe urmă, am căutat să discern. Iar discernerea se potrivește situației dintr-un banc – cu *Trabantul* – pe care l-am auzit nu demult. Pe scurt, un posesor de *Trabant* se duce la un service supersofisticat și spune: – Nu vă supărați, știți, aș avea și eu o dorință... – Care este?... Păi, să-mi puneți aer condiționat pe *Trabant*. – Bine, mă... și altceva mai vrei?... – Aș mai vrea, ăăă... ăăă... zice automobilistul... niște airbaguri... ăăă... din ălea mari, ca în filme, să facă „puuf!”, ca niște țâțe mari... – Bine, altceva?... – Păi, aș mai vrea să știu cât durează toată chestia asta și cât mă costă?... – Păi, te costă zero lei și durează un

minut!... – Hai, dom’le, îți bați joc de mine?... – Da, da’ cine-a-nceput?

Și, dacă ne amintim bine, hai să vedem cine-a început. Suntem la final de 2004 și la început de 2005. Traian Băsescu este președinte, a câștigat la mustață în fața lui Adrian Năstase. El, cel care plânge după Stolojan, este în stare, totuși, să îi facă zile fripte lui Călin Popescu Tăriceanu. Suntem abia la începutul acestui mariaj imposibil. Traian Băsescu nu numai că îi face toate mizeriile de pe lume, ci, în ultimă instanță, îl aruncă peste bord, cu cinism și (aproape) scârbă. Ca pe un lest nedorit. Băsescu are, în continuare, mentalitatea căpitanului de navă. În schimb, ce-i al lui e pus deoparte: are, cu siguranță, stofă de supraviețuitor. Îl arunci peste bord – și te pomenești, iarăși, cu el înapoi. Așa precum ne-am pomenit cu el, mare triumfător, în urma unui referendum în care absenteismul (doar aproximativ 46% dintre cei cu drept de vot s-au prezentat la urne!) a fost singurul erou principal al unei duminici caniculare, 29 iulie.

Dar momentul crucial al comportamentului de tip *pater familias* al lui Traian Băsescu este atins când Eba, copilul său, este pus, asemeni odraslelor ceașiste, moț la tort. Merita Eba să fie la Strasbourg sau Bruxelles? Momentul cu „succesuri și eșecuri” ne-a arătat din plin unde ne aflăm și de ce. Este evident că zeci, sute, mii de tineri, meritau cu mult înaintea „Ebei” să se întepenească pe la organisme europene.

Următorul moment care merită examinat este cel al imixtiunii lui Traian Băsescu în aria de guvernare, o arie prin excelență străină președintelui și Președinției. Recunosc, la început, l-am simpatizat pe Traian Băsescu „impetușul”, pentru fermitate, putere de decizie – iar această simpatie nu s-a stins cu totul. Am chibzuit că, uneori, inertișului executiv – și aparat (burocratic) executiv – trebuie să i se dea un imbold, un „ghes”, spre a funcționa mai cu

Traian Băsescu s-a cam ars cu „flacăra democrației”.

Victor Ponta
va trebui, și el, să „achite” nota
de plată pentru plagiat.

dare-de-inimă. Da, dar de aici până la a-l „sfâșia” pe Tăriceanu sau a-l marioneta – oribil și sinistru! – pe trista „păpușă” Boc este o cale destul de lungă.

Emil Boc „reîncărcat” la nesfârșit este vina și invenția fostului șef al statului, Traian Băsescu, iată de ce, cred, lumea s-a plictisit. Mai întâi de Boc, apoi și de Băsescu. Momentul în care a „greșit” Traian Băsescu, în ceea ce-l privește personal, este nu acela în care l-a pus pe Mihai Răzvan Ungureanu (MRU), ci acela în care l-a numit pe Victor Ponta, sperând într-o uzură politică accentuată a coaliției USL, în consecința exercitării mandatului de prim-ministru. Sigur că, la o adică, s-ar fi putut face câte ceva și înaintea/în locul numirii lui MRU. Acel ceva ar fi putut purta numele lui Vasile Blaga, bunăoară, Gheorghe Flutur – sau altcineva din Partidul Democrat Liberal, care să fi avut șanse să reziste mai mult, în ciuda eroziunii „paternale” a figurii care l-a/i-a numit (Traian Băsescu). S-ar fi putut, cu puțințel noroc, să fi rezistat până în vară, la concedii sau – de ce nu ? – până la alegerile din toamnă.

Asta e, acum e prea târziu. E prea târziu și ca să mai repari ireparabilul: ar fi trebuit să se schimbe ceva substanțial încă de pe vremea când Boc era reîncărcat la nesfârșit. Oricum am da-o, Traian Băsescu a greșit și el, asta fără nici un dubiu. Și Victor Ponta a greșit, fără îndoială. Faza cu plagiatul denotă că, în anumite medii, acuzația era cunoscută – și dosarul stătea la pândă: a țâșnit imediat ce Ponta a fost pus în fotoliul de premier.

Din această bătaie, toată lumea va ieși depunctată. Crin Antonescu și el, pentru că va fi susținut, prea la nesfârșit, teza „curățeniei” prim-ministrului Ponta. Orice s-ar întâmpla pe

viitor, „Guvernul Victor Ponta” va avea/are, deja, o „fragilitate” accentuată. Nu îl vedem supraviețuind cu ușurință acestei toamne. Traian Băsescu va fi și el lezat politic, în urma tuturor întâmplărilor, mai ales în urma incredibilei instigări de a nu se ieși la vot. Cum poți să fii Președintele României și tu să îndemni să nu se iasă la vot? Asta înseamnă că tu, de fapt, manipulezi instituțiile democratice ale statului. E greu de crezut, pentru mine, că poți fi absolvit de o asemenea vină. La această oră, toți trei protagoniștii acestei telenovele numite REFERENDUM sunt maculați. Nici pentru Crin Antonescu nu va fi ușor să iasă din corzile unei asemenea situații. În plus, minoritatea maghiară va fi culpabilizată pentru că nu a votat. Ea votează doar când îi convine. Și, până la urmă, mai poți înțelege și asta, dar cum să-i cauționezi pe românii care n-au votat? A fost o soluție sub demnitatea lor: rareori am văzut o asemenea lașitate națională.

Căci oare ce anume ar putea demonstra *boicotul absolut*? Decât un foarte primitiv instrument – și tertip – politic. Întrădevăr, falia se adâncește, în fiecare zi, în fiecare clipă, între mine – cel care am votat – și aceia care s-au dat victorioși, stând în fața televizorului – și privind din vârful patului... Unde să mai fie curajul civic, dacă nici n-ai avut onoarea și demnitatea de a veni la vot – și a spune, după cum voiești, NU sau DA? Ce ne mai poate învăța președintele suspendat al țării?

Oricum, mai cred că, spre toamnă, cel care va deconta nota de plată va fi Partidul Democrat Liberal, pentru că Traian Băsescu nu mai are cum „plăti” acest spasm final. Și poporul român, care va trăi mai prost. Ce vremi stupide trăim, dacă nu mai știm nici care sunt învinșii, nici care-s învingătorii...

CHIVAS CHIVAS CHIVAS

După 15 ani de competiție cu alții, dar în primul rând cu ea însăși, Andreea Bălan rezistă, e sus, atât cât poate fi în România. Iată o conversație estivală, un portret și în același timp un comentariu subiectiv despre Andreea.

text Radu Pocovnicu
foto arhivă Andreea Bălan

De ce se vinde bine Andreea Bălan?

Cum e să fii cea mai bine vândută artistă din România (informație provenită din declarațiile solistei)? „Este foarte bine, dar acest lucru se datorează unei munci făcute de o întreagă echipă: Florin Nedelcu este impresarul meu, Keo este cel care mă ajută cu ideile de promo, iar dansatorii mei sunt cei cu care fac acele coregrafii spectaculoase. Muncim cu toții ca proiectul meu să fie deosebit și să se diferențieze de tot ceea ce există la ora actuală pe piața de concerte. Într-un show ajungem să schimbăm peste 12 rânduri de haine, să executăm coregrafii de la samba, arăbesc, țigănesc, rock&roll, balet până la flamenco, tango sau country. Facem adevărate spectacole de revistă cu muzică, dans și costume.”

Anticipasem un răspuns funny din partea artistului, dar pomelnicul continuă, Andreea Bălan e și manager de produs. Pauză de publicitate, deci:

„Sunt singura artistă cu patru variante de show:

- Beach party (show Andreea Bălan special pentru vara 2012) – 1 oră – 4 dansatoare, recital + 5 dansuri, 10 schimbări de costume
- Dancing Show cu Petrișor – 1h și 15 min – 4 dansatoare + Petrișor, recital + 10 dansuri, 15 schimbări de costume
- Lecția de dans – 2 ore – 4 dansatoare + Petrișor + Bursucu, recital + 13 dansuri + 3 lecții de dans cu publicul, 20 schimbări de costume
- Bunny Show (show sexy exclusiv pentru cluburi) – 45 min – 4 dansatoare, recital + 4 dansuri.”

Ce ar mai fi de adăugat la acest grafic? „Toate aceste show-uri au prețuri diferite și, în funcție de cererea organizatorului sau a publicului, noi facem varianta optimă.”

Adică, între 1.500 și 2.500 de euro. Plus TVA-ul. Plus cazare și masă. Plus un tarif de 1,3 lei per kilometru parcurs în drum spre beneficiar. Dar să tot mergi cu mașina.

„Dragilor, vreți să știți ce cadou mi-am făcut acum două săptămâni, de ziua mea?... O dubă mare și frumoasă pentru concerte. Suntem toți foarte happy deoarece e atât de mare încât se poate dormi în portbagaj”, a scris Andreea de curând pe Facebook.

Curios, nu trebuie s-o trag de limbă despre Keo. Îmi spune ea. Atenție mutată, strategic, pe viața profesională a cuplului. Orice întrebare despre viața privată are ca rezultat un exces de dezvăluire – pe plan muzical!

Există un echilibru între cariera muzicală și viața personală, sau una poate și fără cealaltă? „Nu știu alții cum sunt, dar eu mi-am găsit echilibrul datorită faptului că am o relație de șase ani cu Keo, care mă ajută enorm să fiu ceea ce sunt pe scenă. În general nu aș putea să fac tot ceea ce fac fără susținerea și înțelegerea partenerului.”

„Keo este cel care îmi zice ce mișcări să fac cu Petrișor, mă nageriază, îmi zice să iau biciul și să îl folosesc în show-uri dacă este nevoie.”

De ce își ferește un artist viața personală de ochii presei? Are ceva de ascuns? Sau poate e prea banală viața atunci când îți dai masca jos? „Nu toți artiștii sunt discreți, ca să generalizăm. Eu și Keo nu dorim să vorbim sau să ne expunem viața personală deoarece nu dorim să distragem atenția de la muzica noastră. Muncim prea mult la carierele noastre ca să ne promovăm doar prin viața personală. Eu am crescut în lumina reflectoarelor și toți mă știu de când aveam 12 ani, neavând nici un schelet în dulap, dar asta nu înseamnă că trebuie să-mi expun tot ceea ce fac în viața mea de zi cu zi. Cu cât ești mai discret, eu consider că publicul te respectă mai mult.” Dixit!

Care ar fi aspectul negativ al celebrității?

„Minciunile scrise de presa de scandal alcătuiesc aspectul negativ major al celebrității!”

Ai un regret? „Nici un regret, deoarece dacă aș fi făcut altcumva într-o situație în trecut, nu aș mai fi fost azi aici.” O întreb dacă n-are chef să dispară niciodată în „pădure”, departe de lume, să fie singură cu ea însăși. „Nu, niciodată, deoarece m-aș plictisi teribil fără muzica mea și fără concertele în care primesc aprecierea publicului.” Într-un sens mult mai prozaic, această dependență – emoțională sau financiară – trebuie asigurată. Merg pe a

„De-a lungul
carierii trupei
Andre, Andreea
Bălan și Andreea
Antonescu au fost
intens criticate
pentru imaginea
promovată și
stilul vestimen-
tar. Cele două au
avut o influență
foarte mare
asupra tinerelor,
lansând moda
platformelor,
denumite generic
«șenile», a
codițelor, a
fustelor mini și a
sânilor evidențiați
cu sutiene
push-up. Această
modă a fost intens
criticată din cauza
vulgarității și a
faptului că
adolescentele se
simțeau
influențate de
imaginea lor
ușuratică. Grupul
a fost de aseme-
nea constant în
atenția ziarelor de
scandal, care
publicau zvonuri
potrivit cărora
cele două nu se
înțelegeau, că
doar partea finan-
ciară le leagă și
că se bat în culise,
lucruri dezmințite
de cele două
interprete, care
susțin că certurile
au apărut de fapt
chiar din cauza
articolelor
respective.”
(sursa – Wikipedia)

doua variantă. Dacă-mi permiți, o întrebare mai indiscretă: Ce faci cu banii pe care îi câștigi? „Cu 60% din ceea ce câștig îmi cumpăr case și 40% îi reinvestesc în cariera mea. Nu îi arunc pe prostii și lucruri fără sens. Sunt foarte cumpătată și calculată.” Corect, în această lume capricioasă a show-bizului, totul e foarte relativ. De aceea e important să acumulezi cât mai mult.

Să nu-ți vinzi dragostea pe bani – este un mesaj pe care-l transmiți într-una dintre melodiile tale. Ai avut vreun feed-back până acum că mesajul a prins? „Melodia mea a prins la toți cei care mă îndrăgesc, dar în rest, mesajul de a nu-ți vinde dragostea pe bani cred că mai trebuie implementat și de alții” – zâmbește complice Andreea, pasând elegant problema. Plusez în zona conștiinței politice. Ești de acord că un artist trebuie să se implice în treburile cetății? Ai luat vreodată atitudine? „Când mi se cere, fac concerte sau iau parte la diferite acțiuni caritabile.”

Pe perioada campaniei electorale, numărul de concerte s-a dublat sau chiar s-a triplat în cazul unor soliști. Andreea Bălan, cel mai bine vândut artist din România la ora actuală, a susținut în jur de 20 de spectacole, luna trecută, din care aproape toate au fost pentru campania electorală. (fluxul de știri)

Mut discuția pe universul casnic. Cum ar fi, spre exemplu, atmosfera de acasă de la Andreea... „Iubire, liniște și confort sufletesc.” Răspuns clasic, forțez intimitatea tabloului. Un tabiet, un moft la care nu poți renunța? „Ceaiul negru cu lapte când mă trezesc.” Ceva mai caldă imaginea, dar după ce îmi răspunde la întrebarea ce înseamnă a iubi: „Nu știu, trebuie să-l întrebi pe Keo, dar cred că este fericit dacă a stat șase ani cu mine”, renunț să-i mai pun întrebarea suplimentară: cine îi oferă ceaiul negru cu lapte? După răspunsul anterior, pare logic. Deci, partenerul ideal este: „Keo.” Și cel mai provocator într-o relație este: „Nu înțeleg întrebarea sau mă fac că nu înțeleg – zâmbește Andreea. Scoate-o!” Keo e peste tot. Okey... Ce e prioritar pentru tine? „Cariera mea a fost și va fi mereu prioritară.”

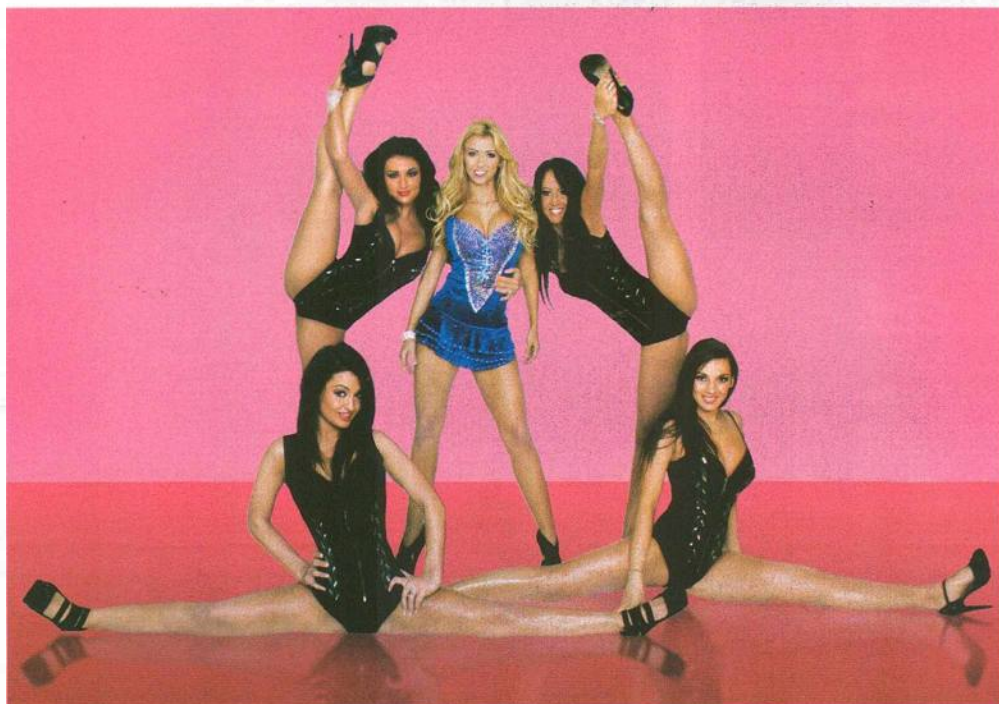
Solista și grupul său de dansatoare au susținut, recent, un show la Ploiești. Unul dintre admiratorii aflați în club a primit, din partea artistei, o „misiune” la care nici nu visa: „L-am rugat să-mi dea fustița jos, ca să rămân în body”, a povestit Andreea pe o rețea de socializare.

Îmi imaginez: Keo privind cu încetinitorul secvența asta. Cum admiratorul a îngenucheat în fața iubitei lui și trage de elasticul fustei. Poate Keo bea niște whisky, poate se amuză. Poate nu. O întreb pe Andreea: e loc și de gelozie în treaba asta, numită dragoste? „Pentru noi, fiind artiști, nu e loc de gelozie. Avem o meserie care nu ne dă voie să fim geloși deoarece altfel nu am rezista împreună.” Andreea e un adevărat sex-simbol pentru admiratorii săi bărbați, îi inspiră, le condimentează visele. E conștientă de asta. Care e sentimentul că te afli la originea atâtor vise? „Mă simt foarte bine să știu acest lucru și mă simt și mai bine când se materializează aceste vise în cereri de concerte...” Totul, sub forma lui a vinde.

În momentele cele mai intime ale unui om, apare și gândul că viața e trecătoare. Crezi în Dumnezeu, în Viața de Apoi? „Cred în Dumnezeu, dar mai puțin în viața de apoi.”

Cum reacționezi când bărbații comentează „murdar” în urma ta? „Nu am auzit bărbați vorbind aiurea în urma mea. Faptul că toți mă recunosc pe stradă îi face să nu-și permită așa ceva”. Avem mai multă nevoie de sinceritate sau de minciuni frumoase? „Cu toții suntem diferiți așa că avem nevoi diferite. Eu vreau să mi se spună adevărul dar uneori mai bine nu spui nimic, nici o minciună, nici un adevăr și lucrurile pot fi mai liniștite.” Ai fost ofertată cu sume impresionante de bani pentru a poza goală, dar ai refuzat. Totuși, ai un corp de invidiat, care este motivul pentru care nu ai făcut-o? „Una e să pozezi sexy în costume de baie sau lenjerie și alta e să se vadă sânii sau altceva în toată splendoarea – cred că oamenii nu mai respectă această imagine. Eu îmi respect publicul și nu doresc să mă transform ca imagine în ceva ce nu mă reprezintă, indiferent de suma care mi se oferă.” Comentează, te rog, expresia: frumusețea vine din interior... „Consider că este vorba despre confortul pe care îl ai cu tine însuși. Întotdeauna o persoană va străluci și va arăta bine la exterior dacă se simte bine în pielea sa.”

Coreografiile și costumațiile artistei sunt uneori criticate că fiind prea sexuale sau „ieftine”, deși, în general, concertele ei sunt primite cu recenzii calde, atât de public, cât și de jurnaliști. (Wikipedia)

Mai nou, Andreea Bălan este jurat în cadrul emisiunii „Te cunosc de undeva”, de la „Antena 1”, lucru care o face foarte fericită și o ajută la consolidarea brand-ului. „Îmi place foarte mult ceea ce fac, mai ales când sunt pe scenă și uit de oboseală. E foarte greu pe drum, pentru că sunt proaste șoselele și stau mult în mașină, dar când urc pe scenă uit de tot. În rest, încerc să pap bine și să mă odihnesc când pot. Nu beau, nu fumez și nu pierd timpul aiurea.”

Ce te enervează atât de tare încât nu mai poți controla și izbucnești? „Câteodată mă enervează incompetența unor oameni cu care lucrez, ceea ce duce la ruperea colaborării. Uit mereu că lucrez cu oameni și că nu toți au aceeași dorință ca mine ca să iasă lucrurile foarte bine și profi.” O înjurătură preferată? „Cum ar fi să spun asta la presă?! Scoate întrebarea asta!” O experiență urâtă, pe care ai vrea s-o uiți? Îmi aduc aminte despre ceea ce îmi povestea odată Radu Almășan (vocalul trupei *Bosquito*). Erai în America, urma să ții un concert și câțiva bărbați din public s-au purtat grosolan cu tine, încercau să te pipăie. Noroc cu băieții de la *Bosquito*, care te-au scos de acolo...

„Acest Radu Almășan aberează. E prima oară când aud această aberație! Nu încerca să mă pipăie nimeni și nu am avut nici un incident. Românii de peste Ocean respectă foarte mult artiștii care vin din România. Ei abia așteaptă să facem spectacol ca să-și mai aducă aminte de țară și ne tratează ca pe niște zei. Am cântat pentru toți românii din America, Italia, Canada, Londra, Germania și peste tot m-am simțit extraordinar și aș reveni mereu cu cea mai mare plăcere.

Oricine poate să spună orice despre mine, asta nu înseamnă că e adevărat!”

„La un concert, acum câțiva ani, ne-a sunat organizatorul să ne roage s-o luăm din drum pe Andreea Bălan. Cum adică, din drum? – am întrebat. Asta era singură, în ploaie, iar noi ne deplasam cu o super limuzină, pusă la dispoziție de aceiași organizatori, asta pentru că știam să ne vindem. A ajuns la concert, a cântat, dar mi se făcuse mie rușine că începuseră să se urce toți gherțoi și să pună mâna pe ea, o pipăiau săraca, până am hotărât cu băieții să nu-i mai lăsăm să se apropie. Dar Andreea părea să nu aibă conștiința a ceea ce este. După concert a venit și mi-a spus: De ce-ai plecat din România?” (extras din interviul cu Radu Almășan)

În calitate de fotograf oficial al Familiei Regale a României, Daniel Angelescu trăiește de ani buni ca într-o poveste cu regi și regine. Dar, ca în poezia lui Kipling, deși pășește alături de Rege, și-a păstrat firea. Cu demnitate și modestie.

text Corina Anghel
foto Octavian Tibăr
și Daniel Angelescu

Fotograful Regelui

„Sper ca fotografiile mele de azi să devină în timp mărturii, unice în felul lor, ale părții frumoase din istoria României de-acum.”

Îl întâlnesc adesea, cu aparatul foto, la evenimentele publice ale Familiei Regale a României. Alert, ubicuu și discret în același timp, înfășurat parcă într-o centură de genți negre, burdușite cu aparate și obiective foto. Privindu-i lucrările pe site-urile Casei Regale și postările pe rețelele de socializare îți dă impresia unui fotograf pasionat, care nu ratează nici una dintre clipele de grație ale familiei sale. Poate că sună a lezmajestate, dar Daniel Angelescu și-a găsit, la Palatul Elisabeta, familia de suflet.

Cum ați ajuns fotograf?

– Unchiul meu era fotograf amator, avea laboratorul în baie, după modelul vremilor dinainte de '89. Mă lua pe lângă el când lucra și mi-a deschis gustul pentru arta asta. Tot de la el am aflat istoria regalității în România, ca pe o poveste frumoasă. Priveam monedele acelea de 100 de lei, cu efigia Regelui Mihai I, și mă miram: „Cum, noi am avut regi?”

Ați făcut „școală”, cu nume de referință?

– Am ajuns în arta fotografică cumva invers, prin industria fotografică. „Școala” mea a fost laboratorul Kodak, din magazinul Unirea, unde am lucrat din '96 până în 2010. Acolo am făcut „cursuri” cu cei mai buni fotoreporteri ai noștri. Nume de referință? Da. Marius Bărağan, Tibi Tibăr, Cosmin Bumbuț, Alex Gâlmeanu, Doru Amăriucăi. Ei își dezvoltau filmele, scoteau pozele, iar eu învățam meserie. Din mers. Cum se pun luminile, încadrări, diafragme, folosirea obiectivelor...

Învățați mereu?

– Înceți. Că n-ai încotro. Evoluția e rapidă, tehnologia te obligă să te adaptezi, citesc despre tot ce apare nou, chiar dacă nu am acces imediat la aparatura de ultimă oră. Suntem o

comunitate, noi, fotografii profesioniști, împărtășim orice informație nouă, învățăm mereu tehnici, într-un ritm care însă ne fură timp și ne lasă adesea fără acel răgaz necesar artistului să gândească o compoziție. Nu mai avem timp să ne lăsăm inspirați. Ca să vă fie mai clar, gândiți-vă că, la fotografierea unui eveniment, aparatele de azi sunt ca niște mitraliere, tragem sute de cadre, pe repede înainte, iar alegerea celei mai bune fotografii vine după, prin selecție. Sigur, funcționează și inspirația, dar într-o mai mică măsură și provenind în special din experiență. Din punctul meu de vedere, prin trecerea de la film la digital, s-a pierdut ceva. Cel puțin în fotografia de reportaj – și aici se includ nunțile, botezurile... Inspirației îi mai rămâne o șansă în fotografia de studio, de produs, de peisaj.

■ ***Dacă ar fi să schimbați ceva în viața dv. profesională, ce alt drum ați alege?***

– Am absolvit liceul de aviație, dorindu-mi să conduc avioane. Deci... pilot!

■ ***Ce tip de fotografie preferați?***

– Instantanee, fotografie de exterior, peisaj. De fapt, le-am încercat pe toate: fotografie de produs, de studio... Dar sufletul îmi rămâne la cea de reportaj. Cu toate că nu mă duc la orice eveniment, sunt oarecum selectiv. Am fost solicitat și la Cupa Ministerului Afacerilor Externe, la care membrii corpurilor diplomatice se întrec în toate sporturile. O experiență interesantă.

■ ***Dacă vi s-ar cere sfatul, ce argumente pro și contra meseriei de fotograf ați aduce?***

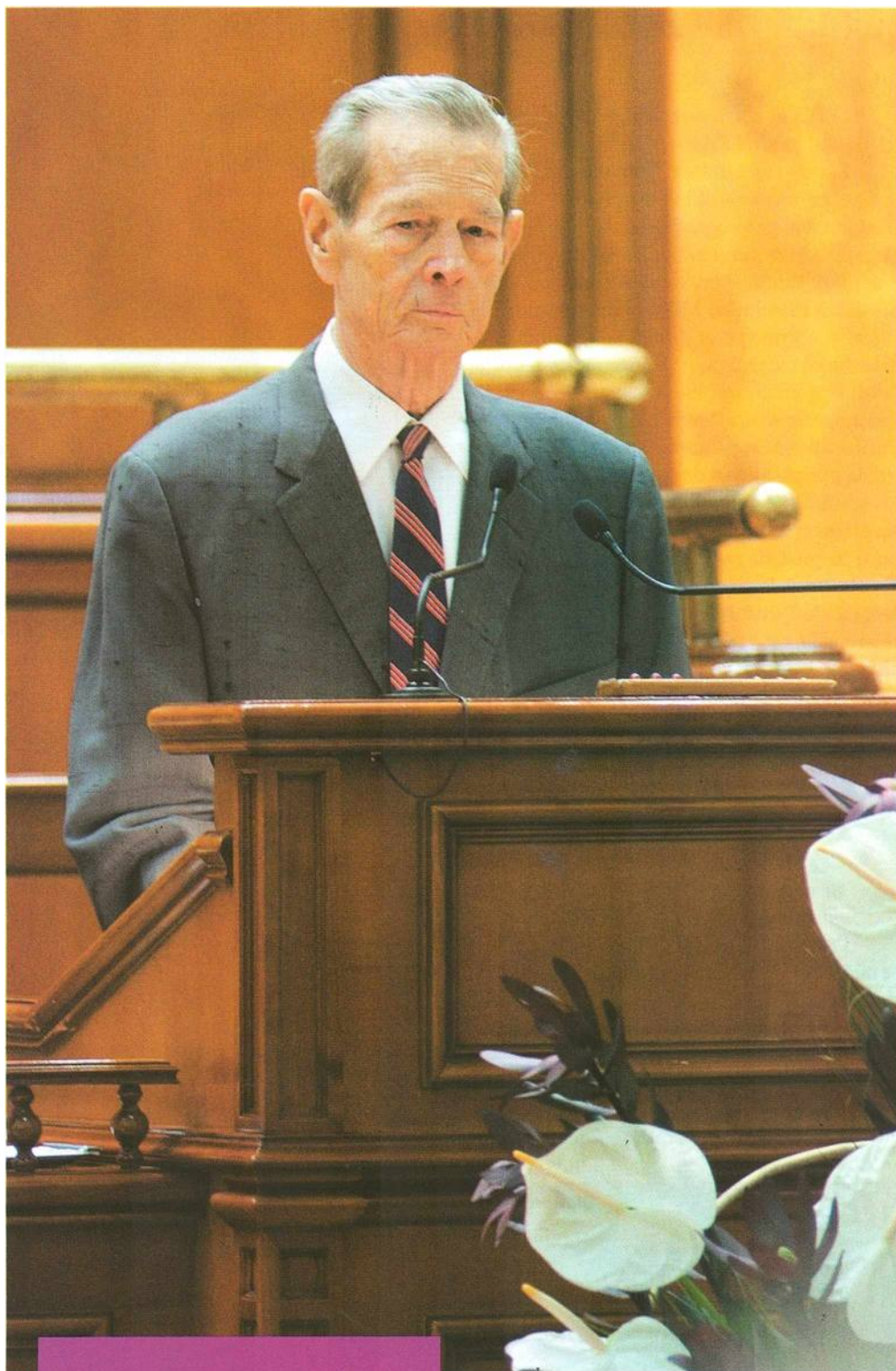
– E o meserie care îți răsplătește din plin sufletul. Asta, deși eu sunt foarte critic cu mine și întotdeauna găsesc ceva care putea fi făcut mai bine, ceea ce e frustrant uneori. Pe de altă parte, spre deosebire de pictură, unde ești stăpânul elementelor de pe pânză, le schimbi cum vrei, în arta fotografică, pentru că nu poți schimba realitatea din vizor, ai nevoie poate de mai mult talent, ca să descoperi „picturalul”, acolo unde cei mai mulți nu-l văd. Ca argument contra... din fotografie nu se scot ușor bani. Și atunci trebuie să faci o balanță, să vezi cât de departe ești dispus să mergi în cariera asta.

■ ***Aveți vreun fotograf preferat? De la noi sau din lume?***

– Îmi place fotografia de studio pe care o realizează Marius Bărgăan. Și, desigur, sunt mari artiști în lume.

■ ***Ce faceți dacă într-o zi vă simțiți rău și aveți programată o ședință foto sau un eveniment de fotografiat?***

– Mi s-a întâmplat o singură dată, dar m-am dus așa cum eram, încercând să nu se reflecte în fotografii indispoziția mea. Mort –

Citatul preferat din discursul în Parlament al Regelui Mihai I al României, din 25 octombrie 2011:
„Cea mai frumoasă coroană regală este încrederea și dragostea românilor”

copt, sunt acolo, ca un soldat. Dar există și formula „sună un prieten” (râde).

■ ***În general, câte poze faceți, ca să alegeți din ele pe cea mai bună?***

– Marja de eroare este cam de 20%, dată și de mișcările neașteptate ale subiecților.

■ ***Primul contact direct cu regalitatea?***

– În 1992, de Paște, am fost și eu acolo, la Continental, în mulțimea de sub balconul Regelui. Un puști de 18 ani, încercând să prindă pe peliculă toată emoția aceea copleșitoare, cu un Practika, cu obiectiv slăbuț rău.

Cum ați ajuns fotograful oficial al Familiei Regale?

– Printr-o întâmplare. Cum ziceam mai de vreme, pe formula „sună un prieten”. Marius Bărgăan realiza fotografiile oficiale ale Familiei Regale, acelea gen studio, în birou, în parcul palatului. Era în 2006, când s-a anunțat vizita oficială a Principelui Moștenitor Alexandru al II-lea și a Principesei Ecaterina a Serbiei. Marius știa că fac mai multă fotografie de reportaj decât el și mi-a propus să „acopăr” eu evenimentul, care se desfășura la Sinaia și în diferite puncte ale Bucureștiului. Acela a fost momentul de plecare, urmat de o perioadă de tatonări; nu eram nici un mare nume în fotografie, nici nu știam o mulțime de lucruri despre cum te porți în preajma membrilor Familiei Regale... Treptat, însă, le-am învățat pe toate, cu ajutorul lor și al staff-ului. Nu mi s-au reproșat niciodată greșelile, cel mult mi s-a arătat cu multă discreție și căldură care este protocolul, atunci când îl încălcăm din neștiință. De fapt, sunt lucruri de bun simț. Iar dacă ești atent la detalii, dacă ai și afinitate pentru un comportament născut din noblețe și discreție, lucrurile se leagă firesc, chiar și în plan sufleteș.

Ce știți despre celebra fotografie din 1992 cu regele Mihai plutind parcă deasupra mulțimii, undeva pe Calea Victoriei?

– Printată în Germania, pe aluminiu, acum se află înrămată la Palatul Elisabeta. Este destul de mare, 100 pe 70 cm, n-a fost foarte simplu să o reproduc, pentru că suportul metalic reflecta lumina.

V-ați gândit să faceți o expoziție cu Familia Regală în fotografiile dv.?

„Mi-ar fi plăcut să trăiesc în perioada dintre cele două războaie mondiale și să immortalizez societatea de atunci, Casa Regală, eleganța și demnitatea unei lumi pierdute.”

– Aș fi onorat să adun într-o expoziție, ca un fel de încununare a colaborării mele de până acum cu Familia Regală, lucrările apărute în albumul *Jubileul Regelui*, realizat din inițiativa Alteței Sale Regale Principele Radu.

Cum l-ați descrie în trei cuvinte pe Majestatea Sa?

– În trei cuvinte, ar fi așa: demn, integru și modest. Dar e mult mai mult de-atât. Eu nici acum nu m-am obișnuit cu prestanța Majestății Sale. Este copleșitoare, deși Majestatea Sa este cu adevărat foarte modest. Cum spuneam, am crescut în valorile regalității. Dar una e să le cunoști și alta e să le simți direct. După schimbarea pe care a produs-o în mine această apropiere, cred că – fac un exercițiu de imaginație – dacă fiecare român ar sta în preajma Regelui Mihai I măcar trei zile, România ar deveni alta. Apoi, sunt simbolurile istorice pe care le reprezintă: parte integrantă a identității României, este cel mai în vârstă cap încoronat al Europei și monarhul cu cei mai mulți ani (85) de la prima încoronare.

Dintre momentele trăite lângă membrii Familiei Regale, pe care le-ați alege să le povestiți, la bătrânețe, nepoților? Momente deopotrivă emoționante sau amuzante.

– Eram la Peleş, în 2009, mai mulți fotografi și cameramani, încercând să prindem momente din vizita la castel a familiei regale și a oaspeților lor de seamă. Era aniversarea Alteței Sale Regale Principesa Margareta. „Alaiul” ajunsese într-un salon larg și foarte înalt, iar Majestatea Sa a ieșit în balcon, să facă poze cu aparatul său. Noi, în spate, cu „armele” la ochi. Deodată, Majestatea Sa se întoarce și ne fotografiază, zâmbind: „Iată v-am făcut și eu vouă o fotografie!”

Familia Regală a României, la Palatul Elisabeta

The background of the poster is a photograph of an orchestra and choir performing on a stage. The stage is lit with blue and white spotlights, and the musicians are wearing formal attire. The choir members are standing on the right side of the stage, and the orchestra is seated on the left. The overall atmosphere is grand and artistic.

OPERA NAȚIONALĂ BUCUREȘTI

membră a organizației internaționale OPERA EUROPA

www.operanb.ro

Opera Națională București vă invită la

PROMENADA OPEREI!

concert în aer liber cu acces gratuit
1 septembrie 2012, esplanada Operei

detalii pe www.operanb.ro

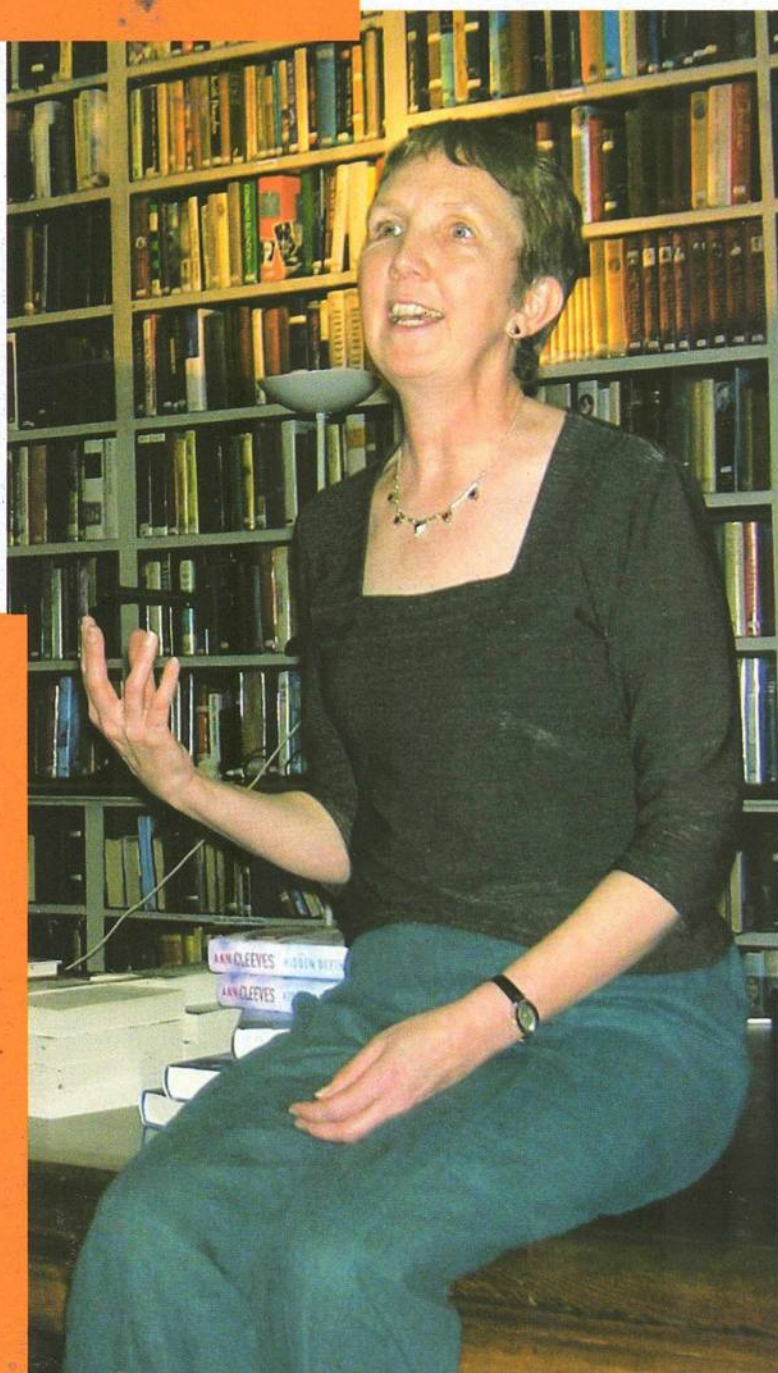
Un ținut sălbatic acoperit de zăpadă, un cătun izolat, un arhipelag în nordul Scoției, la distanță egală de Norvegia și Insulele Feroe, un loc unde se trăiește greu, unde toată lumea cunoaște pe toată lumea și unde morțile violente sunt rare și înfricoșătoare. Insulele Shetland. Aici, inspectorul detectiv Jimmy Perez, el însuși, în ciuda numelui cu rezonanțe sudice, un om al locului, va avea de rezolvat o crimă.

text Bogdan Hrib
foto arhiva Ann Cleeves

Crime în insule

Una dintre
multele
întâlniri cu
cititorii,
aici la
Newcastle's
Literary &
Philosophical
Society.

Photograph ©
Roger Cornwell.

Ann Cleeves a ales acest loc izolat pentru una dintre seriile sale de romane *Crime Fiction*. Inițial *Negru de corb* (în original *Raven Black*, apărut în 2006), ar fi trebuit să fie un singur roman. Au urmat în 2008, *White Nights*, apoi în 2009 *Red Bones* și, în fine, în 2010 *Blue Lightning*. Așa ar fi trebuit să se încheie *Cvartetul Shetland*. Și totuși, Ann promite un nou roman (Mă întreb în gând dacă a fost pofta autoarei, dorința publicului, calculul editorului sau toate la un loc!) din serie, *Dead Water*, pentru 2013.

Deși romanul *Negru de corb* a fost premiat cu *Duncan Laurie Dagger Award*, pentru cel mai bun roman al anului 2006, un premiu de 20.000 de lire sterline (premiul cu cea mai mare valoare din lume acordat pentru *Crime Fiction*), Ann Cleeves este celebră pentru cealaltă serie a sa, la care scrie în paralel: *Vera Stanhope*. Această serie are și ea cinci romane, ultimul apărut în 2012 cu titlul *The Glass House*, dar este deja ecranizată de televiziunea britanică ITV și difuzată în întreaga lume.

Așadar, câteva întrebări într-un dialog la distanță cu Ann Cleeves:

Ann Cleeves și muzicianul Chris Strout, toamna trecută într-un spectacol lectură și muzică despre Shetland.

Photograph © Roger Cornwell.

Cum și când ți-ai început cariera într-ale scrisului? De ce scriitor și nu altceva? Și de ce Crime Fiction?

– Am iubit întotdeauna cititul și am început să scriu povești încă din copilărie. Iar literatura *mystery & thriller* a fost întotdeauna lectura mea de relaxare – când am fost deprimată sau nefericită m-am întors la Dorothy Sayers și la comisarul Maigret al lui Georges Simenon. Am început să scriu cu seriozitate atunci când soțul meu și cu mine am trăit într-o rezervație naturală, pe o mică insulă. Soțul meu era custode, iar noi eram singurii locuitori și, bineînțeles, nu era nimic altceva de făcut!

Care este metoda prin care scrie un autor de succes?

– Ar trebui să scrii genul de roman pe care îți place să-l citești. Să petreci mult timp cu personajele tale și să găsești o singură voce

puternică. Dar succesul comercial este o chestiune foarte diferită și depinde foarte mult de noroc.

Cum îți alegi locul acțiunii pentru un nou roman sau pentru o nouă serie? Și de ce Insulele Shetland, atât de departe de orice alt ținut?

– Am ajuns pentru prima dată în Shetland în urmă cu mai bine de treizeci de ani, pe vremea când am abandonat studiile universitare. M-am îndrăgostit de pustietatea și frumusețea locurilor. Eu scriu romane polițiste mai degrabă tradiționale, așa că o comunitate mică, ruptă de restul lumii, este potrivită pentru așa ceva. Northumberland, acolo unde se petrece acțiunea din cealaltă serie a mea, este de asemenea un loc frumos, dar regiunea este mult mai diversă, cu orașe și zone urbane post-industriale, dar și rurale.

Ai scris multe cărți. Cum îți vine inspirația?

– Inspirația vine ușor! Poveștile răsar din conversații întâmplătoare, din locuri sau peisaje, sau din articole apărute în ziare. Bucățița dificilă este structurarea ideilor într-o poveste coerentă.

Ai oarecari regrete?

– Deloc. Sunt deosebit de mulțumită că mi-a luat ceva ani pentru a deveni un scriitor cu succes comercial. Astfel scrisul meu a avut timp să se perfecționeze, să se rafineze. Iubesc foarte mult ceea ce fac.

Poți să ne povestești despre momente amuzante pe care le-ai trăit de-a lungul carierei tale de scriitor? Poate în timpul muncii de cercetare pentru un nou roman. Ori de-a lungul turneele de promovare.

– Fac parte dintr-un grup numit *Murder Squad* – șase scriitori care se susțin reciproc și se ajută reciproc în promovarea propriilor romane. Odată am organizat un eveniment într-o librărie, iar cei care lucrau acolo au crezut că suntem acolo ca să îi arestăm!

! Călătorești mult? Scrii de-a lungul unui an întreg?

– Călătoresc un pic în Marea Britanie pentru a mă întâlni cu cititorii în biblioteci, librării independente și la festivaluri de carte. Dar autorii se promovează acum singuri, în diferite moduri, prin media electronică și socială. În general, încep o nouă carte primăvara și o termin de scris chiar înainte de Crăciun.

– Te rog, povestește-ne cea mai haioasă întâmplare pe care cei din forțele de ordine sau profesioniștii criminaliști ți-au relatat-o.

– Prietenii mei din CSI mi-au povestit o întâmplare cu un cadavru găsit pe o plajă. Sosea fluxul și apărea pericolul ca acesta să înceapă să plutească pe mare. Polițiștii locali fuseseră atenționați ca niciodată să nu miște un corp de la locul crimei, așa încât ei s-au apucat să sape șanțuri în nisip pentru a opri apa.

– Sunt istorii care te fac să ții, să râzi, te lasă cu gura căscată sau fără grai atunci când le auzi și pe care apoi să le introduci în scrierile tale?

– Mmm, nu pot să mă gândesc acum la nimic. Îmi plac amănuntele simple ale vieții domestice, răspândite pe deasupra dialogului. Așa își fac loc detaliile în cărțile mele.

– Sunt personaje din cărțile tale care te reprezintă?

– Bucățele din fiecare.

(Fragment din interviul acordat toamna trecută pentru blogul *The Book Resort*)

! Noi proiecte, noi cărți?

– BBC va difuza *Shetland*, o adaptare pentru televiziune, după cartea mea, *Red Bones* (*Oase roșii*, al treilea volum din seria *Shetland* – n.red.) în acest an, iar eu tocmai ce am terminat un nou roman, al cincilea, din seria *Shetland*, așa că plănuiesc mai multe evenimente cu tema *Shetland* în timpul iernii. Și lucrez la un nou roman din seria *Vera Stanhope* – filmările vor începe curând la cea de-a treia serie TV din *Vera*, în care joacă Brenda Blethyn, de două ori nominalizată la premiile Oscar. Vor filma în Northumberland, aproape de zona în care locuiesc, așa că atunci când echipa va ajunge în zonă, va avea loc o întâlnire cu prieteni vechi.

! Ce părere ai: literatura de tip Crime Fiction are viitor? Care va fi următorul val după cel nordic? Crezi că volumele mystery & thriller produse în Europa de Est, de exemplu romane din România, ar putea avea succes în Marea Britanie ori în alte țări europene?

– Cred că vom continua să citim traduceri ale romanelor *mystery & thriller*. Și știu că Mike Phillips a spus tuturor despre romanele voastre, așa că poate România va fi următorul mare val al genului!

! Și ultima întrebare: vezi un viitor pentru cărți, în format electronic sau pe hârtie?

– Da, cărțile au viitor. Modul de a citi s-ar putea schimba, dar am avut povești de când am învățat să vorbim.

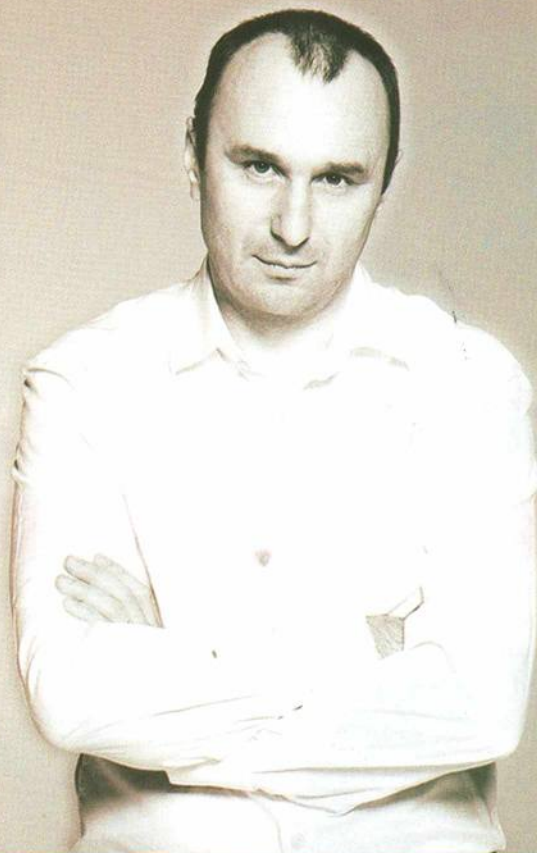

Ann Cleeves la festivitatea de premiere pentru „Negru de corb”. Premiile Dagger sunt oferite anual de Crime Writers Association din Marea Britanie, una dintre cele mai puternice grupări de scriitori de mystery & thriller din lume, alături de asociația scriitorilor de limbă germană Das Syndikat și de IAEP, asociația internațională din care face parte și Romanian Crime Writers Club.

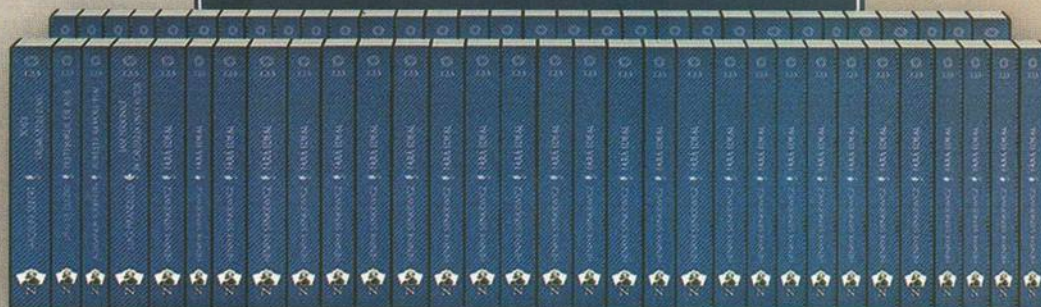
Ann și Colin Dexter la lansarea romanului „White Nights”, în 2008

Photograph © Pan Macmillan

COLECȚIA NOBEL

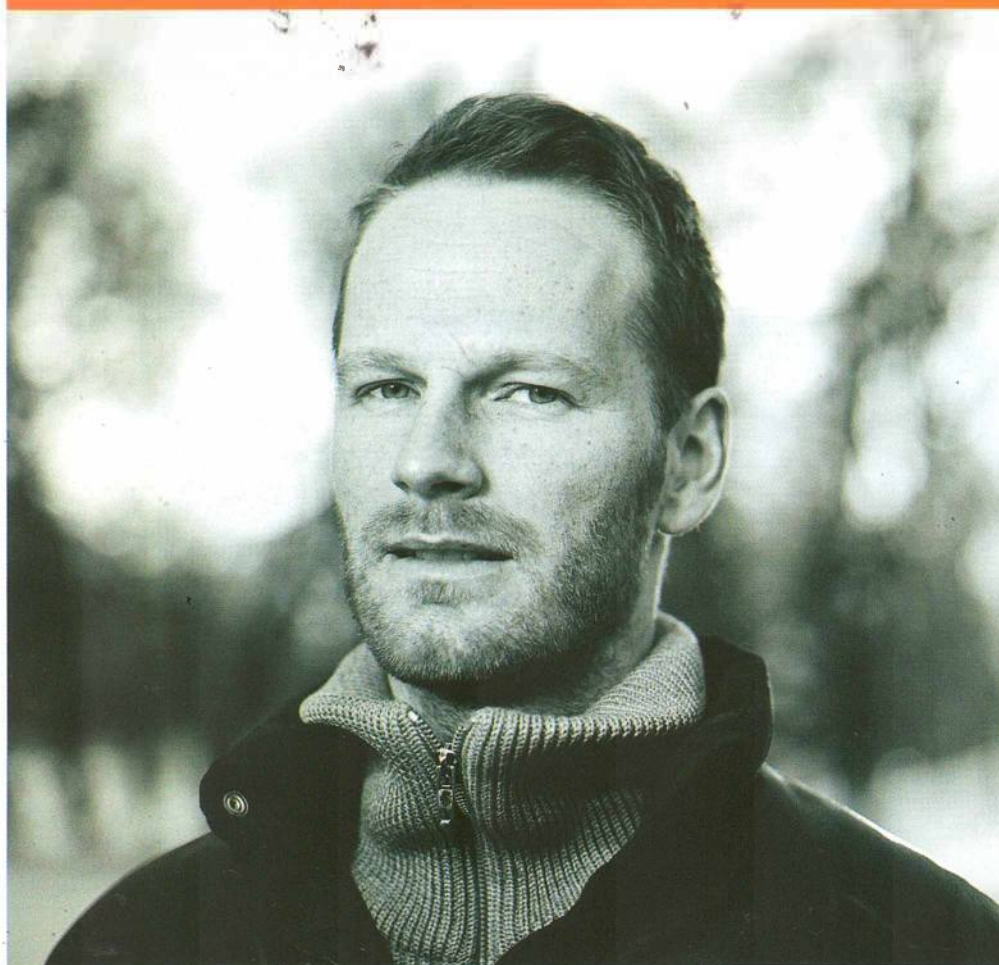
Colecția Nobel
numai cu

JURNALUL
NAȚIONAL

text Andrei Ichim

Oslo, 31 august

Restart?

Oare mai poți, după ani de dependență de droguri, să te reintegrezi în societate? Cam asta ar fi întrebarea la care încearcă să răspundă filmul. Din păcate, realitatea nu seamănă aproape niciodată cu filmele în care poți s-o iei de la capăt. *Oslo, 31 august* spune o poveste foarte intimă; ea descrie ziua unui tip de treizeci și ceva de ani care, după mai mult de cinci ani de dependență de alcool și droguri (heroină, cocaină), iese de la centrul de dezintoxicare. Dincolo de încercarea de a-și găsi un job, pentru Anders – protagonistul filmului – ieșirea din centru devine și un prilej de a-și vizita prietenii și familia. Doar că se lovește de multe uși închise. Chiar dacă unii îl acceptă, nu pot face prea multe pentru el. Acum, aceștia au familie și copii și nu mai pot petrece prea mult timp cu un (fost) toxicoman. Lucrurile din trecut îl îngreunează, dar nici viața de familist nu-l încântă prea tare. Filmul produce în spectator un sentiment de intimitate, urmărind emoțional povestea lui Anders. Sunt locuri în Oslo care îi aduc aminte de copilărie; ni se prezintă un mănunchi de sentimente și de relații încurcate cu cei dragi. Trebuie să menționez și coloana sonoră care ilustrează filmul: *Daft Punk*, *A-Ha* și o formație interesantă din Norvegia, *Torgny Amdam*. *Oslo, 31 august* este un film destul de dificil, dar care nu vă va lăsa indiferenți. Nici nu ține morțiș să șocheze, ci mai degrabă să spună cum trebuie o poveste dureroasă. Un alt film devenit deja celebru, care tratează subiectul adicției, *Requiem for a dream*, pare un colaj ieftin pe muzică bună în comparație cu *Oslo, 31 august*.

Regizor:
Joachim Trier
Actori: **Anders
Danielsen Lie,
Hans Olav Brenner**
Durată: **95 de
minute**
**Don't Look Now,
Norvegia**

Recomandare:
„Shame”, un film
bun, care tratează
un altfel de adicție,
cea sexuală.

Vânătorii de capete

Un Bond de 1,68 metri

Regizor: **Morten Tyldum**

Actori: **Aksel Hennie, Nikolaj Coster-Waldau**

Durată: **98 de minute**

Yellow Bird Films, Norvegia

Recomandare: Seria suedeză „Millennium”, adaptarea cărților lui Stieg Larsson. Nici varianta americană nu este slabă.

Un thriller care dozează bine acțiunea, suspansul și emoția. Primul sfert nu iese cu nimic în evidență, dar lucrurile se schimbă pe parcurs. Ce mi se pare că aduce în plus acest film este cantitatea de emoție (sau empatie, pentru a prelua spusele personajului principal). Tema în jurul căreia se învârtă toată acțiunea este legată de sentimente. Ok, ești mic de înălțime, ești complexat, așa că îi cumperi dragostea consoartei cu bani mulți. Bani pe care îi procuri furând ingenios opere de artă rare și, mai ales, valoroase. Acțiunile ulterioare vor pune la îndoială acest tip de raționament destul de simplu. Până la urmă, oamenii nu sunt niște păpuși mecanice. Trebuie să menționez performanța lui Aksel Hennie, actorul care interpretează rolul principal. Este metodic și rece, dar poate deveni și foarte delicat. Roger Brown (un nume pompos pentru un norvegian) este, ca personaj, cel puțin pentru mine, mult peste un James Bond. Măcar pentru faptul că este mic de înălțime și aduce fizic cu Peter Lorre, mai ales în momentul în care se rade în cap. Celor care simt nevoia de un thriller alternativ, cu câteva idei istețe, le pot recomanda fără ezitare acest film.

Ted

Family Guy

Regizor: **Seth MacFarlane**

Actori: **Seth MacFarlane, Mila Kunis, Mark Wahlberg**

Durată: **106 minute**

Media Rights Capital, SUA

Recomandare: O altă serie, tot cu un câine vorbitor, ca „Family Guy”. Se numește „Wilfred” și are un umor mai extravagant.

Ted este o comedie romantică destul de tipică, dar care beneficiază de o șmecherie: personajul principal al filmului are un ursuleț de pluș, viu. Acesta este cel mai bun prieten al lui John Bennett încă din copilărie, problema e că *Ted*, ursulețul din pluș, nu-l lasă pe John să se maturizeze și se ține de prostii: glume porno, consum de cannabis, petreceri cu prostituate. Umorul este construit pe contrastul dintre dragălașenia animaluțului însușit și porcăriile pe care le face, și care nu este străin celor care urmăresc seriile făcute de Seth MacFarlane (regizorul, dar și vocea lui *Ted*): *Family Guy*, *American Dad*. Tocmai aici e problema, cel puțin pentru mine. Mi-au plăcut primele sezoane din *Family Guy*, doar că formula a ajuns să mă obosească. *Ted* este, din multe puncte de vedere, un *Family Guy* ușor schimbat. Să nu mă înțelegeți greșit, *Ted* poate fi un film amuzant pentru cei care vor vedea pentru prima oară o producție marca Seth MacFarlane. Totuși, parcă prea multe glume despre flatulență. Ca și în serial, este plin de referințe legate de cultura populară: Patrick Stewart este narator, apare Flash Gordon, bancuri despre Justin Bieber sau Chris Brown. Este chiar și auto-referențial: se fac glume vizavi de *Family Guy*.

Bucureștiul a văzut ce n-a văzut Parisul, la jumătatea lunii iulie, când faimosul Teatru „Globe” a ajuns în România, unde a susținut două reprezentații ale comediei pastorale ale lui William Shakespeare, „Cum vă place”.

text Radu Pocovnicu
foto arhivă ArCub, Iulian Ignat

Cum vă place

Faimoasa companie teatrală „Globe”
a ajuns și în România.

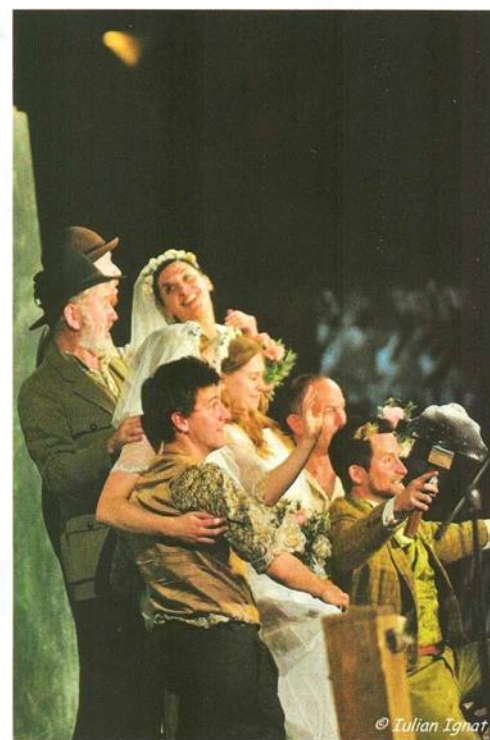
Vizita pe care ne-a făcut-o Teatrul *Globe* în România a făcut parte din *Festivalul Shakespeare* din acest an, desfășurat la Craiova și București la sfârșitul lunii aprilie, și încheiat cu spectacolul Teatrului *Globe* în Piața George Enescu din București. Două reprezentații pe o vreme caniculară, care au animat piața de lângă Ateneul Român și au făcut deliciul amatorilor de teatru.

Una dintre cele mai melancolice comedii ale lui Shakespeare, *Cum vă place*, spune povestea de dragoste dintre Orlando și Rosalinda, brodată pe tema cunoașterii de sine. Rosalinda și Celia fug de la palatul ducelui, tatăl Celinei, care o amenință pe nepoata sa, Rosalinda, victimă a intereselor politice. În pădurea Arden, ele dau peste fostul rege exilat și își petrec timpul cu o ceată de haiduci veseli. Intriga politică este doar pretextul piesei care dezvoltă un subiect mult mai important: cunoașterea de sine. În codrii Ardenilor, regi sau oameni simpli, tot jucându-se de-a păstori și haiduci, ajung să se cunoască mai bine pe ei înșiși, iar ceea ce află cu ocazia asta nu este întotdeauna încântător. Rosalinda, fata deghizată în păstor, poate cel mai inteligent personaj feminin din întreaga operă a lui Shakespeare, se îndrăgostește fără drept de

apel de Orlando, care a ajuns și el în pădure din cauza amenințărilor fratelui său și a duce-lui. Toată drama unui om inteligent confruntat cu iraționalul îndrăgostirii se dezlănțuie în cuvintele Rosalindei. Căci adevărul, spune Shakespeare, este că iubirea trece foarte repede, oamenii se plictisesc, iar dacă ești cât de cât inteligent nu te poți lăsa amăgit de promisiunile ei iluzorii. Rosalinda știe toate aceste lucruri însă nu se poate împiedica să se îndrăgostească de Orlando și în final să se căsătorească cu el, plină de toate speranțele îndrăgostirii, naivă și conștientă în mod dureros de aceasta.

Revenind la spectacolul oferit de *Globe* în România, cei prezenți au asistat la o montare în spiritul teatrului elisabetan – evident, pe o scenă de inspirație elisabetană, în spiritul picturilor și gravurilor din timpul lui Shakespeare –, britanicii dorindu-și să creeze un spectacol ca pe timpul lui Shakespeare „simplu, direct, infuzat cu muzică și dans”, așa cum a declarat regizorul englez. Cei opt actori au făcut o demonstrație de virtuozitate, aducând un tribut spectacolelor de odinioară, iar audiența i-a răsplătit cu ovații. Reprezentațiile din Capitală au constituit un debut fulminant al acestui turneu european, pe care *Shakespeare's Globe* îl continuă în Austria, Danemarca și Irlanda.

Dincolo de șansa de a vedea un asemenea spectacol-tribut, aş remarca unele lucruri legate de context. În primul rând, locul a fost lipsit de organicitatea de care avea nevoie un astfel de spectacol. Poate n-a găsit alt loc *ArCub*, mie, personal, mi s-a părut nepotrivit. Poate că ar fi mers mai bine într-un oraș mic, de provincie, pentru un public neavizat. Vraja spectacolului s-a destrămat aproape cu fiecare clipă, pierzându-se în zgomotul de fundal al acestei zone intens traficate. Nu doar mașinile cu mulți cai putere și decibelii de muzică care năvălesc din difuzoarele automobilelor mai puternice decât vocile actorilor, ci deschiderea importantă pe care o are aici Calea Victoriei au făcut din spectacolul

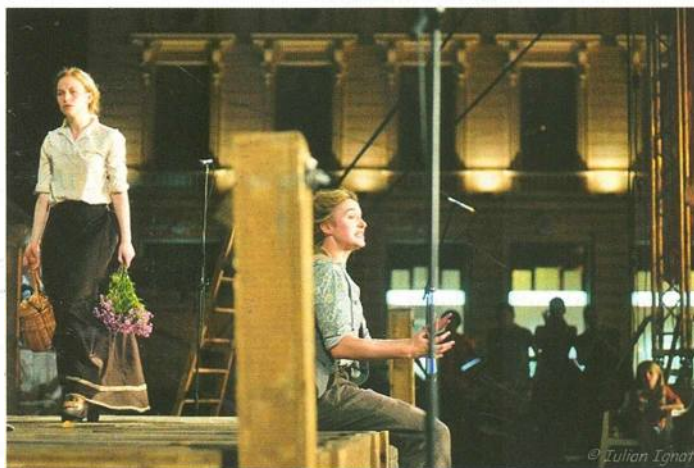

din Piața George Enescu un pitic, pierdut pur și simplu în mulțime. Ai un sentiment de ciudă, dar și luciditate, că jucându-l pe Shakespeare „așa” – cum se juca pe vremea lui, adică, nu există altă șansă decât a-l arunca în groapa cu lei a civilizației noastre tehnice, postmoderne. Alta era povestea pe timpul lui Shakespeare, când spectacolele aveau loc în piețe mici și ticsite de lume, într-un spațiu vibrant. Ce să mai spunem că, pe vremea aia, un spectacol de teatru chiar era un eveniment în stare să stârnească atenția. Acum, cu toată această ofertă copleșitoare pe piața divertismentului... Însă asta e altceva.

Noroc de un incident – o mică scenă de teatru, cu acțiune, conflict, ca la Shakespeare – care a umanizat un pic atmosfera. Bașca, e vorba și de niște englezi.

Un domn și o doamnă trecuți de prima tinerețe amușină scaunele pe care le-am adus special pentru niște prieteni și, pe măsură ce timpul trece, încep să facă presiuni. „Sorry”, le răspund eu, și le arăt ceasul – mai sunt cinci minute! –, dar ei mă „încercuiesc” tot mai mult, ca să pună mâna pe scaune. „Ce fel de lume e asta, domne’, nu se poate!” Nu știu dacă își varsă năduful pentru alte experiențe, mai nefericite, trăite în România, dar prietenii întârzie, spectacolul începe, iar englezii mei se așază frumos pe scaunele aduse cu sudoare de mine. Asta e. *No problem, no comment*. Ba, îi fac și loc, politicos, domnului, simțitor la gândul că n-ar fi frumos să mă vadă Shakespeare chiar în acest moment cum mă port cu englezii lui. Când, ce să vezi, se ridică și pleacă după nici zece minute de la începerea spectacolului! Ah, ce-aș fi vrut să-i întreb: Cum vă place spectacolul, domnilor?

„Cum vă place”
Cu: Tobias Beer,
Deirdre Mullins,
Will Featherstone,
Will Mannering,
John O’Mahony,
Beth Park,
Will Oxborrow,
Emma Pallant
Regia:
James Dacre

A trecut vremea când înfrumusețarea realității era o obligație a scriitorilor, dictată de regimul comunist. Și totuși, există încă autori care cred că în literatură realitatea nu poate să apară decât fardată.

text Alex. Ștefănescu
ilustrație Linu

Literatura ca „beauty salon”

Ca să te faci frumos, există două posibilități: să te duci la un salon de înfrumusețare sau să devii personaj într-un roman scris de Carmen Brudeanu. Prozatoarea are obiceiul să-și prezinte eroii în termeni poetico-apologetici, făcându-i să arate ca niște păpuși decorative. În cea mai recentă carte a sa, *Trandafirul alb*, ea procedează astfel cu protagonistul, pe nume Maria:

„Maria avea un gât subțire de căprioară și ochii ca două ametiste strălucitoare. Nasul prelung, dar nu exagerat, se profila pe buzele cărnoase, în formă de inimă. Când râdea parcă se auzea un clopoțel.

Când era vorba de treabă, nu făcea mofturi, se învârtea ca un prâsnel prin casă. Măinile ei nu stăteau locului o clipă. Și de mângâiat știa să mângâie cu sârg, căutând acele locuri delicate, dar decente ale bărbatului care tresar la orice atingere.”

Este vorba, cum se vede, de o înfrumusețare exterioară și convențională: „Maria avea un gât subțire de căprioară și ochii ca două ametiste strălucitoare. Nasul prelung, dar nu exagerat...” Îți vine să crezi că autoarea vrea să-și vândă personajul și că în acest scop îi exhibă întâi calitățile, ca să obțină un preț cât mai bun. Ea admite că există și unele defecte, dar le atenuează repede: „nasul prelung, dar nu exagerat”.

Și mai grav este însă faptul că înfrumusețarea se realizează cu mijloace simpliste, care duc inevitabil la kitsch: „gât subțire de căprioară, ochii ca două ametiste” etc.

Cât privește priceperea eroinei „de a mângâia cu sârg acele locuri delicate, dar decente ale bărbatului care tresar la orice atingere”, mă abțin să fac comentarii.

Trebuie remarcat faptul că în roman sunt înfrumusețate nu numai personajele, ci și situațiile:

„Se făcuse noaptea târziu. Maria și Victoraș stăteau în verandă, sub stelele care cădeau una după alta. Amândoi aveau buzele fierbinți și pulsatile. Nu se mai puteau prefăce. Cu un suspin, se aruncară amândoi dintr-o dată într-un sărut fără sfârșit, din care se mai întrerupeau doar ca să ia o gură de aer.”

În mod surprinzător, asemenea scene, în loc să ne inducă o stare de reverie, ne fac să izbucnim în râs. Nu există ceva mai comic decât doi îndrăgostiți care își întrerup din când în când sărutul ca să ia câte o gură de aer.

*

Camil Baltazar s-a afirmat ca poet în perioada dintre cele două războaie mondiale. Un poem al său, *Ultima scrisoare mamei*, l-a impresionat puternic pe Eugen Lovinescu, care l-a comparat – luând în considerare adâncimea sentimentului morții – cu *Miorița* și cu *Mai am un singur dor*.

Acest poet apreciat pentru adâncimea sentimentului morții devine brusc, după instaurarea comunismului, un entuziast. Trecerea de la o extremă la cealaltă, în conformitate cu exigențele partidului comunist, este evidentă în volumul *Poeme vechi și noi*, apărut în 1948. Poetul trist de altădată mășcăluiește acum în rând cu tinerii din detașamentele de muncă voluntară:

„Cu sapa de-a umăr și zâmbet pe față, / pornim înainte de disdimineață. / Cu cântul pe buze și pasul voios / începem noi ziua în ritm luminos. // Luptăm pentru tine, nouă Românie / născută din luptă, strădanii, muncă fără hotară / și piatră cu piatră, cu frenezie, / îți ridicăm, tânără republică populară. // Cu zorii în față, ntr-un gând cu poporul, / cântând noi

muncim, temerari vultani. / Ziditori ai lui azi, voim să făurim viitorul, / suntem ai lui Dej voluntari republicani.”

Se observă faptul că autorul nu are vocația entuziasmului. El face eforturi mari să pară voios, pentru a respecta voința partidului aflat la putere: „nu există să existe cetățeni cu fețe triste”. Elanul lui simulat este sesizat repede de cititor, care se distanțează ironic de o poezie falsă, ca de orice text propagandistic.

De altfel, lui Camil Baltazar nici nu-i stă bine să o facă pe cântărețul vremurilor noi. Nu are suflul necesar. Ca un astmatic, el se înecă ori de câte ori suflă în goarna triumfalismului. Iată ce impresie de sufocare și gâfâială produce un poem dedicat *Brigadierilor de la Agnita Botorca și Ceanul Mare*:

„Însuflețind pământul, disa electrizând, / ați modelat în plasma-le statua voastră naltă. / Ați abătut dîchisul, natura supunând, / dând lumii pildă o faptă ce-i un îndemn la luptă. // S-a luat Ceanul Mare cu Agnita Botorca / la-ntrecere, de parcă-s constelații. / Întreaga țară-i prinsă de-a muncii-nfrigurare / și-i simți până aicea a inimii pulsații.”

Cum adică „S-a luat Ceanul Mare cu Agnita Botorca / la-ntrecere, de parcă-s constelații”? Constelațiile se iau la întrecere?

...Se iau și ele la întrecere, dacă o cere partidul comunist.

the cranberries

11 OCTOMBRIE 2012

ROMEXPO PAVILIONUL CENTRAL

BILETE: EVENTIM.RO, MAGAZINELE GERMANOS, ORANGE, VODAFONE,
LIBRĂRIILE HUMANITAS, CĂRTUREȘTI SAU ÎN RATE
PRIN CARDAVANTAJ LA SEDIUL EVENTIM.

SPECTACOL ORGANIZAT DE:

Cristina Bazavan, fosta voce a Europa Fm și fostul redactor-șef de la revista „Tabu” continuă să scrie cu aceeași pasiune dintotdeauna. Astăzi, are unul dintre cele mai vizitate bloguri din România.

text Radu Pocovnicu
foto arhivă Cristina Bazavan

Cristina Bazavan, de la print la on-line

Cristina Bazavan – un jurnalist atent cu timpul și emoția cititorului.

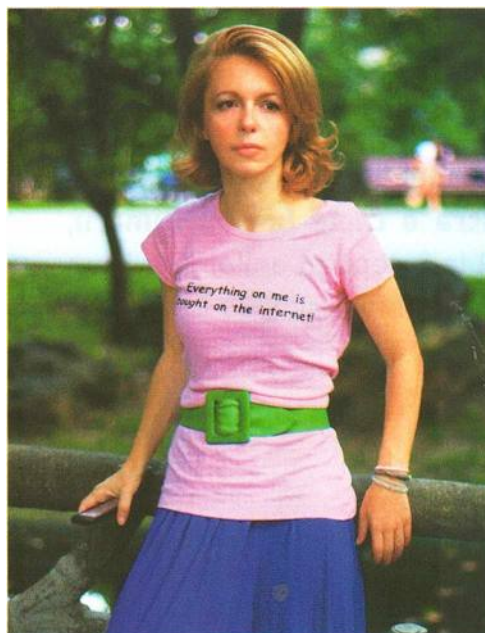
Cristina Bazavan e, înainte de toate, un *challenger* al jurnalismului scris. Scrie cu entuziasm, jucându-se cu textul, structurându-l, urmărindu-i substanța. Îi place și vede în această meserie vocația orchestratorului, o vocație tehnică, totuși. Oricum s-ar scrie presa scrisă, câtă carne și culoare ar avea pe ea, întâi este urzeala, structura în jurul căreia se construiește totul. Aceasta este credința Cristinei. Ne-am întâlnit în perioada când jurnalista pregătea un reportaj legat de originea mesajului *Neam săturat de voi*. După cum știți, acesta a devenit viral pe internet, transmitând, într-o formulă sintetică, având umor și subtext, un mesaj la care au aderat mulți români care au ca singură formulă de protest libertatea cuvântului în forma sa cea mai subtilă. Important e cum începi un articol. „Prima frază/propoziție e unul dintre cele mai importante lucruri într-un text” – crede Cristina, iar eu am întrebat-o cum va începe acest reportaj (răspuns care nu mai contează prea tare acum, pentru că îl puteți citi deja aici: <http://bazavan.ro/2012/07/neam-saturat/>), gândindu-mă în același timp la cum îl voi începe eu.

Practic, numele Cristinei Bazavan – alături de alte câteva – se confundă cu originea *Radio Europa Fm*, unde a ajuns dintr-o întâmplare. Căuta un job, studentă fiind, și a auzit că e nevoie de voci pentru gingle-uri. Așa a ajuns la *Europa Fm* și s-a trezit cu o emisiune. „În radio trebuie să fii spontan, amuzant, sintetic. Să știi cum să respiri” – spune jurnalista. În schimb, experiența din televiziune – a prezentat emisiunea *Ca-n filme*, la *Digi TV* – a fost marcantă pentru Cristina. Cu toate că orice figură de pe sticlă este aleasă pentru un cumul de date foarte personale – de la date fizice, la personalitate

– paradoxul este că ajungi să nu mai fii tu. „Nu-ți mai aparții. Trebuie să zâmbești tot timpul, or eu nu zâmbesc. M-am trezit că mi se cere să mă vopsesc. Eu sunt blondă... dar ei voiau un blond de culoarea mierii. Păi... de ce? Ia uită-te pe fotografiile astea, tenta asta aurie ar da mai bine pe sticlă. Se uită toată lumea la tine, dar eu eram cea care făcea cel mai puțin în tot acel proiect. Sunt oameni, profesioniști care nici măcar nu apar pe generice.” Pentru Cristina, solidaritatea față de echipă, în fond, o formă a onestității vizavi de muncă este sintetizată într-o formulă-sentință care tot revine în discursul său: „Lumea zice că-s deșteaptă, dar eu sunt doar muncitoare!” N-o cred! N-o credeți! Un jurnalist formator care își lasă amprenta asupra mai tinerilor săi colegi și care îi poartă recunoștința, nu poate fi doar un ilustru truditor!

Iar dacă e o persoană foarte matinală, trezindu-se dimineața pe la 5.30-6.00 (inițial am fost intrigat, trezitul târziu fiind pentru mine unul dintre beneficiile „meseriei”), este pentru că doar atunci timpul îi aparține în întregime. Singurul interval al zilei când n-o bate nimeni la cap, nu-i sună telefoanele.

Radio, TV, presă scrisă, internet... un jurnalist polivalent. De care dintre acestea se simte cel mai apropiată? În scris, aici crede că deține controlul. Un text poți să-l montezi cum vrei, dar nu poți face același lucru în radio, în televiziune. Și mai e ceva cu scrisul. Dacă urmărești consistența unui subiect, să vrei să-i dai cititorului o poveste cu substanță, ai nevoie de timp să te documentezi, apoi, la fel de mult, ai nevoie de timp ca să scrii. Fie că e vorba de oameni sau fapte, de reportaje sau portrete ale unor personalități. Doxada: Cristina a pregătit un text timp de trei ani. O muncă de documentare asiduă din care n-a scăpat nici cea mai nesemnificativă informație despre personajul său. Un personaj enigmatic, ermetic: actorul Vlad Ivanov. În vertijul interviurilor zilnice cu vedete umflate cu botox, a abordărilor tematice agresive și a răspunsurilor așijderea, întâlnirea Cristinei a fost calibrată de energia întrebărilor esențiale. Dar nici atunci nu ești sigur. I s-a întâmplat chiar cu Ivanov, care a răspuns corect, politicos, dar a închis breșele către sufletul său. Doar una a găsit-o liberă, atunci când Cristina a fost inspirată să-i vorbească despre școala populară pe care a urmat-o la Botoșani, iar actorului i s-au umezit ochii. Atunci jurnalista a știut: n-a descoperit de la Vlad, va merge ea la Botoșani să reconstituie destinul actorului. Așa a aflat ulterior Vlad Ivanov de la Cristina că profesorul care a scos untul din aspirantul într-ale actoriei, și despre care Vlad credea că are o impresie proastă despre el, a notat într-o fișă pe care a descoperit-o jurnalista că o să fie un mare actor. Investigația e genul cel mai incitant în jurnalism, i se pare Cristinei Bazavan. Da, o formă jurnalistică, dar și un fel de încăpățănare de a scoate tot ce poți dintr-un

Cristina este un jurnalist entuziast, dar și perfecționist: „Ca șef pot să fiu și afurisită. Dacă muncesc la un text și o săptămână, pot să le pretind asta și colegilor mei.”

subiect, și care uneori poate determina atitudini neașteptate. I s-a întâmplat cu James Thiérree, unul dintre cei mai spectaculoși artiști la nivel mondial, care a susținut două reprezentații anul trecut la București. Nepotul lui Charlie Chaplin nu dă interviuri, dar Cristina a reușit să asiste la repetițiile sale, autocenzurându-și cel mai mic contact cu superstarul francez – conform înțelegerii –, atât de mult încât a ajuns să-l ignore metodic. Faptul l-a intrigat pe James, iar metoda a funcționat, artistul fiind cucerit și deschizându-și sufletul în fața jurnalistei. Restul e... confesiune, jurnal intim al jurnalistei.

De la revista *Tabu*, la blog. Regrete? Vreo nostalgie legată de locurile pe unde a fost? „Nu.” Avantaje, dezavantaje? „Am scris un material cu Mihai Bendeac, care a avut câteva mii de vizualizări într-o zi. Nu s-ar fi întâmplat asta dacă era în *Tabu*.” Da, internetul e un canal de comunicare puternic, iar Cristina continuă să facă subiecte mari și pe blog. „Blogul meu se comportă ca o revistă, cu plan editorial, cu target, l-am gândit ca un produs de *publishing*.” Există uneori și tentația să se îndepărteze într-o zonă mai personală, dar situația nu scapă de sub control. Dacă astăzi blogul a ajuns o sursă de câștig pentru entertainerii mai titrați din blogosferă – Cristina fiind unul dintre ei –, pentru jurnalistă veniturile principale provin din consultanță media. Un alt „defect” profesional este cititul, Cristina fiind adesea invitată în calitate de speaker la lansarea unor cărți. Cărțile – o altă pasiune a sa. O întreb ce cărți, ce autori. Dincolo de referințele tradiționale: recenzii, cronici, recomandări, modul în care își alege cărțile se rezumă la un obicei: intră într-o librărie, ocheste o carte, poate o atrage o copertă, bagă mâna în raft și ia. Pe baza unor intuiții verificate, știe, de regulă, ce gen de cărți va găsi într-o colecție de la *Humanitas*. Provocator e atunci când intră într-o librărie din afară, orice alegere fiind o întâmplare. Și alegerile neinspirate? „Le ofer cadou. Le donez!” Și nu doar acestea. Cristina Bazavan a donat multe cărți pentru proiectul *Lecturi urbane*. „I-am anunțat, se așteptau să vin cu un braț de cărți. Așa că i-am poftim: haideți, băieți, veniți să le luați, sunt câțiva saci. Am donat până acum vreo 2.000 de cărți.” Simțul de proprietate îi este străin. Nu are mania colecțiilor, stă cu chirie – dar în locuri cu povești care o inspiră –, nici măcar hainele nu și le păstrează. La sfârșitul anului, își invită prietenele să aleagă din garderobă ținutele mai prețioase, restul le donează.

Și o poveste exemplară. Într-o zi când s-a întors acasă – stătea în acea vreme în Dorobanți – un nor gros de fum se ridica deasupra imobilului în care locuia. Dacă a luat foc apartamentul meu? – i-a trecut prin minte. Care sunt lucrurile pe care trebuie să le salvez? Actele, banii. Apoi a scurtat lista. Actele. Apoi și-a zis: Ok, chiar nu contează. Ne avem pe noi înșine.

N-a avut însă „norocul” ăsta.

Când am aflat, acum ceva vreme, despre proiectul editurii britanice „Profusion” de a-i consacra o carte lui Ion Rîmaru, ucigașul care a terorizat Bucureștiul la începutul anilor '70, l-am considerat o inițiativă interesantă, dar am fost sceptic în privința rezultatului final.

text de George Arion Jr.

Jack Spintecătorul de București

La urma urmei, era vorba despre o editură tânără, care își asumase până acum publicarea în limba engleză a trei cărți *crime fiction* românești: *Attack in the Library* de George Arion, *Kill the General* de Bogdan Hrib și *Anatomical Clues* de Oana Stoica-Mujea. Ambiția și pasiunea de a promova *crime*-ul românesc erau uriașe. Rîmaru mi se părea o simplă tentativă de a ne „lăuda” că am avut și noi un fel de Jack Spintecătorul.

Dar iată că și traducerile, și cartea lui Mike Phillips și Stejărel Olaru pe care o prezentăm, *Rîmaru – Butcher of Bucharest*, au apărut cu bine și au stârnit interes. Cei doi autori s-au documentat intens și au creat o imagine cât mai aproape de realitate a primului criminal în serie din perioada postbelică a României. Este înfățișat și explicat cu multe detalii și contextul istoric zbuciumat în care a apărut Ion Rîmaru, atât fizic cât și ca mit. Locul fiecărei crime pe care acesta a comis-o

este descris cu minuțiozitate: Bucureștiul din carte prinde viață, îl poți recunoaște.

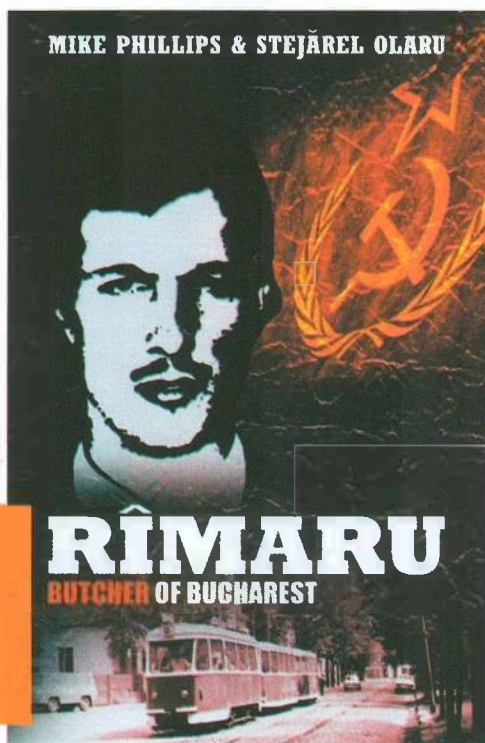
Reconstituirile sunt realizate în maniera documentarelor de la *Discovery*: se aud nu numai vocile povestitorilor, dar și mărturiile celor aflați la locurile crimelor. Repet: procesul de documentare a fost intens și exhaustiv – sunt înregistrate până și numele câinilor folosiți la investigații. Și doar din câteva fraze, fiecărui martor i se schițează un portret revelator.

Mike Phillips și Stejărel Olaru nu au încercat să facă o analiză subiectivă a lui Ion Rîmaru. Ei au cules o mulțime de informații și mărturii și le-au oferit cititorilor pentru ca aceștia să-și formeze singuri propria lor părere. Pasaje subiective sunt doar cele câteva descrieri ale unor străzi bucureștene și anumite secvențe din prolog. Este, de asemenea, admirabil efortul de a familiariza publicul vorbitor de limbă engleză cu anumite expresii tipic românești, imposibil de tradus exact. Notele explicative, fără să fie supărătoare sau abundente, ajută la înțelegerea lor:

Nu lipsește nici observația socială. Una dintre ele mi-a atras în mod deosebit atenția: în acea perioadă, oamenii dădeau dovadă de un individualism exacerbat și de lipsă de interes pentru ceilalți semeni. Acest lucru este evidențiat de mărturiile contradictorii ale unor persoane care asistaseră la aceeași crimă, din lipsa oricărei reacții în momentele dinaintea comiterii crimelor, sau după ce ele au fost comise. Un exemplu cutremurător este acela al Elenei Buluci care, atacată de Rîmaru, reușește să se târască până într-un bloc apropiat și îi este refuzat orice fel de ajutor, în ciuda stării grave în care se afla.

Rîmaru – Butcher of Bucharest este o carte excelent scrisă și excelent gândită. Este nu numai un pas pentru promovarea genului *crime* românesc în sens larg; reprezintă (poate în primul rând) un document istoric valoros, bine pus la punct, un model despre cum se face o cercetare științifică și cum pot fi comunicate rezultatele ei într-o modalitate atractivă.

Cartea „Rîmaru – Butcher of Bucharest”, autori Mike Phillips și Stejărel Olaru, a fost publicată la editura londoneză „Profusion”

Ra di Ro

Festivalul Ansamblurilor Radio

București
23 - 29
septembrie 2012

Producător: Radio România
Co-producător: ArCuB

Recomandat de:

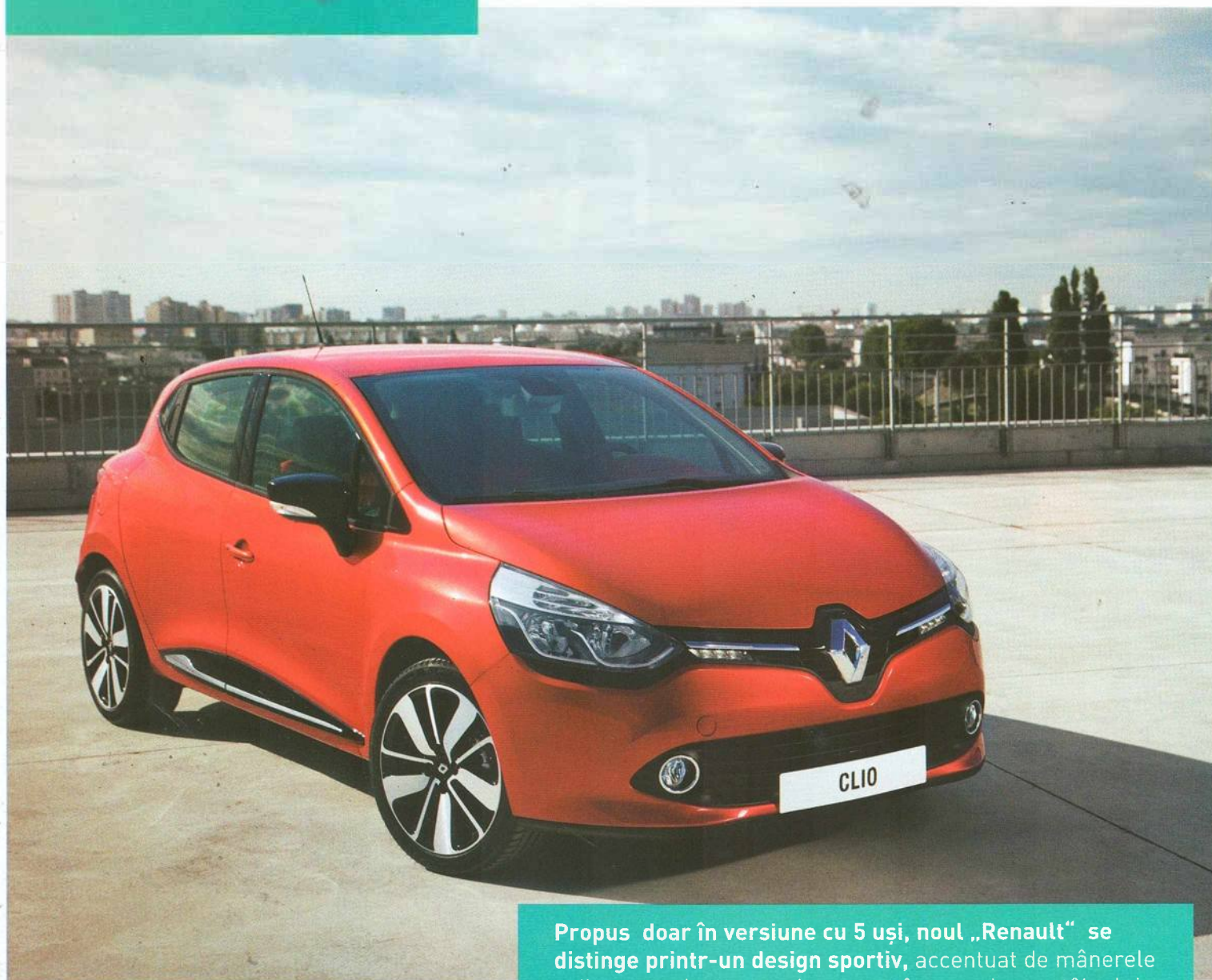
REBUS FLACĂRA

Printr-o mișcare surprinzătoare, „Renault” a lansat pe piață și a dat drumul la comenzi pentru noul „Clio”, mașina sa cel mai bine vândută.

text Mugurel Mărgărit-Enescu

Renault Clio

– generația conectată

Propus doar în versiune cu 5 uși, noul „Renault” se distinge printr-un design sportiv, accentuat de mânerile ușilor spate integrate și mascate în apropierea stâlpului.

Nu este nimic neobișnuit în faptul că un client poate comanda o mașină chiar înainte ca aceasta să ajungă la concesionari, dar este surprinzător pentru că *Renault Clio* nu s-a lansat încă oficial.

Toată lumea aștepta noul model francez la Salonul Auto de la Paris de la începutul lunii octombrie. Acolo trebuia văzut pentru prima oară și analizat pe toate fețele de presa internațională, apoi testat pe îndelete și pus în vânzare după cel puțin o operațiune de „porți deschise”. Ei bine, de la jumătatea lunii iulie, pe site-ul *Renault* (inclusiv în România) se poate configura un *Clio* foarte modern, care pune serios în umbră actuala generație. Iar singura explicație, desigur neoficială, pentru această grabă, ține de concurența serioasă și comenzile foarte bune ale noului *Peugeot 208*, eternul rival.

Lansat în 1990, *Clio* a marcat istoria *Renault* cu 11,5 milioane de vehicule vândute în peste 115 țări. Obiectivul celei de-a patra generații este de a scrie un nou capitol al acestei povești de succes.

Clio IV este primul vehicul de serie care exprimă fidel reînnoirea designului *Renault*, inspirat de Laurens van den Acker. De altfel, fostul designer de la *Mazda* nu se sfiește să afirme că noul „*Renault Clio*” a fost gândit ca o sculptură care sugerează senzualitate și dorință. Curbele sale exprimă dinamismul care emană din prototipul „*Dezir*”. Nu există unghiuri ascuțite sau agresive, doar curbe care te fac să-ți dorești să te apropii și să mângâi mașina.

Automobilul francezilor se distinge printr-o parte frontală valorizată de o siglă proeminentă, poziționată vertical și reliefată prin amplasarea pe un fond negru strălucitor. Un design inițiat de concept-car-ul „*Dezir*”. Blocurile optice cromate și farurile de zi cu tehnologie LED subliniază expresivitatea părții frontale. Prin comparație cu predecesorul său, *Clio IV* propune mai mult dinamism și personalitate, cu o gardă la sol mai joasă, un ecartament mai mare, roți plasate mai spre

„*Clio*” are în gama de culori opt nuanțe diferite disponibile încă de la lansare, printre care și „rouge flamme”, inspirată de concept-car-ul „*Dezir*”.

exteriorul caroseriei și reducerea spațiului dintre roți și pasajele roților.

În plus, francezii sunt ceva mai generoși când vine vorba de personalizare și oferă posibilitatea cumpărătorului de a adăuga elemente de culoare atât la interior, cât și la exterior. Prinse în diverse pachete (*Sport*, *Iconic*, *Elegant* etc.) acestea cuprind inclusiv jante din aliaj pentru 400 de euro, fără TVA.

Interiorul aduce la rândul său un plus de sportivitate și, colorat în roșu sau albastru, este ușor de confundat cu cel al unei mașini din clasele superioare. Rămâne de văzut dacă și calitatea materialelor se va ridica la înălțimea așteptărilor. Precedentul model a fost un standard în acest sens.

Dar ceea ce domină la interior este, până la urmă, ecranul de 18 cm al sistemului *R-Link* pe care *Renault* nu se sfiește să-l numească tabletă integrată.

Disponibil ca opțiune (costă doar 200 de euro pe *Dynamique*), *Renault R-Link* oferă un ecran tactil, comandă vocală intuitivă, acces la internet și sistemul de navigație conectată *TomTom*, cu serviciile sale live și informații despre trafic în timp real. De asemenea, prin conexiunea la rețeaua electronică a vehiculului se permite, printre altele, accesul la o funcție de condus ecologic avansată, *driving eco2*. Computerul analizează comportamentul șoferului și îi dă indicații personalizate pentru a reduce consumul de combustibil. *R-Link* o să aibă și propriul său „store” pentru aplicații, iar una dintre ele, *R-sound Effect*, poate simula șase profiluri de sunet diferite pentru motor, fiecare dintre acestea fiind personalizat și perfect sincronizat cu parametrii de șofat precum viteza și accelerația.

Noul *Clio* se bucură de o ofertă îmbunătățită de motoare, atât pe benzină cât și diesel. Vedetă sunt cele două motoare noi turbo pe benzină, *energy tce 90* (90 cai putere, trei cilindri 899 cm³) și *tce 120* (120 cai putere, 1,2 litri, disponibil din 2013) care promit performanțe bune și un consum scăzut. Lor li se alătură motorizările 1,5 diesel, *energy dci* de nouă generație. Anul viitor o să apară și cutia automată cu dublu ambreiaj (EDC), ideală pentru oraș.

Fabricat la Flins (Franța) și la Bursa (Turcia), noul *Clio* este o propunere interesantă și mai ales foarte bine dotată pentru clasa mică. Design-ul este atractiv, prețurile pornesc de la 10.200 de euro, iar un model pe benzină cu motor turbo de 90 CP și cu toate opțiunile posibile costă 14.450 de euro. Până la proba testelor pe șosea se poate spune că francezii au în oferta lor unul dintre cele mai atractive modele *Renault* din ultima perioadă.

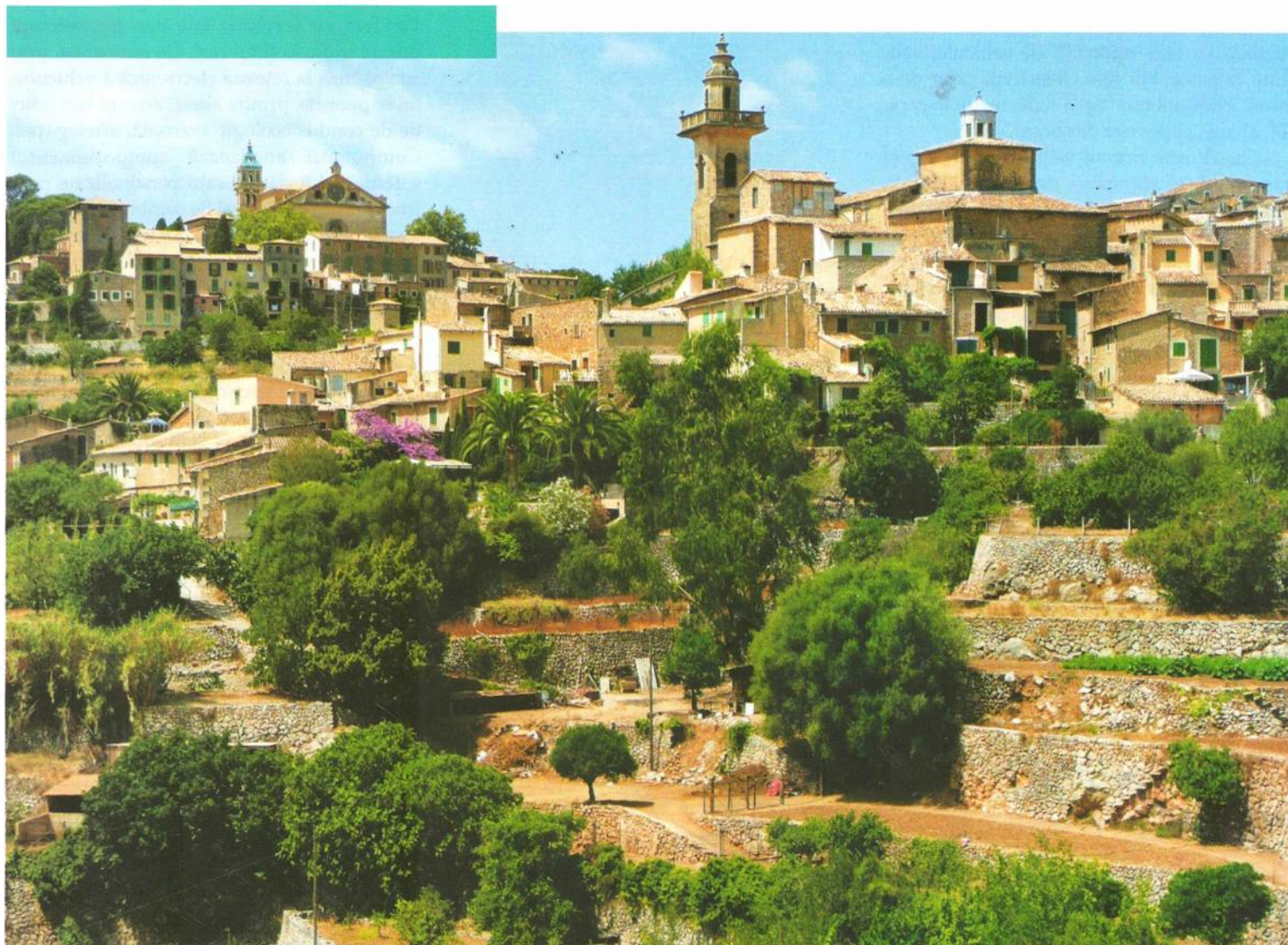
Sigla producătorului nu mai este demult un motiv discret, dar în cazul noului *Clio*, parcă toată mașina a fost construită pornind de la un romb pe hârtie...

Terasele care servesc „tapas” apetisante și străduțele care te îmbie să rătăcești în neșire fac parte din farmecul locului. Claudia Schiffer, Michael Douglas, Regele Juan Carlos al Spaniei sunt doar câteva dintre celebritățile cu care poți da nas în nas pe insula Mallorca.

text Steluța Năstase
www.besttourism.ro

Mallorca

– pentru vacanțe boeme

Valdemossa te invită pe străzile sale înguste, ticsite de flori, unde se organizează anual, din 1931, renumitul festival Chopin.

În 1838, compozitorul polonez Fryderyk Chopin a sosit pe insula spaniolă Mallorca în speranța unui sejur numai bun pentru creație. Era însoțit de iubita lui, autoarea franceză George Sand. Au vrut să schimbe cerul gri cu locuri pline de căldură, dragoste și inspirație. „Soare toată ziua și toată lumea în haine de vară”, așa descria Chopin acest colțișor de rai, pe 19 noiembrie. „Un cer turcoaz, marea întocmai ca pietrele prețioase lapis lazuli, munții ca smaraldul, aerul curat”. După ce au colindat insula, s-au retras la Mănăstirea Cartusiana din satul Valdemossa, pe care merită să o incluzi în itinerariu alături de capitala Palma de Mallorca.

Orașul vechi Palma, dominat de marea catedrală gotică La Seu, rămâne un loc unde timpul pare că s-a oprit. Palma e plină de butikuri, galerii, iar Fundația Miró – un *must-see* pentru iubitorii de artă – îți oferă o incursiune în atelierul pictorului Juan Miró. De asemenea, afli mai multe despre istoria locului vizitând Băile Arabe, hamamele din trecutul maur al Palmei, situate într-o grădină liniștită. Poți lua prânzul la restaurantul *C'an Carlos*, unde au cel mai bun orez cu iepure și carne de pui, sau la cafeneaua *Es Baluard* pentru o delicioasă *tortilla de patatas* (omleta spaniolă). Merită să mergi și la *Taberna del Caracol*, cu atmosferă catalană, unde se servesc *tapas* gustoase. O alegere inspirată și, de ce nu, romantică, sunt cocktailurile savurate printre statuile clasice și piramidele cu fructe

Străzi pietruite duc spre piețe liniștite și palate renaștentiste care se combină perfect cu mozaicurile catalane Art Nouveau.

și flori din barul *Abaco*. Dintre lucrurile pe care merită să le achiziționezi pentru acasă, vă recomandăm faimoasele sandale *avarques*, rezistente la uzură și foarte comode.

Din Palma, poți alege călătoria cu trenul de epocă ce străbate Munții Serra de Tramuntana încă din anul 1912. Trenul traversează o zonă exotică, ademenind călătorii la un festin cu portocale și migdale, destinația fiind portul Soller, cu o faleză presărată cu restaurante și cafenele. De aici se organizează excursii la pescuit în timpul cărora ai șansa de a prinde cel mai gustos prânz. Mallorca are și

Porturile stațiunii sunt împânzite vara de ambarcațiuni nerăbdătoare să poarte turiștii spre micuțele golfuri.

peșteri spectaculoase, *Caves of Drach*, unde au loc chiar mici concerte pe unul dintre lacurile subterane, iar vizitatorii se pot plimba cu o bărcuță dirijată de un gondolier.

Poți petrece serile în Mallorca la o terasă, sorbind dintr-o bere sau dintr-un frappé și pentru a te bucura de o *terulia* (conversație) până în zori. Turiștii iau cu asalt barurile în jurul orei 10 p.m. și se retrag să se distreze în cluburi mai spre dimineață. Scena petrecerilor nocturne se concentrează pe străzile mici și înguste din spatele Plaça Llotja și în zona portului. Aici s-au reunit barurile, cafenelele și barurile care servesc *tapas*. Localurile de lux pot fi găsite pe Bulevardul Gabriel. *Abaco* este clubul de noapte cel mai opulent decorat din Spania – o încrucișare între un harem și o biserică țaristă rusă. Se mândrește cu o comoară de opere de artă europene și este întotdeauna înțesat de turiști. Aici vei găsi păsări exotice, fântâni, sculpturi, buchete extravagante de flori și sute de lumânări pâlăitoare. Exotismul este sporit de muzica romantică răsunând din fiecare colțișor. Frecvente sunt și spectacolele tematice din timpul cinelor. Pregătește-te să vezi dans folcloric, flamenco și banchete medievale incendiare.

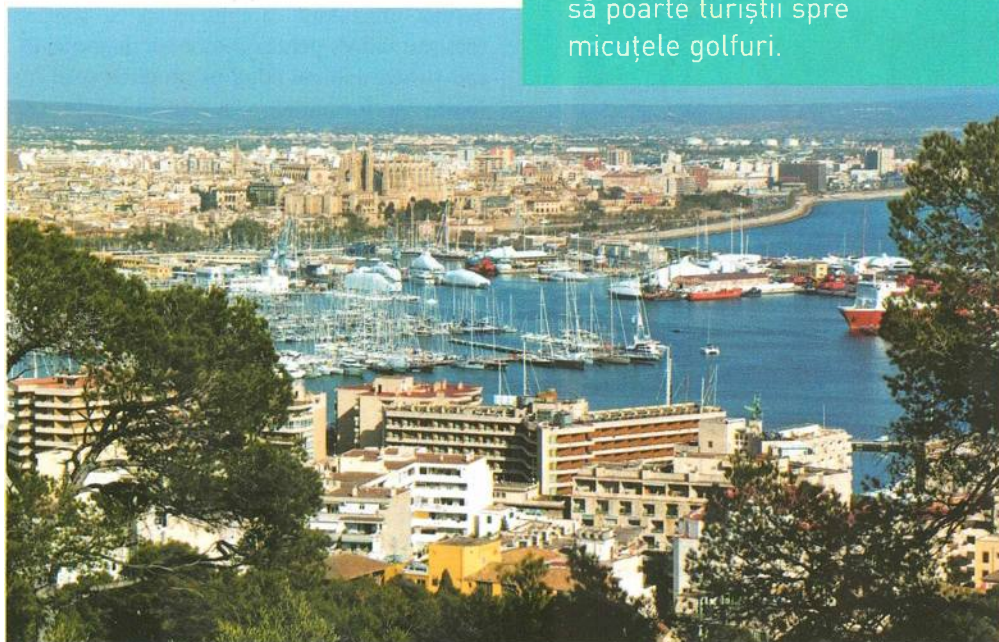
Oferte Mallorca

Christian Tour,
www.christiantour.ro,
tel. 021.211.11.39

Hotel HSM Don Juan 3* – de la 553 de euro/pers., transport cu avionul, transferuri, 7 nopți cazare cu demipensiune, asistență turistică.

Best Tourism,
www.besttourism.ro,
tel. 031.226.33.25

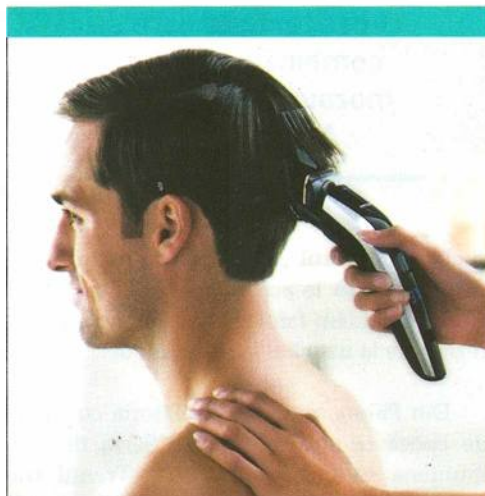
Hotel Eden Alcudia 4* – de la 607 euro/pers., transport cu avionul, transferuri, 7 nopți cazare cu demipensiune, asistență turistică.

Sunt destinate să ne facă viața mai ușoară. Căutarea perfecțiunii de către producătorii de obiecte folositoare și actuale atinge noi cote de fiecare dată. Toamna se numără gadgeturile, așa că sezonul de shopping continuă pe perioada întregului an.

Urmăriți conturul

Modelul de top al gamei, *Philips QC5770*, funcționează fără fir și dispune de un pieptene cu urmărire a conturului 3D, pentru viteză și confort. Datorită tehnologiei *Diamond Like Carbon*, lamele se păstrează perfect ascuțite timp îndelungat, iar cele 38 de setări de mare precizie pentru lungimea părului și accesoriul pieptene pentru filare conduc către rezultatul final absolut: atracție masculină fără imperfecțiuni. În plus, ai control complet asupra întregii acțiuni de grooming, *QC5770* dispunând de afișaj multifuncțional. Pieptene pentru urmărirea conturului pentru viteză și confort, lame din oțel inoxidabil și piepteni care protejează împotriva zgârierii, diverse setări de lungimi, utilizare cu sau fără fir pentru liberta-

te maximă și baterie puternică Li-ion sunt doar câteva dintre tehnologiile cu care sunt dotate mașinile de tuns de la *Philips*, din gamele *QC57xx*, *QC55xx*, *QC53xx* și *QC51xx*.

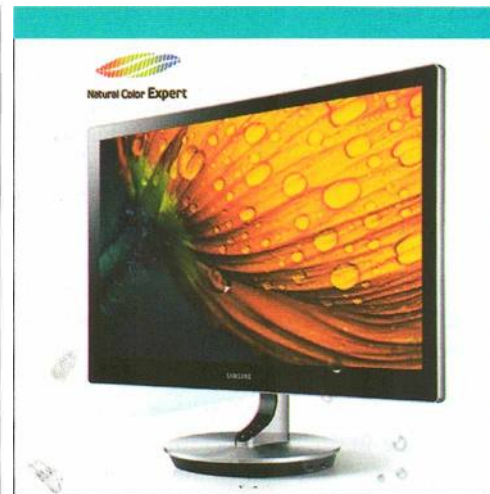
Are puterea unui scuter electric

Philips Performer FC9170 este dispozitivul de curățat perfect, grație unui motor de 2.200 W care generează o putere de aspirare de 500 W, cea mai mare putere de aspirare obținută vreodată. Astfel, acest aparat generează suficientă putere pentru funcționarea unui scuter electric și aveți siguranța că nu vă va dezamăgi când e nevoie de curățarea unor zone cu mult praf sau greu de accesat. Peria unică *TriActive* cu acțiune 3 în 1 are un design aerodinamic, pentru o eficiență maximă. Periile laterale îi permit să curețe cu ușurință de-a lungul mobilei și pereților, în timp ce deschiderea centrală aspiră murdăria mai mare. Fiecare mișcare asigură o curățenie impecabilă, astfel încât nu se mai pierde timp cu revenirea în aceleași zone. De acum, curățenia nu mai este un chin și nu mai aveți nici un motiv să evitați aceste respon-

sabilități. *Philips Performer* înglobează și un sistem antialergen pentru a ține praful la distanță. Filtrul *Ultra Clean Air HEPA 13* și etanșarea *HEPA* filtrează 99,95% din praful aspirat, lăsând aerul foarte curat și fără alergeni. În plus, sacul de praf cu capacitate de patru litri asigură funcționarea neîntreruptă timp îndelungat.

text Andrei Dimulescu

Culori realiste

Samsung Electronics anunță lansarea în România a unui nou monitor premium, ce promite o experiență vizuală captivantă, într-un design minimalist, fluid și în același timp foarte practic. Modelul încorporează tehnologie proprie *Samsung* – *Natural Color Expert*, ce asigură afișarea unor culori cu adevărat realiste și posibilitatea calibrării de culoare cu ajutorul unui calibrator profesional, ceea ce îl face ideal pentru utilizatorii care lucrează cu conținut foto sau video, pentru pasionații de jocuri PC, sau pentru toți cei aflați în căutarea celei mai înalte performanțe a monitorului la care lucrează. Noul monitor Seria 9 de 27 inch (S27B970) este disponibil în România începând cu luna iulie, la un preț recomandat de 3.700 lei.

Monitoarele *Samsung* din Seria 9 încorporează o tehnologie inovatoare numită *Natural Color Expert*, ce oferă ecranului o performanță remarcabilă și posibilitatea de calibrare cu ajutorul unui calibrator profesional. Astfel, monitorul poate afișa până la 1 miliard de nuanțe de culoare, în cele mai mici detalii ale imaginilor surprinse. Pentru a asigura o experiență vizuală cu adevărat captivantă, această funcție este consolidată de către inginerii *Samsung*, care ajustează manual culorile pentru fiecare monitor din Seria 9 în ultima fază de producție.

Matinal 2.0

Spune bună dimineața într-o nouă versiune.

Între
8 și 10
de luni până vineri

Începeți ziua cu un zâmbet alături de Florentina Toma,
Robert Emanuel, Camelia Căpitanu și invitații lor.

www.tv-h.ro

Toate drumurile mărilor și oceanelor duc într-un port. M-am oprit la „The Harbour”. E un port culinar, cu arome exotice, unde te refugiezi din arșița solară fie să mănânci zdravăn, fie doar să te răcorești cu o limonadă sau o bere.

text Alice-Claudia Gherman
foto Octavian Tibăr

The Harbour, un port culinar rafinat

E minunat să eșuezi din marea fierbințeală și aglomerație a Capitalei pe un țărm, într-un port numit chiar așa: *The Harbour*. Deși se află în Piața Amzei, deci ultracentral, odată intrat în „port” parcă simți deja briza mării, legănatul ei și glasul pescărușilor. Terasa – iarna dotată cu geamuri, vara deschisă, dotată cu pulverizatoare de aburi răcoritori – și cele două saloane sunt astfel amenajate încât să ai sentimentul că te afli pe un vas de epocă al vreunui pirat. Arhitectul Ștefan Bianco a imprimat localului elemente de decor cu specific marinăresc, aduse din Olanda. Nu lipsesc busole, lunete,

parâme, chiar un separeu întreg are forma unei bărci. Totul a fost executat din lemn și alamă, peste care s-a imprimat patina timpului.

Te așezi la o masă, ți se aduce un meniu și urmează partea delicioasă. Meniul la *The Harbour* se schimbă o dată pe an, dar atunci se schimbă în bună măsură. Totuși, sunt câteva preparate imbatabile, pentru care clienții se bat și le cer foarte des. De pildă, *pulpă de rață pe varză călită la cuptor*, *șnițel Harbour* (cu sos Bechamel și verdeță), *Gumbo – tigaie picantă* (creveți, cârnați, carne de pui și ardei iute), *borș de găscă dolofană*, *piept de curcan cu sos Martini și praz*. La fel de bune sunt și un *platou mediteraneeen* (creveți, scoici, baby calamar cu sos de roșii, usturoi și ardei iute) sau *souvlaki de pui cu sos tzatziki* (piept de pui, oregano, smântână,

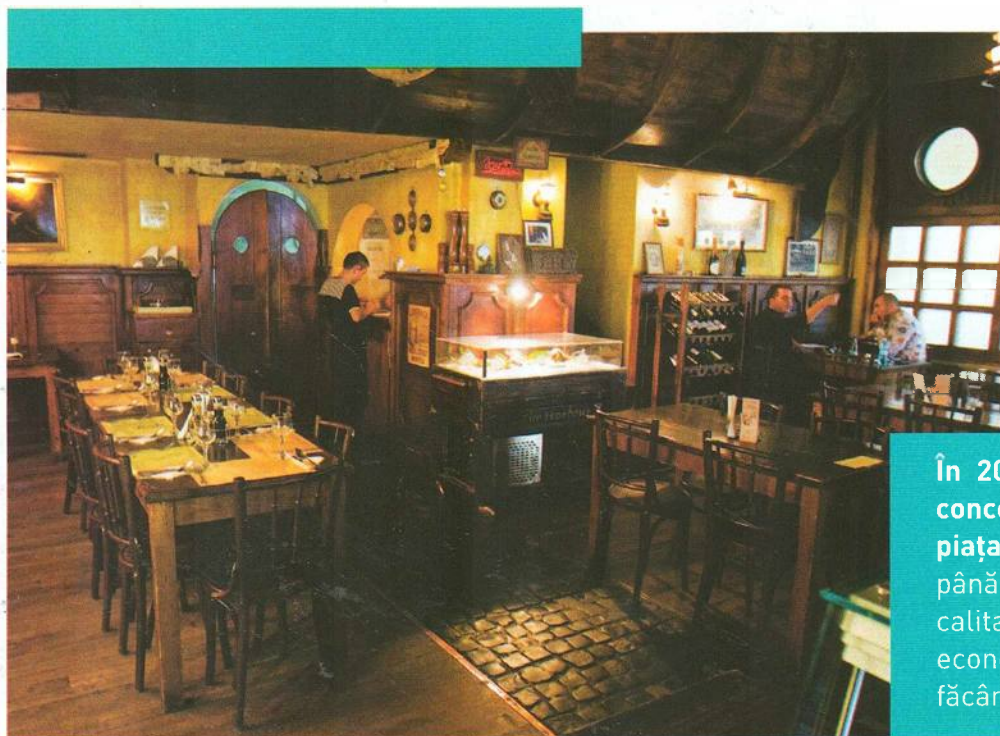

Gumbo – tigaie picantă
cu creveți, cârnați, carne
de pui și ardei iute

usturoi și castravete verde) care este nou în meniu. Cât despre desert, ei bine, la restaurantul *The Harbour* mănânci cel mai bun *tiramisu* din oraș. Dar nici *tortul casei*, *clătitele cu ricotta* sau *tarta mascarpone* nu se lasă mai prejos.

La *The Harbour* merită să vii nu doar pentru meniul excelent, servirea promptă și atmosfera deosebită, ci și pentru seria de evenimente originale organizate. Aici s-au ținut: *prima Gală a Blogărilor Culinari*, *Ziua Recoltei* – un eveniment dedicat obiceiurilor de recoltă din România, concursuri pentru clienții fideli ai restaurantului, iar în această perioadă au loc așa-numitele *Popasuri culinare* cu seri care te poartă în îndepărtata Chină, Italia, India sau prin alte zone exotice. Luna aceasta va fi organizată o seară cu preparate inspirate din meniul de pe *Titanic* – din prima și ultima noapte pe renumitul vas.

În 2004, apărea un restaurant cu un concept diferit de tot ceea ce se găsea în piața HoReCa la acea vreme. De atunci și până astăzi, „The Harbour” și-a păstrat calitatea și a rezistat vremurilor și crizei economice păstrându-și clienții, făcându-și alții noi.

rețetă Viorel Copolovici
www.pranzuldincaserola.ro
 recomandare vin
 Cosmin Zidurean

Smochine Pamplona

- smochine proaspete și coapte bine – 4 bucăți;
- chorizo pamplona – 4 felii subțiri;
- cremă de brânză – două linguri;
- muștar bun – o linguriță plină;
- sare;
- piper proaspăt măcinat;
- oțet aromatizat.

Chorizo Pamplona este o specialitate pe care sunt convins că localnicii au creat-o cu gândul la tauri, la viteji și la vinul de după sărbătoare.

Făurar
 Roșu de la
 Ceptura

O mâncare destul de sofisticată care ne duce cu gândul la un Tempranillo, cel mai cunoscut soi de vin roșu spaniol. Dacă, însă, consumăm acest meniu în spațiul nostru, atunci ar trebui să-l asortăm cu un Făurar Roșu de la Ceptura, un vin catifelat de la Merlot, sau unul ușor picant de Fetească Neagră.

D

Pasul 1. Speli smochinele, le tai la ambele capete și le crestezi adânc, până aproape de capătul de jos. E bine să cauți smochine cât mai coapte și de preferință destul de dulci. Toată povestea asta este, ca în multe alte cazuri, o îmbinare de arome diferite, provenind din cele „patru zări” ale gustului.

Pasul 2: Pui într-un castron de sticlă crema de brânză, muștarul, puțină sare grunjoasă de mare și destul piper proaspăt măcinat cât să dea savoare și dinamică întregului amestec. Muștarul e bine să fie puțin dulceag, dar nu din cel cu miere.

Pasul 3. Amesteci bine ingredientele pentru sos, până obții o pastă destul de groasă. Reglezi consistența din crema de brânză. Dacă ți se pare prea groasă, poți s-o subțiezi cu un strop de smântână dulce.

Pasul 4. Umpli spațiul din creștăturile smochinelor cu crema de brânză și muștar. Mai râșnești puțin piper deasupra. Dacă ai ales corect smochinele, ele sunt destul de moi, iar cele patru sferturi se pot îndepărta cu ușurință, pentru a face loc sosului. Cu grijă, să nu le rupi.

Pasul 5. În fiecare smochină cu cremă de brânză și muștar, înfiți câte o felie subțire de chorizo, având grijă să pătrunzi cu ele în adâncime și să ocupi spațiul din fiecare smochină.

Pasul 6. La final, picuri oțetul balsamic și în interiorul fiecărei smochine cu cremă și chorizo, și pe lângă. Asta așa, pentru supliment, în cazul amatorilor de arome și mai pătrunzătoare.

După evenimentele din 1989, Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu” a trecut printr-o serie de transformări ținând mereu pasul cu timpurile. În 1992, instituția își modifică numele în Universitatea de Științe Agronomice, iar din 1996 se va denumi Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București.

Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu” după 1989

DRevoluția din 1989 a produs schimbări nu doar de regim politic, ci a influențat inclusiv modul de organizare și de funcționare a învățământului românesc în ansamblu. În acest context, Institutul Agronomic Nicolae Bălcescu, pe lângă că își va modifica titulatura de două ori, stabilindu-și în 1996 numele sub care îl cunoaștem și azi – Universitatea de Științe Agro-

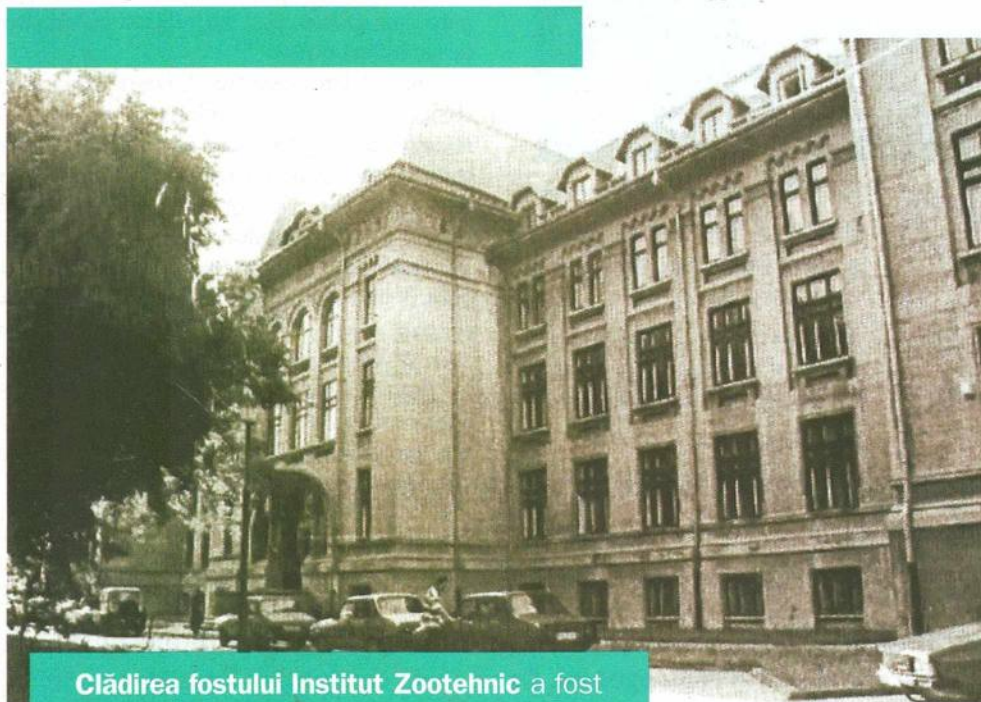
nomice și Medicină Veterinară din București (USAMVB) –, va cunoaște o serie de prefaceri și modernizări ale facultăților din cadrul său. Vor apărea facultăți noi, vor exista modificări în programa de învățământ, dar și în sistemul de examinare, va fi modernizată baza materială a facultăților astfel încât ea să corespundă standardelor internaționale ale universităților de prestigiu din lume.

După 1989, **Facultatea de Agricultură** rămâne în organizare de sine stătătoare, iar din 1994 se trece la o durată a studiilor de

patru ani alternând cu cinci, finalizată cu un examen de licență. Apar noi specializări în cadrul acestei facultăți, cum sunt: *Agricultură*, ca specialitate de bază, durata studiilor fiind de cinci ani; *Ingineria și gestiunea sistemelor*, specializare care din anul 2000 devine Facultatea de Management, Inginerie economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală; *Biologie-agricultură*, specializare introdusă în anul universitar 2000-2001, cu durata de patru ani, curs de zi; *Pedagogie-agrochimie*, care pregătește ingineri; *Tehnologii integrate în cultura plantelor*, specializare inițiată din anul 2000; *Consultanță agricolă*; *Colegiul agricol*, specializarea *Protecția plantelor*, cu durata cursurilor de trei ani la zi. Învățământul postuniversitar se desfășoară la nivelul facultății în două forme specifice: *Masterat*, cu specializările *Agricultură durabilă* și *Consultanță agricolă* și *Doctorat*.

Facultatea de Biotehnologie a fost înființată în anul 1994-1995 și acreditată în 2001. Cursurile facultății durează cinci ani, la zi, și cuprinde patru specializări: *Biotehnologii industriale*, *Biotehnologii agricole*, *Biotehnologii medical-veterinare* și *Biotehnologii în zootehnie* (specializare introdusă în 1998).

Facultatea de Horticultură redevine instituție de sine stătătoare, după ce înainte de 1989 fusese transformată în specializare a Facultății de Agricultură. Durata studiilor este de cinci ani, cursuri de zi, cu două specializări: *Horticultură* și *Peisagistică*. De asemenea, în cadrul facultății mai există și două colegii, cu durata studiilor de trei ani, *Colegiul de Legumicultură și Floricultură* – înființat în 1993 respectiv *Colegiul de Tehnologia vinului* – înființat în 1998. Începând

Clădirea fostului Institut Zootehnic a fost arondată Facultății de Medicină Veterinară.

cu anul 1994, în cadrul facultății se organizează și studii postuniversitare, de master și studii doctorale.

Facultatea de Îmbunătățiri Funciare și Ingineria Mediului își reia cursurile ca facultate de sine stătătoare începând cu 1990, cu durata studiilor de cinci ani și cu două specializări: *Îmbunătățiri funciare și dezvoltare rurală* și *Ingineria mediului în spațiul funciar*. În cadrul facultății mai funcționează trei colegii: *Colegiul de cadastru* – durata studiilor fiind de trei ani la zi și de patru la frecvență redusă; *Colegiul de organizare și economia construcțiilor* (domeniul construcțiilor), cu durata studiilor de trei ani și *Colegiul de amenajare a teritoriului agricol* (domeniul construcțiilor), cu durata studiilor de trei ani. Masterul în cadrul acestei facultăți se face pe specializarea *Inginerie rurală și protecția mediului*, iar doctoratul, pe ramura de științe tehnice și științe agricole.

Facultatea de Management, Inginerie Economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală ia ființă în februarie 2000, din nevoia asigurării specialiștilor cu pregătire în ramura științelor economice. Domeniul apăruse deja în 1992, în cadrul Facultății de Agricultură, ca o formă de specializare, sub denumirea de *Ingineria și gestiunea sistemelor agricole*. Durata studiilor a fost stabilită la cinci ani, iar până în 2002 funcționează cu o singură specializare, *Managementul dezvoltării rurale și ingineriei economice în agricultură*, începând din primul an de facultate. Din anul școlar 2002-2003 se adaugă specializarea *Management în agroturism*. Facultatea mai organizează studii aprofundate și studii de masterat, începând cu 2000.

Facultatea de Medicină Veterinară cunoaște după 1990 o serie întreagă de progrese care o aliniază la nivelul instituțiilor europene de profil. Facultatea își recapătă dreptul de a se întoarce la vechea vatră din Splaiul Independenței, ceea ce permite conducerii facultății să facă o serie de modernizări și renovări vechilor clădiri rămase în paragină în campusul de aici. Ba mai mult, sunt construite clădiri noi, un departament clinic în cadrul Facultății de Medicină Veterinară, care din 1996 devine parte a USAMVB. În cadrul acestei instituții au loc cursuri de lungă durată – șase ani 1990-1993 – opțional, apoi 1993-2002 obligatoriu; învățământ de scurtă durată – Colegiu de trei ani cu două specializări: *Inginerie și laborator veterinar*, înființată în 1994 și *Clinică și farmacie veterinară*, înființată în 1997. În cadrul facultății se fac, de asemenea, studii aprofundate de doi ani, în urma cărora se conferă titlul de medic veterinar

Sala de informatică a Facultății de Management, Inginerie Economică și Dezvoltare Rurală

specialist gradul I, dar și studii de Masterat cu durata doi ani și trei specializări: *Clinică și farmacie veterinară*, *Diagnostic de laborator și Controlul alimentelor și sănătate publică*, în urma cărora se obține titlul de *Master of Science*. Studiile doctorale durează patru ani la zi și șase la fără frecvență, activitatea de doctorat fiind coordonată de 26 de profesori conducători de doctorat.

Facultatea de Zootehnie își recapătă independența după 1990, durata studiilor fiind de patru, apoi începând cu 1991 cinci ani. Imediat, după 1989, se pune problema modernizării bazei materiale și alinierii la standardele și cerințele europene. Facultatea de Zootehnie are două specializări: *Zootehnie* și *Tehnologia produselor animale*, ambele la cursuri de zi. Colegiul care funcționează pe lângă facultate va avea durata studiilor de trei ani și va cuprinde specializările: *Creșterea animalelor mici*, *tehnologia laptelui* și *a produselor lactate* și *Tehnologia cărnii* și *a produselor de carne*. Masteratul cuprinde doi ani și are specializarea *Sisteme durabile în producția animală*, iar doctoratul cuprinde specializările *Alimentația animalelor*, *Tehnologii de creștere și exploatare animală*, *Biotehnici și biotehnologii de reproducție* și *Genetica și ameliorarea animalelor*, fiind condus de 16 profesori-conducători de doctorat.

Departamentul de Studii pentru Învățământ Deschis la Distanță a început să funcționeze din 1998, având din 2002 centre teritoriale la București, Sibiu, Slatina și Târgu Secuiesc. În cadrul acestui tip de învățământ sunt organizate cursuri universitare cu durata de cinci ani pentru Facultatea de Management și Inginerie Economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală pe specializările *Managementul dezvoltării rurale* și *ingineriei economice în agricultură* respectiv *Management agroturistic*. Tot în cadrul acestui departament se organizează cursuri postuniversitare de un an, cu specializările *Management, marketing și dezvoltare rurală*, *Economia și gestiunea mediului* și *a resurselor naturale*, *Sisteme durabile de producție agricolă* și *Tehnologii de reabilitare rurală*. În plus, sunt organizate cursuri de reconversie profesională universitară pentru Facultatea de Management, Inginerie Economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală, durata cursurilor fiind de doi ani.

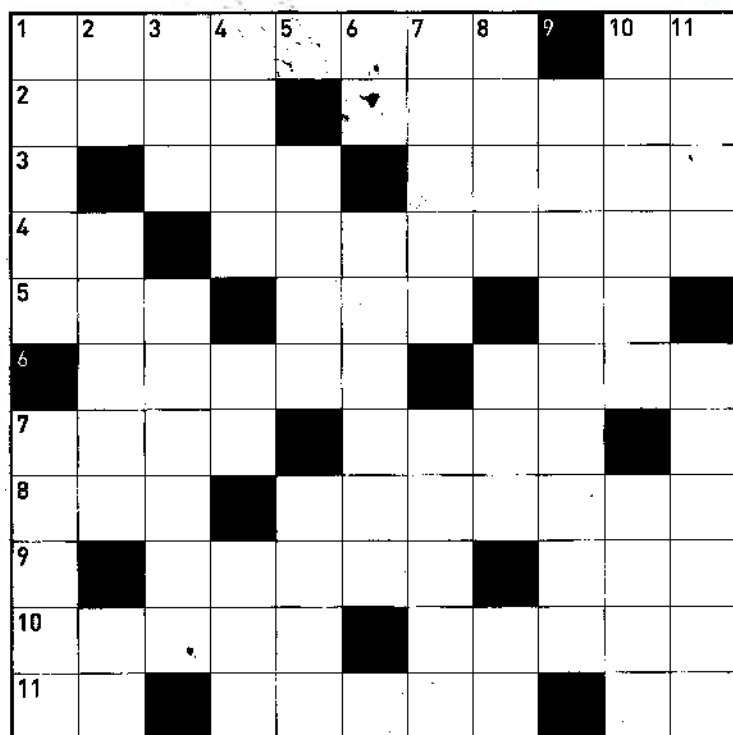
În ultimii ani, numărul candidaților la facultățile din cadrul USAMVB este într-o continuă și constantă creștere, ceea ce ne dă dreptul să fim optimiști în privința viitorului agriculturii românești.

Clădirea Departamentului de Studii pentru Învățământ Deschis la Distanță

careu realizat de Dan Popa

„La întâlnire” cu Andreea Bălan

ORIZONTAL: 1) Localitatea unde s-a născut, la 23 iunie 1984, Andreea Bălan, cântăreață pop, dansatoare, compozitoare, actriță și fotomodel – Teșit! **2)** Neamuri – Festival de muzică unde, în vara anului 1999, piesa *Liberă la mare* a grupului Andrè (format din Andreea Bălan și Andreea Antonescu), a câștigat locul 1 la secțiunea *Șlagăre*. **3)** Pus pe foc – Bare de fier. **4)** Extreme la turf! – A fixa printr-o legătură. **5)** Indicator de drum – Păcălit de vulpe – În voal! **6)** Grup format în anul 1999 de Andreea Bălan împreună cu Andreea Antonescu, având o mare popularitate și dovedindu-se un proiect muzical cu succes național și chiar depășind, ocazional, granițele țării – Înainte, ca prefix. **7)** Trăsură ușoară cu patru roți – Foi de tablă. **8)** Creangă – Cântăreață și prezentatoare TV, împreună cu care Andreea Bălan formează un duo pe o perioadă de circa șase luni, în anul 2001 (Alina). **9)** Apărată de boli – Bătut cu ciocanul. **10)** Existențe – Pasăre de pădure. **11)** Ființă rațională – A percepe imagini – Dânsa.

VERTICAL: 1) Canal de televiziune care a difuzat emisiunea-concurs „Dansez pentru tine”, Andreea Bălan fiind cooptată să participe la sezonul al treilea, difuzat în primăvara anului 2007 – Revistă pentru tineret care, la începutul anului 2001, oferă grupului Andrè distincția „Cea mai bună trupă pentru adolescenți”. **2)** Leu! – Animal sălbatic – În timp! **3)** Cântec de slavă – Slăbiciune fizică. **4)** Ziua trecută – Doc gol! – Post muzical de televiziune care îi oferă Andreei Bălan, în anul 2005, trofeul pentru cel mai bun web site. **5)** Șiret – Strâmbă (fam.). **6)** Cușme! – Țesătură pentru huse de mobilă. **7)** Tras pe jos – Localități urbane. **8)** Pășune – Corp de balet! – Cută! **9)** Cealaltă jumătate a duoului Andrè, împreună cu care Andreea Bălan a lansat piese de mare succes: *La întâlnire*, *Liberă la mare* sau *Noapte de vis* (*Moșule, ce tânăr ești*) (Andreea). **10)** Țesut cu dungi – Tratamente medicale. **11)** A rețea – A istovi.

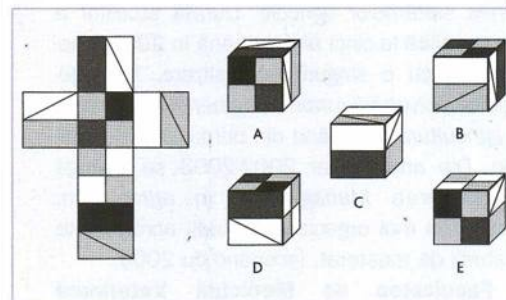
Cubul lui EJ

După succesul pe care l-a avut cu taburetul-cub creat pentru prietenul său Omar, designerul de mobilier EJ a conceput un alt model. El îl desenează pe un carton și îl oferă prietenei sale Sigourney de Sfântul Valentin, întrebând-o:

– În momentul în care planul desfășurat de mai jos este astfel împăturit încât să formeze un cub, nu se poate obține decât unul dintre cuburile prezentate. Care anume?

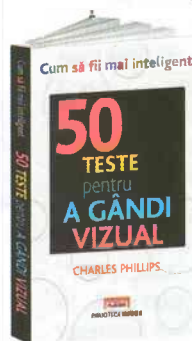
Așa cum i-a promis lui Omar, EJ îi spune lui Sigourney că dacă reușește să găsească soluția corectă, el îi va transforma desenul într-o piesă de mobilier.

O puteți ajuta pe Sigourney?

cum să
gândim
INDICIU

Poate v-ari fi de ajutor să învățați cartea pentru a vizualiza mai ușor cuburile.

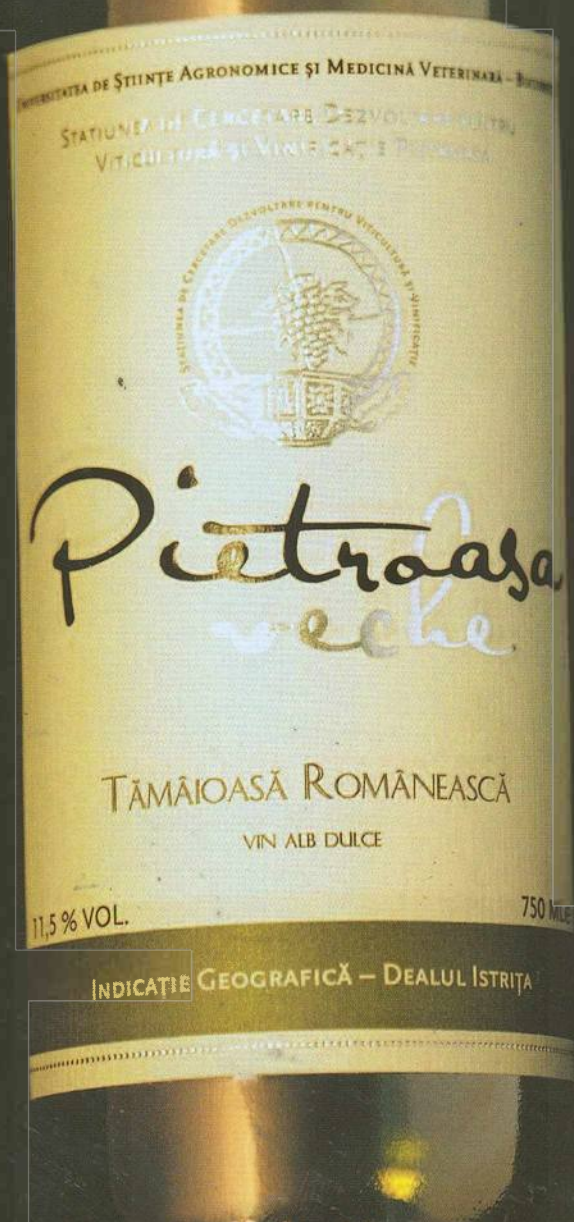
Seria de cărți CUM SĂ FII MAI INTELIGENT (teste pentru gândirea rapidă, creativă, logică, vizuală, tactică și laterală) se poate comanda on-line pe www.librariaflacara.ro

Pietroasa

Singurul vin... universitar din România!

Aromă de tezaur

UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRONOMICE
ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ – BUCUREȘTI

S.C.D.V.V. Pietroasa
Pietroasele – 127470, jud. Buzău
telefon +40(238)512317 fax +40(238)512318

www.usamv.ro

Card SMURD

**Raiffeisen
BANK**

Reușim împreună.

Și tu poți salva vieți!

**Ia-ți cardul și poți susține
Fundația pentru SMURD cu:**

- 0.5% din valoarea plăților efectuate cu cardul la comercianți și pe internet
- 50% din taxa anuală a cardului

0800 802 02 02 www.raiffeisen.ro

Cardul Raiffeisen Bank SMURD este un card de debit ce poate fi atașat oricărui cont curent și poate fi utilizat ca orice card de debit normal.